

เจตคติของนักเรียนนักศึกษาช่างอุตสาหกรรมที่ก่อการทะเลาะวิวาท
ที่มีต่อสภาพภายในสถานศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร

ปริญญานิพนธ์
ของ
โกเมศ กาบแก้ว

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกอุตสาหกรรมศึกษา
กุมภาพันธ์ 2541
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้วเห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอก
อุตสาหกรรมศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

.....ประธาน
(ดร.คทา ชื่นตา)
.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นลวย ชีระเผ่าพงษ์)
.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ชูชีพ อ่อนโคกสูง)

คณะกรรมการสอบ

.....ประธาน
(ดร.คทา ชื่นตา)
.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นลวย ชีระเผ่าพงษ์)
.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ชูชีพ อ่อนโคกสูง)
.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(ดร.อุวิทย์ สุวคันทรกุล)
.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(อาจารย์บัญชา เกติมณี)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกอุตสาหกรรมศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

วันที่...๑๗...เดือน...ก.พ.๒๕๖๑...พ.ศ. 2541

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความอนุเคราะห์ให้คำปรึกษา แนะนำ ให้ความรู้ของ
ดร.คทา ชื่นตา ประธานกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ฉลวย ชีระเผ่าพงษ์
และรองศาสตราจารย์ ชูชีพ อ่อนโคกสูง กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ดร.อุปวิทย์ สุวคันทรกุล อาจารย์สุจิตต์ รักษ์เผ่า
อาจารย์อนุสรณ์ อรรถศิริ ดร.ไพรัช วงศ์ยุทธไกร และอาจารย์บัญชา เกิดมณี อุปนายกฝ่ายวิชาการ
สมาคมโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน คณะกรรมการสอบปริญญานิพนธ์ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำชี้แจง
ในการแก้ไขปริญญานิพนธ์ ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์เจษฎา หิรัญกาญจน์ ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว
สถาบันราชภัฏพระนคร คุณกรกช ศิริ กองกิจการนิสิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ผอ.ปรีชา ทัพเพกุล ณ อยู่ธยา วิทยาลัยเทคนิคราชสีหราชาราม ผช.สมบุญ อุดมทรัพย์ และ
ผช.มนู เปาริก วิทยาลัยเทคนิคดุสิต ที่ได้สละเวลาพิจารณาตรวจสอบแก้ไขและให้ข้อเสนอแนะ
เพิ่มเติม ให้ได้แบบสอบถามที่มีความถูกต้องชัดเจน ความตรงในเนื้อหา ความเข้าใจ และการใช้
ภาษา

ขอขอบพระคุณสถานศึกษาทั้ง 16 แห่ง ที่อนุเคราะห์นักเรียนนักศึกษาตอบแบบสอบถาม
และขอขอบพระคุณอาจารย์ ซึ่งพิจารณาคัดเลือกประชากร เพื่อสุ่มเป็นกลุ่มตัวอย่างและแจก
แบบสอบถามให้

ขอขอบพระคุณ คุณสมกิจ กิจพูนวงศ์ ที่ได้กรุณาหาค่าสถิติด้วยเครื่องคำนวณกล และ
แนะนำวิธีวิเคราะห์ข้อมูล ตลอดจนแปลความหมายของค่าสถิติ

นอกจากนี้ยังมีเพื่อน ๆ ปทส.ไฟฟ้ากำลัง ภาควิชาสมทบ รุ่นที่ 1 วิทยาลัยช่างกลปทุมวัน และ
เพื่อน ๆ อุตสาหกรรมศึกษา ภาคพิเศษ 3 และบุคคลอื่น ๆ อีกที่ไม่สามารถกล่าวนามได้ทั้งหมด ที่
มีส่วนช่วยเหลือให้การสนับสนุนและให้กำลังใจจนทำให้ปริญญานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลงด้วยดี ผู้วิจัย
ขอขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

คุณค่าและประโยชน์ของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณของ
คุณพ่อ คุณแม่ ตลอดจนครูอาจารย์ทุกท่านที่มีส่วนในการวางรากฐานการศึกษาให้แก่ผู้วิจัย

โกเมศ กาบแก้ว

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ.....	1
	ภูมิหลัง.....	1
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	3
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	4
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	4
	คำนิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
	เจตคติ.....	9
	ความหมายของเจตคติ.....	9
	ลักษณะที่สำคัญของเจตคติ.....	9
	องค์ประกอบของเจตคติ.....	10
	การเกิดพฤติกรรมด้านเจตคติ.....	11
	เจตคติของวัยรุ่น และลักษณะทางอารมณ์ของวัยรุ่น.....	15
	ความสำคัญของสภาพภายในสถานศึกษาหรือบทบาทหน้าที่ของสถานศึกษาที่มี	
	อิทธิพล ต่อนักเรียนนักศึกษา.....	17
	บทบาทหน้าที่ของโรงเรียน.....	17
	บทบาทหน้าที่ของครูอาจารย์.....	22
	เจตคติที่มีต่อสภาพภายในสถานศึกษา.....	27
	เจตคติที่มีต่ออาคารสถานที่.....	28
	เจตคติที่มีต่อการบริหาร.....	30
	เจตคติที่มีต่อการบริการนักศึกษา.....	32
	เจตคติที่มีต่อการเรียนการสอนและครูอาจารย์.....	33
	เจตคติที่มีต่อสังคมกลุ่มเพื่อน.....	36
	เจตคติที่มีต่อการจัดกิจกรรมนักศึกษา.....	39
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	42

3	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	44
	การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	44
	เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าและขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ.....	45
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	47
	การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	48
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
	การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
	สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
5	สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	62
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	62
	การดำเนินการวิจัย.....	62
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	63
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	63
	อภิปรายผล.....	64
	ข้อเสนอแนะ.....	72
	ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย.....	73
	บรรณานุกรม.....	75
	ภาคผนวก.....	82
	ภาคผนวก ก หนังสือแนะนำและแบบสอบถาม.....	83
	ภาคผนวก ข คำอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถาม.....	98
	ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	100

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

1	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	45
2	คะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเจตคติของนักเรียนนักศึกษาช่าง อุตสาหกรรม ที่ก่อการทะเลาะวิวาท ที่มีต่อสภาพภายในสถานศึกษา เขต กรุงเทพมหานคร ในแต่ละด้านและรวมหกด้าน.....	50
3	คะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเจตคติของนักเรียนนักศึกษาช่าง อุตสาหกรรม ที่ก่อการทะเลาะวิวาท ที่มีต่อสภาพภายในสถานศึกษา เขต กรุงเทพมหานคร ด้านอาคารสถานที่ เป็นรายชื่อ.....	51
4	คะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเจตคติของนักเรียนนักศึกษาช่าง อุตสาหกรรมที่ก่อการทะเลาะวิวาท ที่มีต่อสภาพภายในสถานศึกษา เขต กรุงเทพมหานคร ด้านการบริหาร เป็นรายชื่อ.....	53
5	คะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเจตคติของนักเรียนนักศึกษาช่าง อุตสาหกรรมที่ก่อการทะเลาะวิวาท ที่มีต่อสภาพภายในสถานศึกษา เขต กรุงเทพมหานคร ด้านการบริการนักศึกษา เป็นรายชื่อ.....	54
6	คะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเจตคติของนักเรียนนักศึกษาช่าง อุตสาหกรรมที่ก่อการทะเลาะวิวาท ที่มีต่อสภาพภายในสถานศึกษา เขต กรุงเทพมหานคร ด้านการเรียนการสอนและครูอาจารย์ เป็นรายชื่อ.....	56
7	คะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเจตคติของนักเรียนนักศึกษาช่าง อุตสาหกรรมที่ก่อการทะเลาะวิวาท ที่มีต่อสภาพภายในสถานศึกษา เขต กรุงเทพมหานคร ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน เป็นรายชื่อ.....	58
8	คะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเจตคติของนักเรียนนักศึกษาช่าง อุตสาหกรรมที่ก่อการทะเลาะวิวาท ที่มีต่อสภาพภายในสถานศึกษา เขต กรุงเทพมหานคร ด้านการจัดกิจกรรมนักศึกษา เป็นรายชื่อ.....	60

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบความคิดในการวิจัย.....	5
2 องค์ประกอบของเจตคติ.....	10

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ในปัจจุบันนักเรียนนักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑลนั้นวันจะมีพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับสภาพและวัยมากขึ้น เช่น การหลบหนีการเรียน การประพฤติดนในทางชั่ว การมั่วสุมตามสถานเริงรมย์ต่าง ๆ เป็นต้น ซึ่งปัญหาทางด้านพฤติกรรมดังกล่าว ยังไม่รุนแรงเท่ากับปัญหาการก่อเหตุทะเลาะวิวาท ซึ่งเป็นอันตรายต่อชีวิตและทรัพย์สินของตัวนักเรียนเอง และประชาชนที่สัญจรไปมา (กรมพลศึกษา. 2536 ก : คำนำ) จากสถิตินักเรียนนักศึกษาก่อความไม่สงบและทะเลาะวิวาท ในปีพ.ศ. 2536 มีจำนวน 96 ครั้ง (กรมพลศึกษา. 2536 ก : 27) จากช่วง 1 มกราคม 2537 ถึง 31 ธันวาคม 2537 มีนักเรียนนักศึกษาพยายามก่อเหตุทะเลาะวิวาทจำนวน 577 คน ก่อเหตุทะเลาะวิวาทจำนวน 203 คน และในปี พ.ศ. 2538 มีนักเรียนนักศึกษาพยายามก่อเหตุทะเลาะวิวาทจำนวน 301 คน ก่อเหตุทะเลาะวิวาทจำนวน 254 คน (กองกำกับการสวัสดิภาพเด็กและเยาวชน. 2537 ก : 1 ; 2538 : 1) จากสถิติปัญหาการก่อเหตุดังกล่าวนี้พบว่า มีจำนวนครั้งในการก่อเหตุและจำนวนนักเรียนนักศึกษาที่เข้าร่วมในการก่อเหตุทะเลาะวิวาทมีจำนวนที่เพิ่มมากขึ้นในแต่ละปี ก่อให้เกิดความเสียหายในด้านต่าง ๆ ทั้งต่อชีวิตทรัพย์สินของตัวนักเรียนนักศึกษาเอง ครอบครัว และประชาชนที่สัญจรไปมา จึงต้องมีการศึกษาเกี่ยวกับปัญหานี้โดยเร่งด่วน และถูกต้องเหมาะสม

ปัญหาการทะเลาะวิวาทของนักเรียนนักศึกษานี้ จากข้อมูลสถิติด้านนักเรียนนักศึกษาก่อความไม่สงบและก่อเหตุทะเลาะวิวาท พบว่าจะเกิดขึ้นกับนักเรียนนักศึกษาโดยทั่วไป ทั้งทางสายสามัญและทางสายอาชีพ แต่จะมีความรุนแรงและจำนวนครั้งที่เกิดขึ้นมากในนักเรียนทางสายอาชีพ (กรมพลศึกษา. 2537 ; กองกำกับการสวัสดิภาพเด็กและเยาวชน. 2536 ก) และการก่อเหตุทะเลาะวิวาทจะก่อเหตุเฉพาะเป็นคู่ ๆ มักจะไม่ก่อเหตุกับคู่กรณีอื่น ๆ ส่วนคู่กรณีก็มักจะเป็นคู่เก่า ๆ ที่เคยมีเหตุทะเลาะวิวาทกันมาก่อนตั้งแต่ครั้งในอดีต (กองกำกับการสวัสดิภาพเด็กและเยาวชน. 2536 ข) จากการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นที่ผ่านมาสรุปเกี่ยวกับสาเหตุและองค์ประกอบของการที่นักเรียนนักศึกษาประพฤติดนไม่เหมาะสมกับสภาพและวัย ซึ่งรวมถึงการก่อเหตุทะเลาะวิวาทไว้กว้าง ๆ ดังนี้คือ จากทางด้านเศรษฐกิจ ด้านครอบครัว ด้านสถานศึกษา ด้านการคบเพื่อน ด้านปัญหาจราจร (ชุดิมา รัตนกุล. 2536 : 34-36) สืบเนื่องมาจากนักเรียนนั่นเองที่มีนิสัยเกร

ขาดการดูแลเอาใจใส่จาก บิดา มารดา ผู้ปกครอง ครูอาจารย์ และโรงเรียน (สุภาพันธุ์ รื่นสำราญ. 2536 : 183) ปัจจัยมูลเหตุเกิดจากสภาพครอบครัว ปัจจัยเกิดจากโรงเรียน ปัจจัยเกิดจากสภาพสิ่งแวดล้อม และสังคม สภาพการเปลี่ยนแปลงร่างกายและธรรมชาติของมนุษย์ ซึ่งสรุปปัญหาและสาเหตุดังกล่าวนี้ได้ว่าเป็นปัญหาที่เกิดจากภายในสถานศึกษา และปัญหาที่เกิดจากภายนอกสถานศึกษา (กรมพลศึกษา. 2536 ก : 28-32) หรืออาจจะกล่าวได้อีกอย่างหนึ่งว่า ปัญหาการก่อเหตุทะเลาะวิวาทดังกล่าวนี้มีสาเหตุที่สำคัญเกิดจากทางบ้าน และจากทางสถานศึกษา ซึ่งในการแก้ปัญหาการทะเลาะวิวาทจากสาเหตุดังกล่าวนี้ เมื่อมองไปทางบ้านคงไม่สามารถไปจัดวางสภาพแวดล้อมของครอบครัวได้ แต่ทางสถานศึกษา ซึ่งเป็นองค์กรที่ให้การศึกษาดูแลเด็ก สภาวะปัญหาหรือสิ่งแวดล้อมบางอย่าง สามารถที่จะเสนอแนะเพื่อปรับเปลี่ยนและพัฒนาได้ในที่นี้ จึงมุ่งประเด็นมาที่สถานศึกษา (กรมพลศึกษา. 2536 ข : 33) สถานศึกษาในแต่ละแห่งย่อมที่จะต้องมีการเรียนการสอนที่เข้ามาเรียนในลักษณะภูมิหลังที่หลากหลายเช่นเดียวกัน แต่ด้วยเหตุใดบางสถานศึกษา นักเรียนนักศึกษาที่เข้ามาเรียนจึงมีการก่อเหตุที่บ่อยครั้ง บางสถานศึกษาจึงไม่มีหรือมีน้อย ซึ่งแสดงให้เห็นว่าสถานศึกษาเป็นส่วนสำคัญที่มีอิทธิพลต่อปัญหาการทะเลาะวิวาทของนักเรียนนักศึกษา

ถึงแม้ว่าเด็กส่วนใหญ่มีพฤติกรรมก้าวร้าว เนื่องจากรากฐานปัญหาภายในครอบครัว แต่เมื่อถึงสถาบันการศึกษา การจัดการที่ดีทั้งในด้านการเรียนการสอน และสถานที่ ย่อมมีส่วนต่อการหล่อหลอมได้ (แหล่งอาวุธช่วงกลเสริมค่านิยมห้าม. 2538 : 10) บรรยากาศในสถานศึกษา หากอยู่ในสภาพที่ดีพอ สะอาด โล่งตา และสบายจะช่วยลดความก้าวร้าวรุนแรงในตัวเด็กได้ นอกจากนั้นทางสถานศึกษาควรมีมาตรการดูแลความประพฤติควบคู่กันไปด้วยไม่ว่าจะเป็นการตรวจอาวุธ เครื่องแต่งกาย ซึ่งมีส่วนช่วยย่นอายุอารมณ์นักเรียนนักศึกษาดังกล่าวนี้ได้ และหากพบว่าเด็กทำผิดจริงในขั้นร้ายแรงก็ต้องลงโทษตามกฎหมาย ถึงแม้ว่าจะน่าเห็นใจสำหรับผู้ปกครอง แต่เป็นความจำเป็นเพื่อช่วยลดพฤติกรรมเหล่านี้ แต่เหตุทะเลาะวิวาทก็ยังเกิดขึ้นอยู่เสมอ เมื่อพิจารณาปัญหาให้ลึกซึ้งขึ้นก็จะพบว่า ความก้าวร้าวรุนแรงคงไม่ได้มาจากกมลสันดานตั้งแต่เกิด หากแต่สิ่งแวดล้อมทั้งในสถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษาและบุคคลรอบข้างล้วนมีส่วนหล่อหลอมให้พวกเขาเป็นอย่างไร (ชัยวุฒิ เกษมพัฒนา. 2538 : 10) สถานศึกษานอกจากจะส่งเสริมและปลูกฝังในด้านระเบียบวินัย และความรับผิดชอบต่อตนเองแล้ว ควรให้ความสำคัญต่อสิ่งแวดล้อมทุกด้านที่ประกอบขึ้นเป็นโรงเรียนที่น่าอยู่มีความอบอุ่น เช่น การจัดสถานการณ์ที่เป็นตัวอย่างในด้านของความมีระเบียบ ความสะอาดของสถานที่ เช่น ห้องเรียน ห้องน้ำ และส่วนประกอบที่สำคัญ คือ

ครูอาจารย์ที่มีความรู้ความเข้าใจนักเรียนทั้งปัญหาส่วนตัวและการเรียน ตลอดจนการจัดกิจกรรมพิเศษในสถานศึกษา ควรให้นักเรียนมีส่วนร่วมมากที่สุด ถ้าเป็นกิจกรรมให้ความบันเทิง ก็ให้เป็น การสนุกเพลิดเพลินอย่างมีคุณค่าเป็นกิจกรรมที่ทันสมัยอยู่ในความนิยม โดยอยู่ในสายตาของ ครูอาจารย์ หรืออาจจัดให้มีมุมโต๊ะสนุกเกอร์ ภายในโรงเรียนให้นักเรียนได้เล่นนอกเวลาเรียน เป็นต้น สาเหตุที่นักเรียนประพฤติตนไม่เหมาะสมส่วนหนึ่งมาจากสถานศึกษา คือนักเรียนถือ โอกาสที่ทางสถานศึกษาไม่มีการเรียนการสอนเพราะมีกิจกรรมพิเศษ กีฬา กีฬา วันไหว้ครู หลบหนี การเรียน (กรมพลศึกษา. 2536 ข : 33-34) ดังที่กล่าวมานี้จะเห็นได้ว่าสถานศึกษามีส่วนที่สำคัญ ในการที่จะแก้ไข หรือลดปัญหาการทะเลาะวิวาทของนักเรียนนักศึกษาได้เป็นอย่างดี ถ้าสถาน ศึกษา นั้น ๆ มีสภาพภายในสถานศึกษาที่ดี เช่น บรรยากาศภายในสถานศึกษาหากอยู่ในสภาพที่ดี สะอาด โล่งตา และสบาย การจัดอาคารสถานที่ดี ครูอาจารย์มีความรู้ความเข้าใจนักเรียนนักศึกษา ทั้งปัญหาส่วนตัวและการเรียน มีการจัดการที่ดีทั้งในด้านการเรียนการสอน และการจัดกิจกรรม พิเศษต่าง ๆ ที่ดี ก็จะช่วยลดความก้าวร้าวรุนแรงในตัวเด็กได้ ซึ่งมีส่วนสำคัญในการป้องกัน ปัญหาการทะเลาะวิวาทของนักเรียนนักศึกษาดังกล่าวนี้

จากองค์ประกอบหรือสาเหตุที่สำคัญ ของการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียนนักศึกษา และความสำคัญของสภาพภายในสถานศึกษาที่มีส่วนสำคัญในการป้องกัน หรือแก้ไขปัญหาการ ทะเลาะวิวาทดังที่ได้กล่าวมานี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาว่าสถานศึกษาที่มีสถิติของการก่อเหตุ ทะเลาะวิวาทบ่อยครั้งนั้น นักเรียนนักศึกษาที่ก่อการทะเลาะวิวาทมีเจตคติที่มีต่อสภาพภายใน สถานศึกษาของตนเองอย่างไร เพื่อนำข้อมูลไปใช้ประกอบการพิจารณาดำเนินการปรับปรุงสภาพ ภายในสถานศึกษา ส่งเสริมหรือเปลี่ยนแปลงเจตคติของนักเรียนนักศึกษาให้ดียิ่งขึ้น อันเป็นการ ช่วยป้องกัน หรือแก้ไขปัญหาการทะเลาะวิวาทของนักเรียนนักศึกษาได้อีกทางหนึ่งต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อศึกษาเจตคติ ของนักเรียนนักศึกษาช่างอุตสาหกรรมที่ก่อการทะเลาะวิวาทที่มีต่อ สภาพภายในสถานศึกษา

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อนำไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณา ในการปรับปรุงสภาพภายในสถานศึกษาให้ดียิ่งขึ้น
2. เพื่อใช้เป็นข้อมูลเสนอแนะผู้บริหารสถานศึกษา และผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้อง นำไปใช้ประกอบการพิจารณา ในการป้องกัน หรือปรับเปลี่ยนเจตคติที่ไม่เหมาะสมของนักเรียนนักศึกษา
3. เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณา ในการกำหนดนโยบายและแผนงาน เสนอแนะผู้บริหาร และผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้อง ในการพัฒนาและส่งเสริมเจตคติที่ดีของนักเรียนนักศึกษา

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษานี้เป็นการศึกษาเจตคติ นักเรียนนักศึกษาช่างอุตสาหกรรมที่ก่อการทะเลาะวิวาทที่มีต่อสภาพภายในสถานศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ของสถานศึกษาที่มีสถิติการก่อเหตุทะเลาะวิวาท ในปี พ.ศ.2539

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรคือนักเรียนนักศึกษาช่างอุตสาหกรรมที่ก่อการทะเลาะวิวาท ของสถานศึกษาที่มีสถิติการก่อเหตุทะเลาะวิวาทในปี พ.ศ. 2539 เขตกรุงเทพมหานคร จากข้อมูลของกองสวัสดิภาพเด็กและเยาวชน กรมตำรวจ จำนวน 16 สถานศึกษา จำนวน 623 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ใช้การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (stratified random sampling) โดยกลุ่มตัวอย่างได้จากการคัดเลือกจากทางสถานศึกษา ซึ่งมีประวัติการก่อเหตุในช่วงปี พ.ศ. 2539 และกำลังศึกษาอยู่ กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง Krejcie และ Morgan (บุญชม ศรีสะอาด. 2535 : 40) แบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม

1.2.2 นักเรียนนักศึกษาช่างอุตสาหกรรมที่ก่อการทะเลาะวิวาท จากสถานศึกษาของรัฐบาล จำนวน 4 สถานศึกษา จำนวน 148 คน

1.2.3 นักเรียนนักศึกษาช่างอุตสาหกรรมที่ก่อการทะเลาะวิวาท จากสถานศึกษาของเอกชน จำนวน 12 สถานศึกษา จำนวน 392 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรต้น นักเรียนนักศึกษาช่างอุตสาหกรรมที่ก่อการทะเลาะวิวาท ของสถานศึกษาที่มีสถิติการก่อเหตุในช่วงปี พ.ศ. 2539 เขตกรุงเทพมหานคร จากข้อมูลของกองสวัสดิภาพเด็กและเยาวชนกรมตำรวจ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

3.1.1 สถานศึกษาของรัฐบาล

3.1.2 สถานศึกษาของเอกชน

3.2 ตัวแปรตาม เจตคติ ที่มีต่อสภาพภายในสถานศึกษา แบ่งออกเป็น 6 ด้าน คือ

3.2.1 เจตคติที่มีต่ออาคารสถานที่

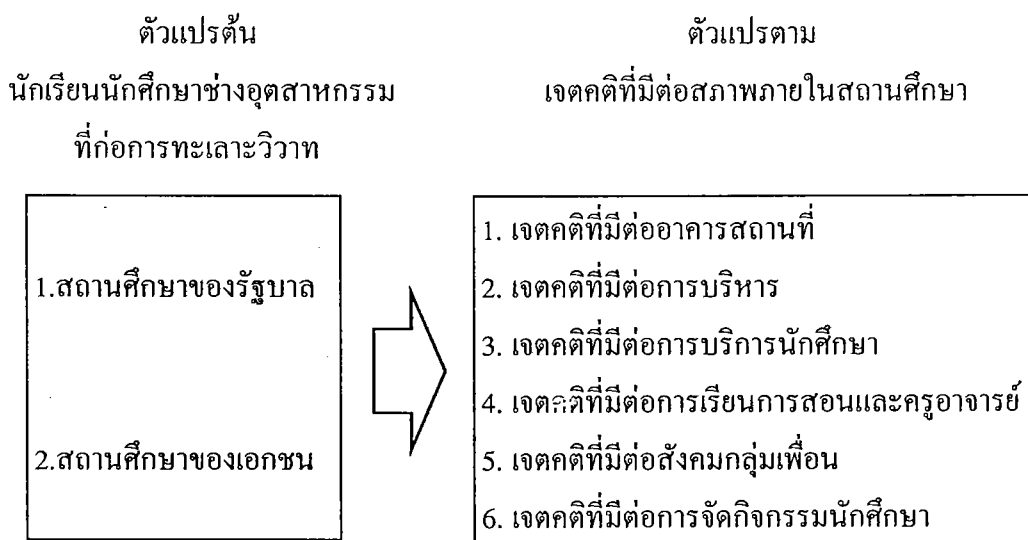
3.2.2 เจตคติที่มีต่อการบริหาร

3.2.3 เจตคติที่มีต่อการบริการนักศึกษา

3.2.4 เจตคติที่มีต่อการเรียนการสอนและครูอาจารย์

3.2.5 เจตคติที่มีต่อสังคมกลุ่มเพื่อน

3.2.6 เจตคติที่มีต่อการจัดกิจกรรมนักศึกษา

ภาพประกอบ 1 กรอบความคิดในการวิจัย

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

1. สถานศึกษา หมายถึง สถานศึกษาช่วงอุตสาหกรรมที่มีสถิติการก่อเหตุในช่วงปี พ.ศ. 2539 เขตกรุงเทพมหานคร จากข้อมูลของกองกำกับการสวัสดิภาพเด็กและเยาวชน กรมตำรวจ และสถานศึกษาดังกล่าวตระหนักถึงปัญหา และพร้อมที่จะให้ความร่วมมือ
2. สภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง สภาพการบริหารภายในสถานศึกษา เกี่ยวกับ ด้านอาคารสถานที่ ด้านการบริหาร ด้านการบริการนักศึกษา ด้านการเรียนการสอนครูอาจารย์ ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน ด้านการจัดกิจกรรมของนักศึกษา
3. นักเรียนนักศึกษาช่วงอุตสาหกรรม หมายถึง นักเรียนนักศึกษา ที่ศึกษาในด้านทักษะความรู้ทางด้านช่างเฉพาะด้าน มีความรู้ในทางเทคนิคช่าง และอาชีพช่าง ศึกษาอยู่ในระดับ ป.ว.ช และป.ว.ส และกำลังศึกษาอยู่ในสถานศึกษา
4. นักเรียนนักศึกษาช่วงอุตสาหกรรมที่ก่อการทะเลาะวิวาท หมายถึง นักเรียนนักศึกษาช่วงอุตสาหกรรมของสถานศึกษาที่มีสถิติการก่อเหตุในช่วงปี พ.ศ. 2539 เขตกรุงเทพมหานคร จากข้อมูลของกองกำกับการสวัสดิภาพเด็กและเยาวชน กรมตำรวจ ซึ่งได้รับการคัดเลือกจากทางสถานศึกษา ว่าเป็นผู้ที่เคยมีประวัติการก่อเหตุทะเลาะวิวาทและกำลังศึกษาอยู่ โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ สถานศึกษาของรัฐบาล และสถานศึกษาของเอกชน
5. เจตคติ ที่มีต่อสภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง ความรู้สึก ความคิดเห็นของนักเรียน นักศึกษาช่วงอุตสาหกรรมที่มีต่อสภาพการบริหารภายในสถานศึกษาเกี่ยวกับ อาคารสถานที่ การบริหาร การบริการนักศึกษา การเรียนการสอนครูอาจารย์ สังคมกลุ่มเพื่อน การจัดกิจกรรมของนักศึกษา แบ่งออกเป็น หกด้านคือ
 - 5.1 เจตคติที่มีต่ออาคารสถานที่ หมายถึง ความรู้สึก ความคิดเห็น ของนักเรียน นักศึกษาช่วงอุตสาหกรรมที่มีต่ออาคารสถานที่ในสถานศึกษา ที่เอื้ออำนวย ต่อการพัฒนานักศึกษา การเรียนการสอน และการปฏิบัติงานของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา เช่น จำนวนนักเรียนต่อห้องเรียนและต่อพื้นที่ของสถานศึกษา สภาพโรงฝึกงานและห้องปฏิบัติการ โรงอาหาร ร้านค้า ห้องน้ำ ห้องสุขา สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ สถานที่เล่นกีฬาและออกกำลังกาย การตกแต่งสถานที่ สภาพความปลอดภัย ความสะอาดของสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ภายในสถานศึกษา
 - 5.2 เจตคติที่มีต่อการบริหาร หมายถึง ความรู้สึก ความคิดเห็นของนักเรียนนักศึกษาช่วงอุตสาหกรรมที่มีต่อลักษณะสภาพการจัดการ การดำเนินงานบริหารวิทยาลัย ในด้านนโยบาย กฎเกณฑ์ ระเบียบข้อบังคับ ที่มีผลใช้บังคับกับนักเรียนนักศึกษา

5.3 เจตคติที่มีต่อการบริการนักศึกษา หมายถึง ความรู้สึก ความคิดเห็น ของนักเรียน นักศึกษาข้างอุตสาหกรรมที่มีต่อ ลักษณะสภาพที่สถานศึกษาจัดขึ้น เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ นักศึกษาในด้านชีวิตความเป็นอยู่และการศึกษาเล่าเรียน เช่น การบริการแนะแนวทางการศึกษา แนะแนวอาชีพ บริการด้านสุขภาพอนามัย การให้บริการด้านการประชาสัมพันธ์ บริการด้านสวัสดิการ บริการด้านจัดหางาน การบริการห้องสมุด บริการน้ำดื่ม บริการอุปกรณ์การศึกษา หุ่นการศึกษา บริการงานทะเบียนและเอกสารต่าง ๆ

5.4 เจตคติที่มีต่อการเรียนการสอนและครูอาจารย์ หมายถึง ความรู้สึก ความคิดเห็น ของนักเรียนนักศึกษาข้างอุตสาหกรรมที่มีต่อ ลักษณะสภาพหรือบรรยากาศการถ่ายทอดและการรับ ประสบการณ์ในการเรียนการสอนในห้องเรียนของอาจารย์ และนักศึกษา วิธีการสอน ความ สัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา บรรยากาศทางวิชาการภายใน และภายนอกห้องเรียน ตลอดจน การให้คำแนะนำ ช่วยเหลือแก้ปัญหาต่าง ๆ เช่น ความยุติธรรมในการเรียนการสอน การเปิด โอกาสให้นักเรียนนักศึกษาประเมินผลการสอนของอาจารย์ การให้คำปรึกษา หรือคำแนะนำ ในเรื่องต่าง ๆ การเตรียมการสอน การมีเหตุผล การเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็น หรือการมี ส่วนร่วมในเรื่องต่าง ๆ ความสนใจทุกข์สุขของนักเรียนนักศึกษา ความเป็นกันเอง การลงโทษ วุฒิทางอารมณ์ การเป็นตัวอย่างที่ดีในเรื่องจริยธรรม และคุณธรรม การอบรมสั่งสอนจริยธรรม สอดแทรกในขณะสอน ความเข้าใจในตัวนักเรียนนักศึกษาแต่ละคน ของครูอาจารย์

5.5 เจตคติที่มีต่อสังคมกลุ่มเพื่อน หมายถึงลักษณะความรู้สึก ความคิดเห็น ที่มีต่อ ลักษณะสภาพเกี่ยวกับการคบเพื่อนในสถานศึกษา สัมพันธภาพของนักเรียนนักศึกษากับเพื่อนร่วม ชั้นเรียนการแลกเปลี่ยนความรู้ความคิด ความสามารถในการทำงานกลุ่ม การรวมกลุ่มเพื่อร่วมกัน ประกอบกิจกรรมต่าง ๆ การยอมรับในรุ่นพี่รุ่นน้อง การเป็นผู้นำกิจกรรมต่าง ๆ ที่เอื้อต่อการ พัฒนาศักยภาพของนักเรียนนักศึกษา

5.6 เจตคติที่มีต่อการจัดกิจกรรมนักศึกษา หมายถึง ความรู้สึก ความคิดเห็นของนักเรียน นักศึกษาที่มีต่อลักษณะงานหรือภารกิจที่นักศึกษาหรือสถานศึกษาจัดขึ้น เพื่อให้ให้นักเรียนนักศึกษา ได้เข้าร่วมเพื่อได้รับประสบการณ์เพิ่มเติมนอกเหนือจากหลักสูตร เป็นการเสริมสร้างและพัฒนา นักเรียนนักศึกษาให้เป็นคนที่มีสมบูรณ์ ซึ่งประกอบไปด้วย การส่งเสริมการจัดกิจกรรมภายในสถาน ศึกษา และภายนอกสถานศึกษา เช่นการส่งเสริมกีฬา กิจกรรมส่งเสริมความเข้าใจอันดี และการอยู่ ร่วมกันของคนในสังคม กิจกรรมการบำเพ็ญประโยชน์และช่วยเหลือสังคม กิจกรรมส่งเสริม ศิลปวัฒนธรรม และการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของนักเรียนนักศึกษา

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการทำงานวิจัยเกี่ยวกับ เจตคติของนักเรียนนักศึกษาช่างอุตสาหกรรมที่ก่อการทะเลาะวิวาท ที่มีต่อสภาพภายในสถานศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร มีเอกสารที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยดังต่อไปนี้คือ

1. เจตคติ

1.1 ความหมายของเจตคติ

1.2 ลักษณะที่สำคัญของเจตคติ

1.3 องค์ประกอบของเจตคติ

1.4 การเกิดพฤติกรรมด้านเจตคติ

2. เจตคติของวัยรุ่น และลักษณะทางอารมณ์ของวัยรุ่น

3. ความสำคัญของสภาพหรือบทบาทหน้าที่ของสถานศึกษาที่มีอิทธิพล ต่อนักเรียนนักศึกษา

3.1 บทบาทหน้าที่ของสถานศึกษา

3.2 บทบาทหน้าที่ของครูอาจารย์

4. เจตคติที่มีต่อสภาพภายในสถานศึกษา

4.1 เจตคติที่มีต่ออาคารสถานที่

4.2 เจตคติที่มีต่อการบริหาร

4.3 เจตคติที่มีต่อการบริการนักศึกษา

4.4 เจตคติที่มีต่อการเรียนการสอนและครูอาจารย์

4.5 เจตคติที่มีต่อสังคมกลุ่มเพื่อน

4.6 เจตคติที่มีต่อการจัดกิจกรรมนักศึกษา

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เจตคติ (attitude)

ความหมายของเจตคติ

เจตคติ หมายถึง สภาพจิตใจ และความรู้สึกนึกคิดที่มีต่อพฤติกรรมใด พฤติกรรมหนึ่ง มีอิทธิพลอย่างมากที่ทำให้บุคคลไม่ยอมรับต่อสภาพของความเป็นจริง ที่แตกต่างจากเจตคติของตนเอง (วัฒนา พัทธราวิช. 2531 : 192)

เจตคติ หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลต่อวัตถุ สิ่งของ กิจกรรม เหตุการณ์ และต่อบุคคลอื่น ความรู้สึกนี้เกิดจากการเรียนรู้ติดต่อกันมาเป็นระยะเวลานาน และเป็นปัจจัยสำคัญที่จะใช้พิจารณาพฤติกรรมของบุคคล (วินิจ เกตุขำ. 2535 : 11-12)

เจตคติ หมายถึง ผลรวมทั้งหมดของมนุษย์ที่เกี่ยวกับความรู้สึก อคติ ความคิด ความกลัวต่อสิ่งบางอย่าง การแสดงออกทางด้านการพูดเป็นความคิด (opinion) และความคิดนี้เป็นสัญลักษณ์ของเจตคติ ดังนั้นถ้าเราอยากจะวัดเจตคติ เราก็สามารถทำได้โดยวัดความคิดของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ (Thurstone. 1953 : 531)

เจตคติ หมายถึง สภาวะความพร้อมทางด้านจิต ซึ่งเกิดขึ้นจากประสบการณ์ สภาวะความพร้อมนี้จะเป็แรงที่จะกำหนดทิศทางของปฏิกิริยาของบุคคลที่จะมีต่อบุคคลสิ่งของ หรือสถานการณ์ที่เกี่ยวข้อง (Allport. 1935 : 810)

เจตคติ เป็นความรู้สึกหรือท่าทีของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่างๆ เช่น บุคคล สิ่งของการกระทำ สถานการณ์ และอื่นๆ รวมทั้งท่าทีที่แสดงออกที่บ่งถึงสภาพของจิตใจที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เป็นนามธรรมและเป็นส่วนที่ทำให้เกิดการแสดงออกด้านการปฏิบัติ แต่เจตคติไม่ใช่แรงจูงใจ (motive) และแรงขับ (drive) หากแต่เป็นสภาพแห่งความพร้อมที่จะโต้ตอบ (state of readiness) และแสดงให้เห็นถึงแนวทางของการสนองตอบของบุคคลต่อสิ่งเร้า (ประภาเพ็ญ สุวรรณ. 2520 : 1)

จากความหมายของเจตคติดังกล่าวสรุปได้ว่าเจตคติเป็นความรู้สึก ความคิดเห็น ที่บุคคลแสดงออกมา (น้อมฤดี จงพยุหะและคณะ. 2516 : 77)

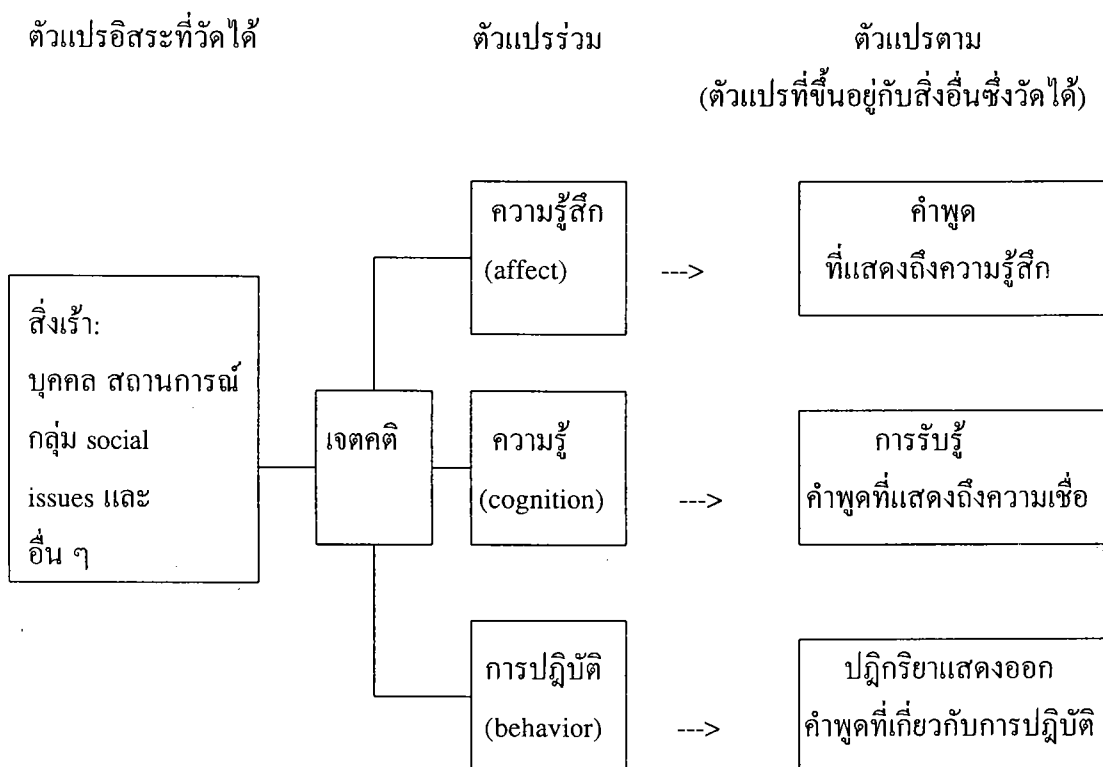
ลักษณะที่สำคัญของเจตคติ

1. เจตคติ คือสภาพของจิตใจหรือความรู้สึกที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง
2. เจตคติเกิดจากการเรียนรู้ หรือประสบการณ์ที่บุคคลได้รับ
3. เจตคดีย่อมมีความหมายชัดเจนไปในทางบวกหรือทางลบ
4. เจตคดีย่อมจะมีความคงทนถาวรพอสมควร
5. เจตคติที่มีรอยประทับใจอย่างรุนแรงจะคงทนถาวร ส่วนเจตคติที่ไม่มีรอยประทับใจอย่าง รุนแรง จะเป็นเจตคติที่เจือจางไม่เข้มข้น (วัฒนา พัทธราวิช. 2531 : 192)

องค์ประกอบของเจตคติ

1. องค์ประกอบทางด้านความรู้สึก (the affective component) เป็นความรู้สึกทางอารมณ์ที่ก่อให้เกิดเจตคติ อาจจะเป็นความชอบ-ไม่ชอบ รัก-เกลียด หรือมีความสุข-ความเศร้าสลดก็ได้
2. องค์ประกอบทางด้านความคิด (the cognitive component) เป็นความเชื่อของบุคคลที่มีต่อสิ่งของหรือเหตุการณ์
3. องค์ประกอบทางด้านการกระทำ (the conative component) เป็นพฤติกรรมของบุคคลที่แสดงออกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

จะเห็นได้ว่า เจตคติมีความสำคัญ เพราะจะเป็นตัวกำหนดพฤติกรรม หรือการแสดงออกของบุคคล ถ้าองค์กรหรือหน่วยงานใด ผู้ปฏิบัติงานมีเจตคติทางบวก ก็จะเป็นผลดีต่อหน่วยงานนั้น ถ้ามีเจตคติทางลบ หน่วยงานนั้นก็จะมีปัญหา ด้วยเหตุนี้องค์กรหรือหน่วยงานเป็นจำนวนมากจึงสนใจที่จะวัด ตรวจสอบ และหาทางปรับเจตคติของผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงาน (วินิจ เกตุขำ. 2535 : 11-12)

ภาพประกอบ 2 องค์ประกอบของเจตคติ

(ประภาเพ็ญ สุวรรณ. 2520 : 4 ; อ้างอิงมาจาก Triandis. 1971 : 3)

การเกิดพฤติกรรมด้านเจตคติ

แบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอนดังนี้

1. การรับ (receiving or attending) ขั้นของการรับหรือการให้ความสนใจนี้เป็นขั้นที่แสดงว่า บุคคลนั้นได้ถูกกระตุ้นให้รับทราบว่ามีเหตุการณ์หรือสิ่งเร้าบางอย่างปรากฏอยู่ และบุคคลนั้นจะมีความยินดีหรือมีภาวะจิตใจที่พร้อมที่จะรับสิ่งเร้านั้นหรือให้ความสนใจต่อสิ่งเร้านั้น การรับหรือการให้ความสนใจนี้เป็น ขั้นของสภาพจิตใจขั้นแรก ที่จะนำไปสู่สภาพจิตใจในขั้นต่อไป แต่เนื่องจากคนเรามีประสบการณ์เดิมซึ่งอาจจะได้จากการเรียนรู้ (ชนิดเป็นทางการก็ได้) จากประสบการณ์เดิมนี้อย่างไร บุคคลนั้นอาจจะมีสภาพจิตใจในขั้นของการรับหรือการให้ความสนใจอยู่พร้อมแล้วโดยที่ไม่ต้องถูกกระตุ้นให้เกิดขึ้นก็ได้ ในขั้นของการยอมรับนี้มีส่วนประกอบย่อยสามส่วน ซึ่งถือว่าเป็นส่วนประกอบที่จะเกิดต่อเนื่องกัน ส่วนประกอบย่อย มีดังต่อไปนี้

1.1 ความตระหนัก (awareness) ความตระหนักนี้เกือบจะคล้ายพฤติกรรมขั้นแรก ของพฤติกรรมทางด้านพุทธิปัญญา (cognitive domain) คือความรู้เกี่ยวกับข้อเท็จจริง (knowledge) แต่มีข้อแตกต่างตรงที่ว่าความตระหนักนี้ไม่ได้เกี่ยวข้องกับการจำหรือความสามารถที่จะระลึกได้ แต่ความตระหนักนี้ หมายถึงการที่บุคคลได้ถูกคิด หรือการเกิดขึ้นใน ความรู้สึกว่ามีสิ่งหนึ่ง มีเหตุการณ์หนึ่งหรือสถานการณ์หนึ่ง ซึ่งการรู้สึกว่ามี หรือการได้ถูกคิดถึงสิ่งใดสิ่งหนึ่งนี้เป็นความรู้สึกที่เกิดในสภาวะของจิตใจ แต่ไม่ได้แสดงว่าบุคคลนั้นสามารถจำได้ หรือระลึกได้ถึงลักษณะเฉพาะบางอย่างของสิ่งนั้น

1.2 ความยินดีหรือเต็มใจที่จะรับ (willingness to receive) ในขั้นนี้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจที่จะรับสิ่งที่มากระตุ้นความรู้สึกเอาไว้ เช่น การให้ความสนใจอย่างดิ้นรนที่ผู้อื่นกำลังพูด เป็นต้น

1.3 การเลือกรับหรือการเลือกให้ความสนใจ (controlled or selected attention) สภาวะจิตใจในขั้นนี้เป็นผลสืบเนื่องมาจากการเกิดขึ้นที่ 1.1 และ 1.2 ดังกล่าวมาแล้ว เมื่อมีสิ่งที่เขาชอบหรือนำความพอใจมาให้ และขณะเดียวกันก็จะมีแนวโน้มที่จะไม่ให้ความสนใจสิ่งเร้าหรือสถานการณ์ที่เขาไม่ชอบ

2. การตอบสนอง (responding) พฤติกรรมในขั้นนี้เกิดต่อเนื่องจากพฤติกรรมขั้นที่ 1 คือ การรับหรือการให้ความสนใจต่อสถานการณ์หรือสิ่งเร้าต่าง ๆ ในขั้นนี้บุคคลจะถูกจูงใจ ให้เกิดความสนใจอย่างเต็มที่ (actively attending) ซึ่งหมายความว่า บุคคลนั้นได้เกิดความรู้สึกผูกมัดตัวเองต่อสิ่งเร้าหรือสถานการณ์ที่มากระตุ้น ความรู้สึกผูกมัดนี้ยังเป็นเพียงความรู้ขั้นต้น จึงยืนยันไม่ได้แน่นอนว่าบุคคลนั้นมี เจตคติ หรือ ค่านิยม ในทางใดทางหนึ่งต่อสถานการณ์หรือสิ่งเร้านั้น ๆ ในขั้นนี้อาจจะกล่าวได้ว่า บุคคลนั้นเกิด ความสนใจ อย่างแท้จริง ซึ่งถ้าความสนใจเกิดขึ้นก็

หมายความว่า ผู้เรียนได้มีส่วนเกี่ยวข้องหรือมีความรู้สึกผูกมัดกับวัตถุ สิ่งของ สถานการณ์ หรือปรากฏการณ์ใดปรากฏการณ์หนึ่ง ซึ่งจะทำให้บุคคลนั้น พยายามทำปฏิกิริยาตอบสนองบางอย่าง หรือได้รับความพึงพอใจจากการมีส่วนร่วม หรือจากการทำกิจกรรมนั้น พฤติกรรมขั้นการตอบสนองนี้มีส่วนประกอบย่อยสามส่วนประกอบ คือ

2.1 การยินยอมในการตอบสนอง (acquiescence in responding) ในขั้นนี้อาจจะใช้คำว่าเชื่อฟัง แทนพฤติกรรมที่แสดงว่ามีการยินยอมในการตอบสนองแต่การทำปฏิกิริยาตอบสนองของบุคคลในขั้นนี้ไม่ได้แสดงว่าเขายอมรับถึงความจำเป็น หรือประโยชน์จากการทำปฏิกิริยานั้น ๆ

2.2 ความเต็มใจที่จะตอบสนอง (willingness to respond) ในขั้นนี้บุคคลเกิดความรู้สึกผูกมัดที่จะทำปฏิกิริยาบางอย่าง ซึ่งไม่ใช่เพียงเพื่อจะหลีกเลี่ยงจากสิ่งไม่พึงพอใจ หรือหลีกเลี่ยงการลงโทษแต่จะเนื่องมาจากความเต็มใจ ของบุคคลนั้นจริง ๆ อาจจะกล่าวได้ว่า บุคคลนั้นเกิดความรู้สึกพอใจที่จะกระทำ ซึ่งเป็นผลจากการเลือกของบุคคลนั่นเอง

2.3 ความพอใจในการตอบสนอง(satisfaction in response) พฤติกรรมขั้นนี้สืบเนื่องมาจากการเต็มใจที่จะตอบสนอง เมื่อบุคคลทำปฏิกิริยาบางอย่างไปแล้ว บุคคลนั้นเกิดความรู้สึกพอใจซึ่งเป็นสภาวะทางอารมณ์ของบุคคลอาจจะออกมาในรูปความพอใจ ความสนุกสนาน เป็นต้น

3. การให้ค่าหรือการเกิดค่านิยม (valuing) คำว่า ค่านิยม นี้มักจะถูกใช้บ่อย ๆ ในการเขียนวัตถุประสงค์ทางการศึกษา ซึ่งการที่เราให้ค่านิยมต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด ภาวะการณ์ใดภาวะการณ์หนึ่งนั้นหมายความว่า สิ่งนั้น หรือภาวะการณ์นั้นมีคุณค่าต่อตัวเรา การให้ค่านีเกิดจากประสบการณ์และการประเมินค่าของบุคคลนั่นเอง และขณะเดียวกันก็เป็นผลจากสังคมด้วยส่วนหนึ่งพฤติกรรมขั้นนี้บุคคลกระทำปฏิกิริยา หรือมีพฤติกรรมซึ่งแสดงว่าเขายอมรับหรือรับรู้ว่าเป็นสิ่งที่มีคุณค่าสำหรับตัวเขา หรือแสดงว่าเขามีค่านิยมอย่างใดอย่างหนึ่ง ในขั้นนี้เราจะไม่พิจารณาถึงความสัมพันธ์ของค่านิยมต่าง ๆ แต่จะพิจารณาเฉพาะถึงขบวนการยอมรับในตัวบุคคลเกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่เขาเห็นว่ามีคุณค่า ซึ่งเราเรียกขบวนการนั้นว่า อินเทอนอลไลเซชัน (Internalization) หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ พฤติกรรมของบุคคลในขั้นนี้เป็นขั้นที่บุคคลได้พัฒนา หรือปรับปรุงสิ่งที่เขาเกิดความตระหนักให้อยู่ในภาวะที่เขาสามารถบังคับได้ หรือเป็นสิ่งที่เป็นอย่างแท้จริง พฤติกรรมขั้นนี้ส่วนมากมักจะใช้คำว่า เจตคติ และ ค่านิยม ส่วนประกอบที่สำคัญของพฤติกรรมที่แสดงว่า เกิดค่านิยม ขึ้น ได้แก่ การเกิดภาวะการสนใจ หรือเกิดแรงจูงใจ ซึ่งแรงจูงใจนี้ไม่ได้เกิดจากความต้องการที่จะเชื่อฟังหรือจะปฏิบัติตาม แต่เกิดจากข้อผูกมัดที่เกิดในตัวบุคคลนั่นเองที่มีต่อค่านิยม อันใดอันหนึ่ง ซึ่งจะเป็น ตัวนำ ให้เกิดการปฏิบัติต่าง ๆ การเกิดค่านิยมนี้มีพฤติกรรมย่อยสามอย่าง คือ

3.1 การยอมรับค่านิยม (acceptance of a value) พฤติกรรมในขั้นนี้เกี่ยวข้องกับการลงความเห็นหาเหตุการณื สิ่งของ ภาวะการณื การกระทำ ฯลฯ อย่างใดอย่างหนึ่งเป็น สิ่งที่มีคุณค่า คำว่า ความเชื่อ เป็นคำที่แสดงออก ซึ่งใช้แทนพฤติกรรมในขั้นนี้ได้อย่างดี ซึ่งความเชื่อจะเป็นการยอมรับในด้านที่เกี่ยวข้องกับจิตใจ หรืออารมณ์ของบุคคลต่อสิ่งใดหนึ่ง ซึ่งความเชื่อนี้จะมีลำดับความมากน้อยแตกต่างกัน พฤติกรรมขั้นแรกของการเกิดค่านิยมนี้ การยอมรับค่านิยมเป็นขั้นที่แสดงให้เห็นถึงการมีความพร้อมต่อการจะประเมินผลสิ่งใด สิ่งหนึ่ง หรือภาวะการณืใด ภาวะการณืหนึ่ง บุคคลที่อยู่ในภาวะหรือ มีพฤติกรรมในขั้นนี้จะถูกรับรู้โดยบุคคลอื่นได้ว่า เขามีความเชื่อหรือมีค่านิยมอย่างใดอย่างหนึ่ง

3.2 ความชอบในค่านิยม (preference for a value) พฤติกรรม ในขั้นนี้จะแทรกอยู่ระหว่างการยอมรับค่านิยม และความรู้สึกผูกมัดที่จะทำตามค่านิยมนั้น (commitment) พฤติกรรมขั้นนี้นอกจากจะแสดงให้เห็นถึงการยอมรับค่าแล้วยังแสดงให้เห็นว่า บุคคลนั้น กำลัง จะเต็มใจที่จะแสดงให้คนอื่นเห็นว่าเขามีค่านิยมนั้น ๆ

3.3 การผูกมัด (commitment) พฤติกรรมในขั้นนี้จะมีระดับของความเชื่อมั่นได้มากกว่าขั้นที่ 3.2 ดังกล่าวแล้ว แสดงให้เห็นถึงระดับการยอมรับ อย่างแน่นแฟ้นต่อความคิดบางอย่าง ตัวอย่างเช่น การมีความรัก ความกตัญญูต่อหน้าที่ ต่อกลุ่มหรือสิ่งใดสิ่งหนึ่ง บุคคลใดที่แสดงให้เห็นว่ามีพฤติกรรมในขั้นนี้ ย่อมหมายความว่าเขามีค่านิยม อย่างใดอย่างหนึ่งเกิดขึ้น ในขั้นนี้บุคคลจะเกิดภาวะการจงใจที่จะทำให้เกิดมีการกระทำบางอย่างที่สังเกตได้

4. การจัดกลุ่มค่า (orgnization) เมื่อบุคคลเกิดค่านิยมต่าง ๆ ขึ้นแล้ว ซึ่งหมายความว่าค่านิยมที่เขามีนั้นจะมีหลายชนิด จึงมีความจำเป็นที่จะต้องจัดระบบของค่านิยมต่าง ๆ ให้เข้ากลุ่ม โดยพิจารณาถึงความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยมเหล่านั้นการจัดกลุ่มนี้ แบ่งเป็นส่วนประกอบส่วนดังนี้

4.1 การสร้างแนวความคิดเกี่ยวกับค่านิยม (conceptualization of a value) พฤติกรรมในขั้นนี้ จะเป็นส่วนที่เกิดเพิ่มเติมของขั้น 3 (การให้ค่า) บุคคลจะสามารถมองเห็นว่าสิ่งที่เขาให้ค่าใหม่นี้มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับค่านิยมที่เขามีอยู่เดิม หรือที่กำลังจะมีต่อไปอย่างไรบ้าง การเกิดแนวความคิดนี้อาจจะออกมาในลักษณะเป็นนามธรรม (abstract) หรือออกมาในรูปสัญลักษณ์ก็ได้

4.2 การจัดระบบของค่านิยม (organization of value system) ในขั้นนี้บุคคลจะนำเอาค่านิยมต่าง ๆ ที่เขามีอยู่มาจัดระบบ อาจจะเป็นการเรียงลำดับ โดยพิจารณาถึงความสัมพันธ์ของค่านิยมเหล่านั้น ซึ่งจะเป็นที่มาของการกำหนดปรัชญาของชีวิตของบุคคลนั้น หรืออาจจะออกมาในรูปการสังเคราะห์ (synthesis) ค่านิยมต่างๆ และจากการสังเคราะห์นี้บุคคลนั้นก็จะได้ค่านิยมใหม่ สำหรับตัวเองขึ้นมา

5. การแสดงลักษณะตามค่านิยมที่ยึดถือ (characterization by a value complex)

พฤติกรรมขั้นนี้ถือว่าเป็นส่วนประกอบหนึ่งของขบวนการ Internalization ในขั้นนี้ ค่านิยมต่าง ๆ จะอยู่เป็นส่วนประกอบของพฤติกรรมขั้นต่าง ๆ ของบุคคล เพราะถือว่า บุคคลมีค่านิยมหลายชนิด และบุคคลก็จะจัดอันดับค่านิยมเหล่านั้น อาจจะเรียงลำดับจากดีที่สุดถึงด้อยที่สุด ที่เราเรียกว่า Value hierarchy ค่านิยมเหล่านี้จะเป็นตัวที่ควบคุมพฤติกรรมของบุคคล เชื่อกันว่าบุคคลจะแสดง ปฏิกริยาหรือมีพฤติกรรมต่าง ๆ โดยมีผลมาจากค่านิยมที่เขามีหรือรับเอาไว้ พฤติกรรมในขั้นนี้มี ส่วนประกอบสองส่วน คือ

5.1 การวางหลักทั่วไป (generalized set) พฤติกรรมในขั้นนี้ แสดงให้เห็นถึงความพร้อมที่จะปฏิบัติสิ่งหนึ่งสิ่งใด หรือในแนวทางใดแนวทางหนึ่ง อาจจะเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นโดยไม่รู้ตัว แต่เป็นสิ่งที่จะเป็นแนวทางของการปฏิบัติบางอย่างหลักทั่วไปที่เกิดขึ้นนี้จะเป็รากฐานของบุคคล ในการที่จะแก้ไขหรือควบคุมปัญหาต่าง ๆ ในสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับตัวบุคคลนั้น และเป็น รากฐาน ให้เกิดการปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ ความพร้อมที่จะปรับปรุงแก้ไขกฎเกณฑ์ต่าง ๆ และเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติบางอย่างตามข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น

5.2 การแสดงลักษณะ (characterization) พฤติกรรมขั้นนี้เป็นขั้นสูงสุดของขบวนการ Internalization ซึ่งแสดงให้เห็นหรือสังเกตได้โดยบุคคลอื่น การแสดงลักษณะนี้จะเป็สิ่งที่ค่อนข้างจะถาวร ซึ่งสืบเนื่องมาจากค่านิยมที่บุคคลนั้นยึดมั่น ถ้าจะพิจารณาให้ชัดเจนจะเห็นว่า พฤติกรรมขั้นสุดท้ายนี้จะเป็แนวทางในการปฏิบัติตัวของบุคคลเท่านั้น แต่เขาจะปฏิบัติได้ตามแนวทางนี้หรือไม่ ย่อมขึ้นอยู่กับองค์ประกอบอื่น ๆ ด้วย ในส่วนประกอบของพฤติกรรมด้าน ทาที่ ความรู้สึก (affective domain) นี้ จะมีลักษณะหรือสภาวะของจิตใจประกอบหรือเกิดขึ้นหลาย อย่าง ซึ่งขึ้นอยู่กับขั้นต่าง ๆ ของการเกิดการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวแล้ว สภาวะทางจิตใจได้แก่ ความ สนใจ ความพอใจ เจตคติ ค่านิยม เป็นต้น (ประภาเพ็ญ สุวรรณ. 2520 : 14-20)

ดังที่กล่าวมานี้ จะเห็นได้ว่า เจตคติ มีอิทธิพลและความสัมพันธ์ ต่อพฤติกรรมของ มนุษย์ที่แสดงออกมา ดังนั้นในการที่จะศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมใด ๆ ของมนุษย์ที่แสดงออกมา นั้น ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับ เจตคติของกลุ่มสังคมนั้น ๆ ด้วยว่าเป็นอย่างไร เพื่อที่จะได้ทำให้เกิด ความเข้าใจต่อพฤติกรรมดังกล่าวนั้นได้ดียิ่ง นอกจากนี้ เจตคดียังเป็สิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงความ รู้สึก ความคิดเห็น ความชอบหรือไม่ชอบ ความพอใจหรือไม่พอใจ ต่อสิ่งต่าง ๆ ได้ด้วย ซึ่งจาก องค์ประกอบหรือสาเหตุที่สำคัญของการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียนนักศึกษา และความ สำคัญของสภาพภายในสถานศึกษาที่มีส่วนสำคัญในการป้องกันหรือแก้ไขปัญหการทะเลาะวิวาท ดังที่ได้กล่าวมาข้างต้น จึงต้องมีการศึกษาเจตคติของนักเรียนนักศึกษาที่ก่อการทะเลาะวิวาทที่มีต่อ สภาพภายในสถานศึกษา เพื่อแสดงสภาพภายในสถานศึกษานั้น ๆ เพื่อที่จะได้นำข้อมูลไปใช้

ประกอบการพิจารณาในการปรับปรุงสภาพภายในสถานศึกษา ส่งเสริมหรือเปลี่ยนแปลงเจตคติ
ของนักเรียนนักศึกษาดังกล่าวนี้อีกทางหนึ่ง

เจตคติ และลักษณะทางอารมณ์ของวัยรุ่น

เจตคติของวัยรุ่น วัฒนา พัชรวานิช (2531 : 191) ได้กล่าวไว้ว่า วัยรุ่นมักจะมีเจตคติอยู่
2 ชนิด คือ

1. เจตคติทั่ว ๆ ไป วัยรุ่นจะมีเจตคติอยู่ในลักษณะกว้าง ๆ เป็นแนวความคิดที่อยู่ในตัว
ของวัยรุ่น เช่น การมองสภาพแวดล้อมไปในลักษณะดีหรือไม่ดีชอบ หรือไม่ชอบ
2. เจตคติเฉพาะอย่าง วัยรุ่นจะมีเจตคติอยู่ในลักษณะแคบ ๆ เป็นสภาพของจิตใจที่มีต่อ
บุคคลหนึ่ง หรือสิ่งใดสิ่งหนึ่งในลักษณะว่าดีหรือไม่ดี มักจะเป็นเจตคติที่เข้มข้น เช่น เจตคติต่อวิชา
ที่เรียน หรือเจตคติต่อหัวหน้าชั้นเรียน เป็นต้น

ซึ่งเจตคติของวัยรุ่นนั้น มีต้นเหตุที่เกิดมาจาก

1. เกิดจากการที่วัยรุ่นได้พบกับประสบการณ์หลาย ๆ อย่างแล้วรวบรวมประสบการณ์
เหล่านั้นไว้ด้วยกัน
2. เกิดจากประสบการณ์ที่เข้มข้น และรุนแรง เป็นเหตุการณ์ที่สร้างรอยประทับใจ
(impression) แม้จะเกิดครั้งเดียวก็เกิดเจตคติได้
3. เกิดจากการสืบทอดเจตคติต่อกันมา วัยรุ่นมักจะรับเจตคติสืบทอดมาจากครอบครัว
หรือสังคมที่ตนเองอยู่ร่วม เช่นการมีเจตคติที่ไม่ดีต่อระบอบคอมมิวนิสต์ เป็นต้น

ลักษณะทางอารมณ์ของวัยรุ่น จลองรัฐ อินทรี และคณะ (2527 : 2-3) ได้กล่าวว่า
วัยรุ่นเป็นวัย ที่เปลี่ยนจากเด็กจะเข้าสู่ผู้ใหญ่ หรือเป็นวัยที่อยู่ระหว่างความเป็นผู้ใหญ่ เป็นวัยที่
มักประสบกับปัญหาต่าง ๆ ทั้งด้านความเจริญเติบโต และพัฒนาการของเด็กเอง ทั้งทางด้าน
ร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และด้านสุขภาพอนามัย จึงทำให้วัยรุ่นเป็นวัยของอารมณ์ร้อนแรง
ฉับไว จึงมีผู้เรียกวัยรุ่นว่า วัยของความกดดัน และวัยของพายุ อารมณ์รุนแรง แสดงความรู้สึก
เปิดเผยตรงไปตรงมา รุนแรง ไม่ยอมแพ้ใคร แต่เป็นผู้ที่มีความโอบอ้อมอารีและเห็นแก่ตัว ไม่ชอบ
การบังคับ และชอบโต้แย้งกับผู้ใหญ่ อารมณ์จะเครียด สิ่งที่เป็นปัญหาสำหรับเด็กวัยรุ่นคือ ความ
สนใจ การเรียนรู้ทางเพศ ความต้องการอิสระ การคบเพื่อน เข้าหมู่พวก ชอบฝ่าฝืนกฎข้อบังคับที่
พ่อแม่วางไว้ ชอบฟังตนเอง ชอบอยู่ตามลำพัง ตั้งความมุ่งหมายเกี่ยวกับชีวิตและอนาคตของตนเอง
เด็กวัยนี้ไม่โง่ง่าย ถ้าอยู่ในภาวะที่ขัดแย้ง หรือคับข้องใจจะมีอารมณ์หงุดหงิด ฉุนเฉียว ขาดความ

เชื่อมั่นในตนเอง มีความรู้สึกไวต่อสภาพแวดล้อม ที่ทำให้เกิดความเครียดและแสดงออกทันที เป็นเหตุให้ผู้ใหญ่ไม่เข้าใจ และไม่พอใจ ก่อให้เกิดปัญหาระหว่างเด็กวัยรุ่นและผู้ใหญ่

อารมณ์ของวัยรุ่นโดยทั่วไปมักเกิดง่าย เร้าร้อน รุนแรงและเปลี่ยนแปลงง่ายดังที่นักจิตวิทยาคนสำคัญ จี แตนเลย์ ฮอลล์ (G Stanley Hall) ได้เรียกวัยรุ่น ตามลักษณะการแสดงออกของอารมณ์ว่า เป็นวัยพายุบูแคม (storm and stress) ซึ่งหมายความว่า วัยรุ่นเป็นวัยที่มีอารมณ์เปลี่ยนแปลงง่าย อ่อนไหวง่าย อาจจะเปลี่ยนจากอารมณ์หนึ่งไปสู่อารมณ์ตรงกันข้ามอย่างรวดเร็วอย่างไม่มีเหตุผลนัก จากรักเป็นเกลียด จากดีใจเป็นเสียใจ โกรธง่าย ดีใจง่าย เสียใจง่าย และแสดงออกอย่างไม่กลั่นกรองอารมณ์ ไม่มีความพอดี และคงที่ บางครั้งพลุ่งพล่าน บางครั้งเก็บกด บางครั้งมั่นใจสูง บางไม่แน่ใจ บางครั้งเห็นแก่ตัว บางครั้งเห็นอกเห็นใจผู้อื่นเป็นพิเศษ บางครั้งดีใจง่าย บางครั้งก็ยอมง่าย ๆ

ลักษณะที่สำคัญทางอารมณ์ของวัยรุ่นแบ่งได้ดังนี้

1. มีความรุนแรง เมื่อวัยรุ่นได้รับความกระทบกระเทือนใจเพียงเล็กน้อย เช่น จัดใจกับพ่อแม่ หรือผิดหวังจากบางสิ่งบางอย่าง อาจทำให้วัยรุ่น บางคนคิดฆ่าตัวตายได้
2. ความไม่มั่นคง ไม่สม่ำเสมอ ความดีใจ เสียใจ อาจเกิดขึ้นโดยเร็ว และหายไปได้ง่าย หากเป็นเรื่องเกี่ยวข้องกับอุดมคติที่มีความสัมพันธ์กับอารมณ์ เช่น การบูชาความยุติธรรม ความรักพวกพ้อง รักสถาบันการศึกษา ความภาคภูมิใจในวงศ์ตระกูล ความรักชาติ จะเป็นอารมณ์ที่มั่นคงถาวร ผู้ที่เข้าใจธรรมชาติด้านนี้ของวัยรุ่น จะใช้วัยรุ่นเป็นเครื่องมือได้เป็นอย่างดี
3. ขาดการควบคุมการแสดงออกทางอารมณ์ การควบคุมอารมณ์ของวัยรุ่น น่าจะสามารถทำได้ดีขึ้นตามอายุ แต่เนื่องจากมีความรุนแรงของอารมณ์อยู่มาก จึงทำให้มักแสดงออกมาอย่างเปิดเผย เช่น เมื่อถูกขัดขวางจากผู้ใหญ่จะรู้สึกคับข้องใจ และโกรธแค้น มักจะแสดงออกมาในรูปของการดกเถียง การกระทบกระทั่งกัน เช่น การกระทบประตู เป็นต้น
4. มีอารมณ์ค้างเสมอ อารมณ์ชนิดนี้มักจะเกิดความผิดหวัง ถึงแม้จะลดความรุนแรง แต่ก็ติดอยู่จนทำให้จิตใจ เศร้าสร้อย ว่าแห้ว รู้สึกว่าตนเองไร้ค่า จนกระทั่งไม่สบายใจอย่างมาก เช่น เกิดจากความผิดหวังเรื่องความรัก ไม่ว่าจะเป็นความรักของพ่อแม่ หรือเพศตรงกันข้ามก็ตาม เป็นสาเหตุให้ฆ่าตัวตายได้ง่าย (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. 2527 : 192-193)

ดังที่ได้กล่าวมานี้ จะเห็นได้ว่า ในการที่จะศึกษาปัญหาที่เกี่ยวกับวัยรุ่นในด้านต่าง ๆ นั้น จำเป็นที่จะต้องมีการศึกษาเกี่ยวกับเจตคติ และทางอารมณ์ของวัยรุ่น ควบคู่กันไปด้วย เพื่อที่ได้ทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัยรุ่นได้ดียิ่งขึ้น

ความสำคัญของสภาพภายในสถานศึกษาหรือบทบาทหน้าที่ของสถานศึกษาที่มีอิทธิพลต่อ นักเรียนนักศึกษา

บทบาทหน้าที่ของโรงเรียน

เมื่อเด็กเจริญเติบโตขึ้น สิ่งแวดล้อมของเด็ก ก็จะเริ่มเปลี่ยนไปจากบ้านเป็นโรงเรียน เพิ่มขึ้น และเปลี่ยนจากพ่อแม่ผู้ปกครอง เป็นครูและเพื่อน ๆ เพิ่มมากขึ้น เด็กจะใช้ชีวิตในโรงเรียนมากกว่าบ้าน ครู และโรงเรียนจะมีบทบาทและอิทธิพล ต่อพัฒนาการของเด็กในระยะนี้ โรงเรียนจึงเป็นส่วนหนึ่งที่เสริมสร้างพัฒนาการของเด็กวัยรุ่นเช่นเดียวกับเด็กวัยอื่น ๆ (ทองหล่อ สุวรรณภาพ. 2531 : 85) นอกจากบ้านซึ่งนับว่าเป็นสถาบันทางสังคมที่มีความสำคัญอันดับแรก ในการสร้างเด็กให้เป็นบุคคลที่สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุขมากน้อยเพียงใด แล้ว โรงเรียนนับว่าเป็นสถาบันที่มีความสำคัญต่อเด็กวัยรุ่นไม่ยิ่งหย่อนทีเดียว ทั้งนี้เพราะวัยรุ่นใช้เวลาส่วนใหญ่ของชีวิตประจำวันอยู่ที่โรงเรียน มีเวลาใกล้ชิดเพื่อน ครู อาจารย์ มากกว่าพ่อแม่ วัยรุ่นมักจะได้รับการถ่ายทอดในเรื่องความคิดเห็น ทศนคติต่าง ๆ จากบุคคลเหล่านี้ ด้วยเหตุนี้เอง โรงเรียนจึงควรหาทางดำเนินการต่าง ๆ เพื่อเปิดโอกาสให้วัยรุ่นได้พัฒนาและปรับปรุงตนเองให้ถูกต้อง และเหมาะสม ให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ (วัลลภา อิศริยวงศ์. 2530 : 187) นอกจากนี้ วัฒนา พัทธราวิช (2531 : 283-286) ยังได้ให้ความเห็นถึงบทบาทของโรงเรียนไว้ในลักษณะดังกล่าวนี้อีกว่าโรงเรียนมีบทบาทสำคัญต่อวัยรุ่นรองจากบ้าน มีบทบาทในการรับผิดชอบเกี่ยวกับตัวเด็กอย่างมาก ทั้งนี้ในวันหนึ่ง ๆ เด็กจะอยู่ในโรงเรียนเป็นระยะเวลายาวนานชีวิตประจำวันของเด็กจะอยู่ภายในโรงเรียน ตั้งแต่เริ่มพระอาทิตย์ขึ้น เด็กก็จะออกจากบ้าน และกว่าจะกลับถึงบ้านก็เกือบจะถึงเวลาที่พระอาทิตย์ตกดินแล้ว โรงเรียนเป็นสถานที่ให้ความรู้ทางวิชาการแก่เด็ก ช่วยอบรมบ่มนิสัยให้เด็กมีพฤติกรรมไปในทางที่สังคมยอมรับ บิดา มารดาจะรู้สึกหมดกังวล เมื่อบุตรของตนได้เข้าไปศึกษา ในโรงเรียน ผู้ปกครองหวังพึ่งครูบาอาจารย์ ในการอบรมสั่งสอนให้มีพฤติกรรมไปในทางที่สังคมยอมรับ โรงเรียนจึงนับว่ามีอิทธิพลอย่างมาก ต่อความประพฤติของเด็ก โรงเรียนมีส่วนร่วมโดยตรงในการช่วยเหลือวัยรุ่น ขจัดปัญหาต่าง ๆ และช่วยป้องกันไม่ให้เกิดปัญหา (วัฒนา พัทธราวิช. 2531 : 283-286)

ในสังคมปัจจุบันบิดามารดา ผู้ปกครอง นิยมส่งบุตรเข้ารับการศึกษอบรมที่โรงเรียนตั้งแต่เด็กอายุยังน้อย เพราะบิดามารดาต่างออกไปประกอบอาชีพนอกบ้าน ไม่มีเวลาจะอบรมเลี้ยงดูบุตร ภาระเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูจึงตกอยู่กับโรงเรียน โรงเรียนนอกจะหมายถึงตัวอาคารสถานที่แล้ว ยังหมายรวมไปถึง บุคลากรในโรงเรียนอันได้แก่ครู หรือเจ้าหน้าที่ต่าง ๆ ในโรงเรียน และเพื่อนนักเรียนอีกด้วย โรงเรียนจึงมีบทบาทหน้าที่ในการ ให้การศึกษอบรมเลี้ยงดูเด็กวัยรุ่นทั้ง

ทางตรง และทางอ้อม การให้การศึกษาหมายถึงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและบุคลิกภาพของผู้เรียนให้เป็นไปในทางที่สังคมต้องการ โดยอาศัยกระบวนการทางสังคม (social process)

ดังที่ สงวน สิทธิเลิศจอร์น (ทองหล่อ สุวรรณภาพ. 2531 : 85-86 ; อ้างอิงมาจาก

สงวน สิทธิเลิศจอร์น. 2525 : 25) ได้นำเสนอไว้ 4 ด้านคือ

1. ขบวนการสังคมประภิต (socialization process) ซึ่งเป็นขบวนการที่บุคคลปรับตัวเข้ากับสังคมสามารถดำรงคตินอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข โรงเรียน จะช่วยให้เข้ากับสังคมในฐานะที่เป็นพลเมืองที่ดีของสังคม

2. ขบวนการพัฒนาคนให้มีวัฒนธรรม (enculturation process) คือ โรงเรียนจะถ่ายทอดความรู้ความคิดทั้งที่เป็นวัฒนธรรมไทยและวัฒนธรรมของอารยประเทศ ให้แก่นักเรียน เพื่อให้นักเรียนสามารถนำไปปรับปรุงใช้ในสังคมได้อย่างเหมาะสม

3. ขบวนการพัฒนาคนให้พัฒนาทั้งทางสังคมและบุคคล (modernization process)

4. การใช้การศึกษาในฐานะที่เป็นขบวนการที่เสริมสร้างชีวิต ความเป็นอยู่ ในแนวทางประชาธิปไตย (democratization) อันเป็นการเสริมสร้างพัฒนาการ ในทางสังคมและการเมืองแก่เด็กนักเรียน โดยพยายามให้ยึดมั่นในอุดมคติแห่งประชาธิปไตยที่เรียกว่าวุฒิภาวะทางการเมือง (political maturity)

หรืออาจจะกล่าวในอีกลักษณะหนึ่งว่า โรงเรียนมี ภาระหน้าที่สำคัญ โดยทั่ว ๆ ไปอยู่ 2 ประการคือ

1. ให้นักเรียนได้เรียนอยู่ในโรงเรียน และพัฒนาไปให้สูงสุดตามความสามารถของแต่ละคน นอกจากนี้ยังจะต้องจัดสภาพแวดล้อม ให้นักเรียนมีความสุข ให้ยอมรับตนเองยกย่อง และนับถือตนเองตามความเป็นจริง มีความภูมิใจในตนเองและสามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้โดยใช้ความสามารถของตนให้เป็นประโยชน์มากที่สุด

2. ให้นักเรียนมีทักษะและมีความรู้ด้านต่าง ๆ เช่น การอ่านการเขียน คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคม ศิลปะ สุขภาพและอื่น ๆ ซึ่งต้องอาศัยการฝึก และการให้ความรู้ได้อย่างได้ผลมีประสิทธิภาพ จึงจะทำให้นักเรียนมีการพัฒนาไปตามความสามารถ ได้มากที่สุด

(สมชาย ธีญชนกุล. 2526 : 87)

ซึ่งจากลักษณะดังกล่าวนี้ วัฒนา พัทธราวิช (2531 : 283-286) ได้อธิบาย ขยาย สรุบบทบาทของโรงเรียนในการช่วยเหลือเด็กวัยรุ่นไว้ 14 ข้อ ดังนี้

1. โรงเรียนควรจัดการเรียนการสอนให้สนองกับความต้องการของเด็กทำทเรียนให้น่าเรียน สร้างแรงจูงใจให้เด็กเกิดความสนใจในการเรียน ไม่ทำให้เด็กเกิดความเบื่อหน่าย

2. โรงเรียนควรจัดหลักสูตรให้เหมาะสมกับชั้นและวัยของเด็ก มุ่งส่งเสริมการพัฒนาการทางด้าน ร่างกาย สมอ อารมณ์ และสังคม
3. โรงเรียนควรจัดกิจกรรมที่น่าสนใจหลาย ๆ อย่าง ให้โอกาสเด็กได้เลือกกิจกรรมที่ตนเองถนัดและสนใจ
4. โรงเรียนควรจัดวางกฎเกณฑ์ และระเบียบวินัยให้รัดกุมให้เดินสายกลาง ไม่ปล่อยปละละเลย หรือเข้มงวด กวดขันมากเกินไป
5. โรงเรียนควรจัดสภาพแวดล้อมให้น่าสนใจ ทำให้เด็กเกิดความเพลิดเพลิน และพอใจที่จะมีชีวิตอยู่ในโรงเรียน
6. โรงเรียนควรจัดให้มีการใช้อุปกรณ์การสอนประกอบการสอน หาวิธีสร้างแรงจูงใจเร้าให้เด็กเกิดความสนใจในการเรียน ครูต้องรู้จักทำบทเรียนให้น่าสนใจไม่น่าเบื่อหน่าย
7. โรงเรียนควรจัดบริการแนะแนว เพื่อให้บริการด้านต่าง ๆ แก่นักเรียน ให้ความช่วยเหลือเมื่อเด็กประสบปัญหา เอาใจใส่และสนใจเด็กอย่างสม่ำเสมอ ให้ความเป็นกันเองและเป็นมิตรกับเด็ก
8. โรงเรียนควรส่งเสริมให้เด็กมีความเชื่อมั่นในตนเอง เป็นตัวของตัวเอง ฝึกให้มีความกล้ารู้จักคิดและตัดสินใจแก้ปัญหาด้วยตนเองอย่างฉลาด รู้จักอดทน ข่มอารมณ์ และสามารถเผชิญต่อปัญหาและอุปสรรคได้
9. โรงเรียนควรเน้นหนักในการอบรมบ่มนิสัย ให้เด็กประพฤติปฏิบัติไปในทางที่ดี ชี้ให้เห็นถึงคุณและโทษของพฤติกรรมที่บกพร่อง
10. โรงเรียนต้องส่งเสริม และสนับสนุนให้มีการปกครองระบอบประชาธิปไตย
11. โรงเรียนควรส่งเสริมให้มีการเล่นกีฬา มีการออกกำลังกาย เพื่อรักษาสุขภาพพลานามัยให้สมบูรณ์
12. โรงเรียนต้องอบรมสั่งสอนให้เด็กมีหลักเกณฑ์ในการคบเพื่อนพิจารณาคบเพื่อนที่ดี ไม่ชักจูงไปสู่อบายมุข หรือไปในทางที่ไม่เหมาะสม
13. โรงเรียนควรส่งเสริมให้ครูเป็นตัวอย่างที่ดีแก่เด็ก วัยรุ่นมักจะสนใจพฤติกรรมของครูเป็นพิเศษ ครูที่มีพฤติกรรมไปในทางที่ไม่ดี จะทำให้เด็กขาดศรัทธา หดความเลื่อมใส ไม่ยอมให้ความเคารพ ครูนับว่ามีบทบาทที่สำคัญ ครูเป็นแม่พิมพ์ เป็นแบบฉบับอันดีงามของศิษย์ ครูที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมไม่ควรจะยึดถืออาชีพครูต่อไป เพราะจะสร้างปัญหาให้แก่สังคม ครูควรยึดมั่นจรรยาบรรณของครู ประพฤติปฏิบัติไป ตามบทบาทของตนเอง ไม่ประพฤติออกนอกบทบาทบทบาทของอาชีพครูเป็นบทบาทที่ยุ่งยากและอยู่ในระเบียบวินัยมากกว่าบทบาทของอาชีพอื่น ๆ

ครูที่ไม่รู้จักบทบาทและหน้าที่ของตนเอง หรือรู้บทบาทและหน้าที่ของตนเองแล้วไม่ปฏิบัติ หรือปฏิบัติไม่ได้ ควรหลีกเลี่ยงที่จะประกอบอาชีพครู

14. โรงเรียนควรร่วมมือกับผู้ปกครอง โดยการติดต่อประสานงานกันอยู่เสมอ เพื่อร่วมกันตรวจสอบพฤติกรรมของเด็ก เมื่อมีปัญหาจะได้ร่วมมือกันแก้ไขอย่างรวดเร็ว ถูกวิธี และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

จากลักษณะของบทบาท และภาระหน้าที่ของโรงเรียนดังกล่าวนี้ จะเห็นได้ว่า โรงเรียนเป็นสถาบันแห่งหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพของเด็กต่อบ้านและครอบครัวก่อนที่จะเข้าสู่วัยรุ่นนั้น เด็กได้รับประสบการณ์ในโรงเรียนมาแล้วไม่น้อยกว่า 5-6 ปี และแม้แต่ช่วงของวัยรุ่นนั้นเด็กส่วนใหญ่ก็ยังอยู่ในโรงเรียน ซึ่งในวันหนึ่ง ๆ เด็กใช้เวลา อยู่ในโรงเรียนมากพอ ๆ กับอยู่ที่บ้าน ชีวิตภายในโรงเรียนของวัยรุ่น จะเกี่ยวข้องกับการศึกษาอยู่ตลอดเวลา การที่เด็กคลุกคลีอยู่กับโรงเรียนมากย่อมมีช่องทางที่จะเกิดปัญหาต่าง ๆ ภายในโรงเรียนได้มากเช่นเดียวกับภายในบ้าน (สมชาย ธีรชนกุล. 2526 : 87) และเนื่องจากสถานศึกษาเป็นสถาบันการศึกษาที่ให้ความรู้และประสบการณ์อบรมสั่งสอนให้นักเรียนนักศึกษา ได้มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม และบุคลิกภาพให้เป็นไปตามที่สังคมปรารถนา ผู้เรียนย่อมถูกสถาบันทางการศึกษา ชักชวน โน้มน้าวให้เกิดการคล้อยตามวัฒนธรรมในกลุ่ม หรือสร้างกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ขึ้นในโรงเรียน เพื่อให้นักเรียนปฏิบัติตาม เป็นต้น แต่ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น เนื่องจากทางโรงเรียนยังมิได้ตอบสนองความต้องการของนักเรียน เมื่อมาโรงเรียนแล้วไม่ได้รับความอบอุ่น ขาดการส่งเสริมชักจูง ให้นักเรียนเกิดความต้องการอยากเรียนรู้ เป็นต้น ทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ขึ้นได้ (สมศักดิ์ เกียรติदानุสรณ์. 2533 : 10-11) ซึ่งจากลักษณะดังที่ได้กล่าวมานี้จะเห็นได้ว่า โรงเรียนมีส่วนเกี่ยวข้องกับการกระทำผิดของเด็กอยู่มากทั้งในแง่ปัญหาที่ โรงเรียนก่อขึ้นมาเอง และในแง่ที่เกิดขึ้นจากความสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับโรงเรียน ซึ่ง สุชา จันทน์เอม (2527 : 36-38) ได้กล่าวว่าการทำความผิดของเด็ก ที่มีสาเหตุเนื่องมาจากโรงเรียน มีข้อที่ควรพิจารณาอยู่สองประการ คือ

1. โรงเรียนขาดความสนใจที่จะแสวงหาวิธีและแนวทางปฏิบัติเพื่อช่วยเหลือเด็กให้เอาชนะสิ่งที่จะชักนำไปสู่การกระทำผิด

2. โรงเรียนบางแห่งเป็นตัวการทางอ้อมให้เกิดกระทำผิดโดยสร้างสิ่งแวดล้อม ให้เด็กมีพฤติกรรมต่าง ๆ ที่ไม่พึงประสงค์ เช่น เด็กขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ขาดความริเริ่ม ไม่สนใจต่อการเรียน ประสบความล้มเหลวในการเรียน และอื่น ๆ

หรืออาจที่จะกล่าวได้ว่า โรงเรียนเป็นสาเหตุสำคัญ ที่ทำให้วัยรุ่นมีพฤติกรรมต่อต้านกับโรงเรียน วัฒนา พัทธราวิช (2531 : 283-286) ได้สรุปปัญหาที่เกิดจากโรงเรียนที่ทำให้เด็กกระทำความผิดไว้ดังนี้ คือ

1. โรงเรียนมีระเบียบวินัยเข้มงวดกดขี่เกินไป มีระเบียบกฎเกณฑ์มากมายทำให้เด็กเกิดความเบื่อหน่ายในการเรียน ทำให้เกิดพฤติกรรมต่อต้าน
 2. โรงเรียนจัดกิจกรรมมากหรือน้อยไป กิจกรรมที่จัดไม่มีประโยชน์ต่อเด็กอย่างแท้จริง โรงเรียนจัดกิจกรรมไม่เหมาะสมกับความสนใจของเด็ก
 3. โรงเรียนให้บริการต่าง ๆ ไม่ดีเพียงพอ
 4. โรงเรียนตั้งอยู่ห่างไกลเกินไป การไปมาลำบาก ทำให้เด็กเกิดความเบื่อหน่ายในโรงเรียน หรือโรงเรียนตั้งอยู่ในชุมชนที่มีเสียงรบกวนในเวลาเรียน ทำให้เด็กขาดสมาธิในการเรียน
 5. โรงเรียนจัดครูสอนไม่พอกับจำนวนนักเรียน ทำให้มีปัญหาในการเรียนการสอน
 6. ปัญหาครูไม่เข้าใจเด็ก ดุเกินไป สอนไม่ดี ไม่มีการเตรียมตัวมาอย่างดี ก่อนที่จะทำการสอน
 7. ปัญหาครูขาดความยุติธรรม ให้อภิสิทธิ์กับเด็กบางคนมากเกินไป ทำให้เด็กมีพฤติกรรมต่อต้าน
 8. ปัญหาครูให้งานเด็กมากเกินไป จนเด็กเกิดความเบื่อหน่าย เพราะเมื่อทำไม่เสร็จทันเวลาก็เกิดความกังวลว่าจะถูกลงโทษ ทำให้เด็กหนีโรงเรียน
 9. ปัญหาการที่ทางโรงเรียนขาดการติดต่อกับผู้ปกครอง ทำให้ทางบ้านไม่ทราบปัญหาของเด็กที่โรงเรียน และทางโรงเรียนก็ไม่ทราบปัญหาของเด็กที่บ้าน
- โรงเรียนนั้นเราถือว่าเป็นสิ่งสาธารณะที่มีการฝึกในการฝึกอบรมเยาวชน ดังนั้นโรงเรียนจึงต้องปรับปรุง เปลี่ยนแปลงหลักสูตร วิธีการสอน เพื่อให้ผู้เรียน ประสบผลสำเร็จ ให้เด็กยึดมั่นต่อเป้าหมาย และค่านิยมของสังคม และดำรงความเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมต่อไป เมื่อโรงเรียนมีส่วนทำให้เด็กกระทำผิดได้ก็ยังมีทางแก้ไขได้ถ้าโรงเรียนคิดว่าเด็กที่อยู่ในโรงเรียนนั้น โรงเรียนมีส่วนรับผิดชอบด้วย ซึ่งอาจจะทำได้ดังนี้
1. สิ่งที่โรงเรียนมอบให้แก่เด็กนั้นจะต้องเป็นสิ่งที่เด็กได้นำไปใช้ได้จริงในชีวิต สอดคล้องกับปัญหาที่เด็กต้องประสบในชีวิตข้างหน้า
 2. โรงเรียนควรจัดกิจกรรมที่มีความหมาย เกิดประโยชน์ ให้กลุ่มต่าง ๆ ได้มีการปฏิบัติร่วมกัน
 3. โรงเรียนควรฝึกให้เด็กได้มีโอกาสปฏิบัติภารกิจต่าง ๆ ทั้งภายในโรงเรียนและนอกโรงเรียนอย่างมีความรับผิดชอบ และให้เกิดประโยชน์มากที่สุด
- ทั้งสามประการข้างต้นนี้เป็นอุดมคติที่โรงเรียนจะต้องจัดเตรียมเด็กให้เป็นพลเมืองดี รู้จักหน้าที่ เพื่อการดำรงตนอยู่ในสังคมประชาธิปไตย ซึ่งทุกคนสามารถที่จะก้าวหน้าในชีวิตมีฐานะ มีเกียรติยศชื่อเสียง หรือเป็นบุคคลชั้นสูงได้ด้วยความมานะบากบั่นของตนเอง เป็นบุคคลที่

พึ่งตนเองได้และสามารถร่วมมือช่วยเหลือผู้อื่นได้ โดยไม่จำเป็นต้องคล้อยตามผู้อื่นเสมอไป ยิ่งกว่านั้น โรงเรียนจะต้องหาหนทางเข้าเกี่ยวข้องกับชุมชนเพื่อเปิดโอกาสในการพัฒนาเด็กวัยรุ่น โรงเรียนจะต้องหาทางเชื่อมโยงโรงเรียนของตนกับหน่วยงานอาชีพต่าง ๆ รวมทั้งหน่วยงานที่กระทำกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน วิทยาลัย มหาวิทยาลัย สถาบันต่าง ๆ ตลอดจนกลุ่มอื่น ๆ ในชุมชนการเชื่อมโยงเช่นนี้เป็นสิ่งจำเป็นที่จะทำให้เด็กมีโอกาสประกอบอาชีพ และพัฒนาตนเอง โรงเรียนจะต้องทำให้เด็กทุกคน แน่ใจว่าตัวเขาจะเป็นผู้มีสุขภาพดี มีการปฏิบัติที่ถูกต้องตามกฎหมาย มีสวัสดิภาพ มีงานทำ และการได้รับการต่าง ๆ การทำให้เด็กแน่ใจเช่นนี้จะทำให้เด็กปฏิบัติหน้าที่อย่างดีตลอดเวลาที่ศึกษาอยู่ในโรงเรียน เราเห็นว่าโรงเรียนนั้นประกอบไปด้วยตัวอาคาร ครูอาจารย์ นักเรียนและวัสดุอุปกรณ์อื่น ๆ ทั้งสิ่งนี้ได้ทำให้เกิดการติดต่อสร้างสรรค์กันขึ้นภายในโรงเรียน นอกจากนี้ยังทำให้โรงเรียนได้ติดต่อกับโลกภายนอกอีกด้วย อย่างไรก็ตาม ของทั้งสองอย่างนี้ ถ้าหากดำเนินไปอย่างไร้ความหมาย หรือผิดทิศทาง ก็อาจจะทำให้เกิดปัญหาการกระทำผิดของเด็กและวัยรุ่นขึ้นได้ แต่ถ้าหากได้รับการจัดการที่เหมาะสมก็จะสามารถป้องกันการกระทำผิดได้ โรงเรียนหลายแห่งในประเทศไทย ไม่สามารถควบคุมเด็กให้ประพฤติตนไปในแนวทางที่เหมาะสมได้ ทั้งนี้เพราะมีข้อบกพร่องต่าง ๆ ซึ่งถ้าหากโรงเรียนเหล่านั้นจะได้พิจารณาข้อบกพร่องของตนเองอย่างรอบคอบ แล้วนำหลักการต่าง ๆ ที่ได้เสนอแนะไว้แล้วมาใช้ ก็น่าจะแก้ปัญหาได้บ้าง ต้องไม่ลืมว่าเราต้องฝึกคนให้มีความรับผิดชอบต่อตนเองและต่อสังคม การฝึกนั้นจึงต้องกระทำด้วยความจริงใจ ความตั้งใจและความมานะอดทน ไม่ทำอย่างขอไปที หรือทำไปเพื่อประโยชน์ส่วนตนเพียงด้านเดียว แต่จะต้องทำงานเพื่องาน ทำงานแล้วไม่หวังสิ่งใดตอบแทน และเป็นผู้ที่มีความเสียสละด้วยความบริสุทธิ์ใจอันแท้จริง (สุชา จันทน์เอม. 2527 : 36-38)

ซึ่งจะเห็นได้ชัดว่า โรงเรียนมีบทบาทสำคัญมากในอันที่จะช่วยเหลือระดับ ประถม เด็กวัยรุ่น ให้ผ่านพ้นช่วงเวลาระหว่างความเป็นเด็กก็ไม่ใช่ว่าผู้ใหญ่ก็ไม่เชิงนี้ไปได้ และสามารถดำเนินชีวิตในอนาคตต่อไปได้อย่างราบรื่นและถูกต้อง (สุโท เจริญสุข. 2520 : 84) ไม่สร้างปัญหาแก่ตนเอง ครอบครัว หรือสังคม เช่นปัญหาการก่อเหตุทะเลาะวิวาทดังกล่าวนี้ได้ เป็นต้น เพื่อที่จะได้เป็นพลเมืองดีของประเทศชาติต่อไป

บทบาทหน้าที่ของครูอาจารย์

ปรัชญาการศึกษาสมัยใหม่ได้เพิ่มภาระให้แก่ครู และโรงเรียนมากยิ่งขึ้น เพราะนักการศึกษาได้เล็งเห็นความสำคัญของการจัดบริการทุกอย่าง เพื่อสนองความต้องการทางด้านต่าง ๆ แก่ผู้เรียน เช่น ทางด้านร่างกาย ทางด้านอารมณ์ ทางด้านจิตใจ รวมทั้งความต้องการทางด้านสังคม จุดมุ่งหมายของการศึกษาที่ขยายออกไป อย่างกว้างขวางเช่นนี้ ย่อมจะเป็นภาระแก่ครูในการที่จะต้องรับผิดชอบมากขึ้น และเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดความยุ่งยากใจ และการปรับตัวที่ค่อนข้าง

ลำบาก ซึ่งครูควรจะมี ความรู้ในวิชาจิตวิทยาวัยรุ่นเพื่อที่จะได้เข้าใจถึงธรรมชาติความต้องการ และจิตใจของเด็กวัยรุ่น สำหรับการสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อเด็กนักเรียนของตน ถ้าหากเรา พิจารณาจะพบว่า ผู้ที่มีความสำคัญรองลงมาจากพ่อแม่ได้แก่ครูบาอาจารย์ ครูมีโอกาสที่จะอยู่ใกล้ชิด กับเด็กอย่างน้อย 5-6 ชั่วโมงต่อวัน 5 วันในหนึ่งสัปดาห์ เป็นระยะเวลานานถึง 8 ปี หรือมากกว่านั้น ครูคนแรก ๆ นับว่าเป็นครูที่มีอิทธิพลต่อการหล่อหลอมชีวิตเด็กอย่างมาก แต่ต่อมาใน ระยะวัยรุ่นอิทธิพลต่าง ๆ อาจจะเสื่อมหายไป เด็กวัยรุ่นทั้งชายและหญิงจะพัฒนาความสัมพันธ์ต่อ ครูในแนวใหม่และสนิทสนมกันมากขึ้น อย่างไรก็ตามครูก็มีอิทธิพลต่อเด็กเรื่อย ๆ ต่อไป ในขณะที่ มีการติดต่อสัมพันธ์กับเด็กในทางส่วนตัว หรือในบรรยากาศภายในห้องเรียน จากวิธีการสอน การสังเกตพิจารณา ด้วยเหตุนี้เองจึงควรที่จะเพิ่มพูนประสิทธิภาพทางด้านสมองหรือบุคลิกภาพ ของเด็กในขณะที่ยังอยู่ในวัยศึกษาเล่าเรียน จูงใจในการทำงาน ถึงแม้ว่าครูจะไม่อยู่ในห้องก็ตาม (วัลลภา อิศริยวงศ์. 2530 : 189-190) ครูเป็นผู้ที่ใกล้ชิดกับเด็กวัยรุ่นรองจากพ่อแม่ ผู้ปกครอง เมื่อเด็กมา โรงเรียน เด็กจะจดจำลักษณะนิสัยต่าง ๆ จากครู ครูควรเป็นผู้มีคุณลักษณะที่ดีเพื่อจะได้ ถ่ายทอดลักษณะนิสัย อันดีงามให้แก่เด็ก (ทองหล่อ สุวรรณภาพ. 2531 : 86-87) ซึ่งหลักการที่ ครูจะสอนเด็ก และปฏิบัติในการเรียนการสอนต่อนักเรียน วัลลภา อิศริยวงศ์ (2530 : 189-190) ได้ กล่าวไว้ดังนี้คือ

1. เวลาที่ครูจะสอนเด็ก ครูจะต้องศึกษาเด็กแต่ละคนให้ละเอียดพอสมควร เพื่อจะได้ทราบถึงพัฒนาการและลักษณะของเด็กแต่ละคน ศึกษาถึงความแตกต่างในตัวเด็ก ยอมรับสภาพของความแตกต่างระหว่างบุคคล ความแตกต่างระหว่างเพศ เด็กผู้ชายและเด็กผู้หญิงมีธรรมชาติใน ร่างกายแตกต่างกัน และนอกจากนั้นวัฒนธรรมของเรายังใช้วิธีการอบรมเด็กชายและเด็กหญิง ต่างกันด้วย
2. บุคลิกภาพของครูนั้นสำคัญมาก เพราะครูเปรียบเสมือนบุคคลซึ่งจะต้องประกอบไปด้วยคุณลักษณะต่าง ๆ ที่นับว่าเป็นรูปแบบสังคม (public image) ครูควรต้องปรับปรุงบุคลิกภาพ ของตนให้เป็นที่น่าสนใจ ปรับปรุงบทเรียนให้น่าสนใจเสมอ ๆ พยายามสร้างความสนใจให้เกิดขึ้น กับตัวนักเรียน โดยจัดบทเรียนให้เหมาะสมกับความสามารถของเด็กชี้แจงให้เห็นถึงความก้าวหน้า ของเด็ก ในการสอนแต่ละครั้งควรจัดหาอุปกรณ์การสอนอันเหมาะสมมาใช้ ควรจัดให้เด็กได้เรียน โดยการกระทำให้มากที่สุด และครูควรมีความตั้งใจในการสอน มีความเข้าใจนักเรียน และมีความ ยุติธรรมกับนักเรียนทุกคน
3. มีความรับผิดชอบในการสอน เช่น การรักษาการตรงต่อเวลา ทั้งในการสอน และการสอนครูเป็นบุคคลที่อยู่ใกล้ชิดกับเด็กมากที่สุดในห้องเรียน บุคลิกลักษณะของครู ย่อมเป็นผล

ถ่ายทอดไปยังตัวเด็กด้วย เช่น ครูที่ไม่มีความรู้ สอนเด็กไม่รู้เรื่อง มีบุคลิกภาพไม่ดี ความประพฤติไม่ดี ครูเจ้าอารมณ์ เป็นต้น ลักษณะเหล่านี้อาจก่อให้เกิดปัญหาทางด้านจิตใจแก่เด็ก ทำให้เด็กมีความตึงเครียด เบื่อการเรียน มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อครู และโรงเรียนตลอดจนปัญหาในการปรับตัวในการปรับตัวในด้านต่าง ๆ ลักษณะและพฤติกรรมของครูที่ก่อปัญหาขึ้น ซึ่งมักจะพบบ่อย ๆ ในโรงเรียนต่าง ๆ ได้แก่

1. ครูเจ้าโทสะ โมโหง่าย ชอบเมียนเด็กอย่างทารุณ ลงโทษเด็กเกินกว่าเหตุและพอใจที่เด็กได้รับความเจ็บปวดทรมาน ครูแบบนี้อาจเป็นสาเหตุที่ทำให้เด็กประกอบอาชญากรรมขึ้นได้ง่าย
2. ครูที่มีอารมณ์ไม่มั่นคง หงุดหงิดใจน้อย ห้วนใจง่าย นับเป็นครูที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะทางอารมณ์ เมื่อไม่พอใจมักแสดงพฤติกรรมแบบเด็ก ๆ เช่น ร้องไห้ในชั้นตะโกนดุเด็กเสียงลั่น นับเป็นครูที่ทำให้สุขภาพจิตของเด็กแหว่งไปแหว่งมาตามอารมณ์ของครู มีความรู้สึกไม่มั่นคงปลอดภัยในขณะเรียน
3. ครูที่ชอบเยาะเย้ยถากถาง เสียดสีหรือดูหมิ่นเด็ก ทำให้เด็กเกิดปมด้อย ได้รับความอับอาย ไม่มีความเชื่อมั่นในตนเอง ไม่กล้าแสดงออก
4. ครูที่ตั้งตนเป็นศัตรูกับเด็ก เช่น คอยจับผิดเด็ก หว่านเด็กลงภูมิ ไม่เคารพตน ครูแบบนี้จะทำให้เด็กกลายเป็นคนขี้อาย มองโลกในแง่ร้าย
5. ครูเจ้าระเบียบ หยุ่มหยุ้มเกินไปจนน่ารำคาญ ไม่ยอมรับว่าเด็กต้องการความอิสระเสรีและความเป็นตัวของตัวเองบ้าง ไม่เปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงออกตามความต้องการของวัย เช่น ธรรมชาติของเด็กไม่ว่าเล็กหรือโตย่อมจะต้องทำเสียงดัง ชอบกระโดดโลดเต้น ชอบทำอะไรแปลก ๆ และซุกซนบ้างเป็นบางครั้งคราว ครูพวกนี้พยายามจะบังคับให้เด็กอยู่ในความสงบเป็นคนหงอยเหงา ไม่สามารถเป็นของตัวเองได้
6. ครูที่ดูตาย ไม่เอาใจใส่เด็ก ครูแบบนี้มักพบในโรงเรียนที่มีบรรยากาศที่ขาดสัมพันธภาพอันดี โรงเรียนที่มุ่งผลกำไรมากเกินไป เด็กที่อยู่ในโรงเรียนแบบนี้ เป็นบุคคลที่น่าสงสาร เพราะขาดความอบอุ่นจากครู
7. ครูที่มีความประพฤติไม่เหมาะสม เช่น มีพฤติกรรมในทำนองชู้สาว มีหนี้สินรุงรัง ตกเป็นทาสของยาเสพติด ครูเหล่านี้จะสร้างตัวอย่างที่ไม่ดี แก่เด็กและทำให้เด็กดูหมิ่นครูซึ่งจะเป็นปัญหาทางการปกครองเด็กได้

เมื่อเราทราบถึงลักษณะของครูที่อาจเป็นสาเหตุที่ก่อปัญหาขึ้นแล้วควรหันกลับมาพิจารณาถึงลักษณะและคุณสมบัติของบุคคลที่เหมาะสมจะเป็นครู ซึ่งมีลักษณะดังต่อไปนี้

1. มีความศรัทธาในความเป็นครู บุคคลที่จะประกอบอาชีพครูนั้นต้องมีความเชื่อมั่นและศรัทธาในความเป็นครู อาชีพครูเป็นอาชีพที่มีเกียรติและสามารถสร้างความก้าวหน้าให้กับตนเอง

แต่สิ่งที่ครูต้องทำนั้นต้องมีความเสียสละและเห็นคุณค่ามากในการที่จะพัฒนาให้เป็นคนที่สมบูรณ์แบบ ต้องมีจิตใจชอบเด็ก ชอบสอน บุคคลที่มีแนวความคิดว่าใคร ๆ ก็เป็นครูได้หรือ ประกอบอาชีพครูเพื่อเป็นบันไดในการไปสู่อาชีพอื่นไม่ควรมาเป็นครูอย่างยิ่ง ดังนั้นผู้ที่จะมาเป็นครูควรตั้งมั่นทั้งทางกายและจิตใจตั้งแต่เมื่อเริ่มเข้าเรียนในสถาบันฝึกหัดครูแล้ว มิฉะนั้นอาจจะประสบความผิดหวัง ในการเป็นครู ซึ่งจะส่งผลกระทบถึงการศึกษาของเด็กด้วย

2. มีสุขภาพที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจ ครูจะต้องรักษาสุขภาพอนามัยของตัวเองให้ดีอยู่เสมอ การที่ครูต้องขาดการนอนบ่อย ๆ เนื่องจากสาเหตุการเจ็บ และจิตใจของครูเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างทัศนคติและบุคลิกภาพให้เด็กกับเด็ก ครูจะต้องเตรียมใจมารับความตึงเครียดที่เด็กจะให้กับครูอยู่ตลอดเวลา ธรรมชาติของคนนั้น จะสามารถรับความตึงเครียดทางด้านจิตใจถึงจุด ๆ หนึ่ง จากนั้นจะต้องหาทางลดความตึงเครียดนั้น มิฉะนั้นคนเราจะอยู่ไม่ได้ หากครูมีความตึงเครียดเกิดขึ้น ก่อนที่จะมาโรงเรียน เช่น มีปัญหาครอบครัว ปัญหาทางเพศ ปัญหาทางเศรษฐกิจ ฯลฯ เมื่อครูมาได้รับความ ตึงเครียดจากเด็กอีก ครูก็ต้องหาทางปรับตัวเพื่อลดความตึงเครียดนั้น พฤติกรรมเพื่อลดความตึงเครียดนี้ก็จะมาลงที่เด็กนักเรียน เพราะเป็นจุดอ่อนที่สุดสำหรับครู ดังนั้นครูจึงต้องมีความสมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจ

3. สามารถทำหน้าที่เป็นทั้งพ่อ แม่ พี่และเพื่อนกับศิษย์ได้ ครูที่ดีนั้นมิใช่ดี แต่เพียงด้านการสอนอย่างเดียว แต่ภาระหน้าที่ของครูจะต้องคอยอบรมสั่งสอนให้ความอบอุ่น และช่วยให้เด็กได้ปรับตัวได้อย่างมีความสุข ซึ่งครูจะต้องทำหน้าที่อย่างมากในขณะที่เด็กอยู่ในโรงเรียน และบางครั้งครูจะต้องทำหน้าที่ภายนอกโรงเรียนอีกด้วย

4. มีความประพฤติดีมีวินัย ซื่อสัตย์สุจริต สุภาพเรียบร้อย เพราะครูจะต้องเป็นแม่พิมพ์สำหรับเด็ก หากแม่พิมพ์ไม่ดีก็จะทำให้ผลิตผลที่ออกมาไม่ดีตามไปด้วย

เมื่อพิจารณาลักษณะของการเป็นครูที่ดีและครูที่ไม่เหมาะสมแล้ว จะเห็นได้ว่าบุคคลที่จะเป็นครูที่นั้นจะต้องมีความอดุสาหะและเสียสละเป็นอย่างยิ่งจึงจะทำหน้าที่ของครูได้อย่างสมบูรณ์ (สมชาย วัฒนกุล. 2526 : 90-93)

ในการปฏิบัติต่อเด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรมนั้น ครูมีบทบาทอย่างมากในการช่วยแก้ไขพฤติกรรมของเด็ก ถ้าครูปฏิบัติไม่ถูกต้อง อาจจะยิ่งเป็นการส่งเสริมให้เด็กมีพฤติกรรมที่เลวร้ายยิ่งขึ้น ในการปฏิบัติต่อเด็กนั้น ครูควรเป็นครูช่างสังเกต และควรมีความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมของเด็กพอสมควร พฤติกรรมบางอย่างของเด็กที่ครูเห็นว่าเป็นพฤติกรรมของคนปกติ ความจริงแล้วอาจจะไม่ใช่พฤติกรรมปกติก็ได้ เช่น เด็กบางคนเป็นคนขี้นม ไม่ค่อยพูด ครูสั่งให้ทำอะไรก็ทำตาม ไม่สร้างปัญหาอะไรในชั้นเรียนเลย เงียบเรียบร้อย แต่ไม่ร่าเริง ครูบางคนอาจจะเห็นว่าเด็กคนนี้เป็นเด็กดีปกครองง่ายและไม่มีปัญหาทางพฤติกรรมแต่อย่างใด ความจริงแล้วเด็กคนนี้มีพฤติกรรมที่

น่าสงสัย เพราะคนปกตินั้นย่อมมีความร่าเริงเบิกบานไม่มากนักน้อย การมีพฤติกรรมที่เงียบขรึมนั้น อาจจะมิใช่โรยู่เบื้องหลังที่เป็นสาเหตุทำให้เด็กมีพฤติกรรมเช่นนั้น นอกจากมีความรู้ในทางจิตวิทยาโดยเฉพาะในเรื่องพฤติกรรมแล้ว ครูควรเรียนรู้เกี่ยวกับสังคมตลอดจนระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ของสังคม และของโรงเรียนด้วย ครูจะต้องดูแลให้เด็กประพฤติปฏิบัติตามกฎ และระเบียบต่าง ๆ ของโรงเรียน เมื่อครูออกไปสอนนักเรียนจริง ๆ นั้น ห้องเรียนนั้นแหละเป็นห้องทดลองที่ดี ซึ่งครูจะใช้ทดลองทฤษฎีต่าง ๆ เท่าที่จะเป็นไปได้ เพื่อหาประสบการณ์ในการทำงานเกี่ยวกับเด็ก และวัยรุ่น ดังนั้นครูจึงควรนำทฤษฎีการเรียนการสอน ทฤษฎีทางการเรียนรู้ และทฤษฎีทางจิตวิทยาไปใช้อย่างเป็นประโยชน์ และมีประสิทธิภาพ ครู จึงควรรู้ว่าเมื่อใดจะใช้ทฤษฎีใด และจะเห็นว่าทฤษฎีบางอย่างที่เคยเรียนมา อาจจะไม่สามารถนำมาใช้ในชีวิตจริง ๆ ได้ ถ้าไม่สามารถนำมาประยุกต์ใช้อย่างถูกต้อง จะเห็นได้ว่าครูเป็นผู้ที่มีบทบาทเป็นอย่างมาก ในการแก้พฤติกรรมของเด็ก ไม่ว่าพฤติกรรมนั้นจะมากน้อย หรือรุนแรงเพียงใดก็ตามครูจึงควรตระหนักในบทบาทและความสำคัญของตนเองให้มากจะได้มีกำลังใจ ในการช่วยเหลือเด็กให้เป็นคนดีของโรงเรียน เป็นสมาชิกที่ดีของสังคมต่อไป (ผดุง อารยะวิญญู. ม.ป.ป. : 3-4) ครูมีหน้าที่อบรมให้วัยรุ่นเข้าใจสภาพชีวิตที่แท้จริงของมนุษย์ วิธีที่ดีที่สุดที่ครูสามารถจะช่วยวัยรุ่นได้ก็คือการอบรมให้วัยรุ่นเข้าใจสภาพที่แท้จริงของชีวิตมนุษย์ เราให้วัยรุ่นได้เห็นคุณค่าถึงความสำเร็จในชีวิต และเห็นถึงผลร้ายของความล้มเหลวในชีวิต การให้วัยรุ่นรู้จักคิด รู้จักทำ จะมีผลดีต่อวัยรุ่นอย่างมาก การสนับสนุนให้วัยรุ่นใช้เวลาในการคิด รู้จักใช้สมอง วางแผนในการดำเนินชีวิต จะทำให้วัยรุ่นเข้าใจถึงสภาพชีวิตที่แท้จริง การให้วัยรุ่นได้วิเคราะห์ผู้ใหญ่ที่มีความสำเร็จหรือความล้มเหลวจะมีผลลบทำให้วัยรุ่นได้คิด และพยายามที่จะกระทำตนให้บรรลุเป้าหมาย สามารถนำความสำเร็จมาสู่ชีวิตครอบครัวของตนเองในอนาคตได้ มนุษย์ทุกคนมีความต้องการที่จะมีอนาคตที่ดี สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างราบรื่นต้องการการยอมรับจากสังคม ต้องการความมีเกียรติยศชื่อเสียง การเน้นให้เด็กวัยรุ่นเห็นถึงคุณค่าของสิ่งเหล่านี้ จะทำให้วัยรุ่นมุ่งมั่นที่จะปฏิบัติตนเป็นคนดี พยายามกระทำ ในสิ่งที่ตนเองจำเป็นต้องกระทำ มิใช่กระทำในสิ่งที่ตนเองปรารถนาที่จะทำการ ให้การแนะแนวที่ถูกต้องตรงตามหลักวิชา จะมีความหมายต่อชีวิตของวัยรุ่นอย่างมาก (วัฒนา พัทธราวิช. 2531 : 286 -287)

ดังที่กล่าวมานี้จะเห็นได้ว่าสภาพการณ์หรือบทบาทหน้าที่ของโรงเรียน และของครูอาจารย์ มีอิทธิพลหรือมีความสำคัญต่อนักเรียนนักศึกษาเป็นอย่างมาก ซึ่งจะมีความสอดคล้องกับองค์ประกอบหรือสาเหตุที่สำคัญของการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียนนักศึกษา และความสำคัญของสภาพภายในสถานศึกษาที่มีส่วนสำคัญในการป้องกันหรือแก้ไขปัญหาการทะเลาะวิวาทดังกล่าวมาแล้ว ดังนั้นเพื่อเป็นการป้องกัน หรือแก้ไขปัญหาดังกล่าวนี้ จึงต้องมี

การศึกษาสภาพภายในสถานศึกษาที่มีสถิติการก่อเหตุบ่อยครั้งนั้นว่ามีสภาพอย่างไร เพื่อนำไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาในการดำเนินการปรับปรุงสภาพภายในสถานศึกษา เพื่อเป็นการป้องกัน หรือแก้ไขปัญหาคาการทะเลาะวิวาทของนักเรียนนักศึกษาดังกล่าวนี้อีกทางหนึ่งต่อไป

เจตคติที่มีต่อสภาพภายในสถานศึกษา

สภาพภายในสถานศึกษา หรือสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา แอสติน (Astin. 1968 : 3-14) ได้กล่าวว่า สภาพแวดล้อมของสถานศึกษา (college environment) หมายถึง ลักษณะใด ๆ ก็ตามของสถานศึกษาที่เป็นสิ่งเร้า (stimulus) ที่มีศักยภาพอันมีอิทธิพลต่อนักศึกษา ซึ่งสิ่งเร้าดังกล่าวนี้ ก็คือ พฤติกรรม เหตุการณ์ หรือคุณลักษณะใด ๆ ของสถาบันที่สังเกตเห็นได้อันก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลง เกี่ยวกับการรับรู้ด้านประสาทสัมผัสของมวลสมาชิกในสถานศึกษา และได้สร้างแบบสำรวจกิจกรรมของสถานศึกษา (The Inventory of College Activities or ICA) เพื่อหาสิ่งเร้าเชิงสภาพแวดล้อมดังกล่าว โดยแบ่งสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา (The College Environment) ออกเป็น 4 ประเภท คือสภาพแวดล้อมเกี่ยวกับเพื่อน (peer environment) สภาพแวดล้อมในห้องเรียน (classroom environment) สภาพแวดล้อมเกี่ยวกับการบริหาร (administrative environment) สภาพแวดล้อมเกี่ยวกับอาคารสถานที่ (physical environment) สภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาเป็นสิ่งที่บังคับให้ทุกคน ในสังคมของสถานศึกษาต้องกระทำ เช่น การปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ ระเบียบวินัย ข้อบังคับ และการกระทำกิจกรรมต่าง ๆ สิ่งเหล่านี้เป็นสภาพแวดล้อมที่เสริมแรงให้นักศึกษาเกิดความต้องการที่จะเสริมสร้างบุคลิกภาพ ดังนั้นถ้าสถานศึกษาต้องการที่พัฒนาบุคลากรให้มีคุณภาพตามที่พึงประสงค์ สถานศึกษาจำเป็นต้องเสริมสร้างสภาพแวดล้อมที่สามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองจนสุดขีดความสามารถเพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักศึกษาไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ (Pace and Stern. 1965 : 260) อรรถพร คุณพันธ์ (2521 : 4) ได้ให้ความหมาย สภาพแวดล้อมของสถานศึกษาไว้ดังนี้คือ การรับรู้ และความประทับใจ ของนักศึกษาที่มีต่อลักษณะต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย ได้แก่การบริหาร บรรยายภาศใน การเรียน การสอน บริเวณอาคารสถานที่ และพฤติกรรมความสัมพันธ์กับเพื่อน ประสาน อุพารธรรม (2535 : 6) ได้ทำการศึกษาสภาพแวดล้อมสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ โดยแบ่งสภาพแวดล้อมออกเป็น 6 ด้านคือ ด้านกายภาพ ด้านการบริหาร ด้านการเรียนการสอน ด้านการให้บริการนักศึกษา ด้านการสังคมในกลุ่มเพื่อน และด้านการจัดกิจกรรมนักศึกษา สมบัติ วัจนะสาริกกุล (2524 : 7) ได้ทำการศึกษาสภาพแวดล้อมของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ตามทัศนะของนักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหาร โดยแบ่งสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาออกเป็น

ด้านการเรียนการสอน การบริหารงาน การให้บริการนักศึกษา การจัดกิจกรรมนักศึกษา สังคมกลุ่มเพื่อน อาคารสถานที่ และการจัดการศึกษาเพื่อสนองความมุ่งหวังของนักศึกษา ชูพันธ์ สมเกื้อ (2523 : 75) ได้ศึกษาสภาพแวดล้อมวิทยาลัยครูในภาคใต้ ได้แบ่งสภาพแวดล้อมออกเป็น ด้านการเรียนการสอน ด้านอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน ด้านการบริการ และด้านกิจกรรมนักศึกษา และสมหมาย ดอกไม้ (2535 : 8) ได้ทำการศึกษาสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยกรุงเทพ ในทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์และนักศึกษาเป็น 6 ด้านด้วยกันคือ ด้านอาคารสถานที่ ด้านการบริหาร ด้านการเรียนการสอน ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน ด้านการจัดกิจกรรมนักศึกษา ด้านการบริการนักศึกษา ดังที่ได้กล่าวมานี้ จะเห็นได้ว่าสภาพภายในสถานศึกษา หรือสภาพแวดล้อมที่เป็นสิ่งเร้าที่มีศักยภาพ หรือมีอิทธิพลต่อชีวิตและความเป็นอยู่ และพัฒนาการของนักเรียนนักศึกษาในสถานศึกษาที่สำคัญมีอยู่ด้วยกัน 6 ด้าน ด้วยกันคือด้านอาคารสถานที่ ด้านการบริหาร ด้านการบริการนักศึกษา ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน ด้านการเรียนการสอนและครูอาจารย์ การจัดกิจกรรมนักศึกษา ซึ่งจะมีความสัมพันธ์หรือมีความสอดคล้องกับองค์ประกอบหรือสาเหตุที่สำคัญของการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียนนักศึกษา และความสำคัญของสภาพภายในสถานศึกษาที่มีส่วนสำคัญในการป้องกันหรือแก้ไขปัญหการทะเลาะวิวาทดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น ซึ่งในการศึกษาเรื่องเจตคติของนักเรียนนักศึกษาช่วงอุตสาหกรรมที่ก่อการทะเลาะวิวาทที่มีต่อสภาพภายในสถานศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ก็ได้แบ่งเจตคติที่มีต่อสภาพการณ์ของสถานศึกษาออกเป็นหกด้านเช่นเดียวกันคือ

เจตคติที่มีต่ออาคารสถานที่

หมายถึง ความรู้สึก ความคิดเห็นของนักเรียนนักศึกษาช่วงอุตสาหกรรมที่มีต่อ อาคารสถานที่ในสถานศึกษา ที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนานักศึกษาการเรียนการสอน และการปฏิบัติงานของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาเช่น จำนวนนักเรียนต่อห้องเรียนและต่อพื้นที่ของสถานศึกษา สภาพโรงฝึกงานและห้องปฏิบัติการ โรงอาหาร ร้านค้า ห้องน้ำ ห้องสุขา สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ สถานที่เล่นกีฬาและออกกำลังกาย การตกแต่งสถานที่ สภาพความปลอดภัย ความสะอาดของสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ภายในสถานศึกษา ที่มีอิทธิพลหรือผลกระทบต่อการดำรงชีวิต และการศึกษาในสถานศึกษา

สมาคมการบริหารโรงเรียนสหรัฐอเมริกา (American Assosiation of School Administrator. 1959 : 4) ได้กล่าวถึง การจัดการศึกษาให้มีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมใช้ประโยชน์ได้คุ้มค่า ส่งเสริมศักยภาพ บุคลิกภาพ และสุนทรียภาพของผู้เรียนว่า

1. ควรปราศจากเสียงรบกวน เช่น เสียงรบกวน รถยนต์ รถไฟ เครื่องบิน รถดับเพลิง โรงงาน

2. ปราศจากกลิ่นเหม็นน่ารังเกียจ

3. คำนึงถึงความปลอดภัย และความสุขสบายของผู้ใช้ การสร้างอาคารเรียนควรมีการวางแผน เพื่อป้องกันอันตรายที่จะมีผลต่อสุขภาพ ความปลอดภัยของผู้เรียนและผู้สอน

4. คำนึงถึงการใช้ประโยชน์ หน้าที่ และจุดมุ่งหมายของอาคารแต่ละส่วน

5. คำนึงถึงความงาม ความสมดุลย์ด้านความงาม

6. คำนึงถึงความประหยัด

นอกจากอาคารเรียนแล้ว บริเวณอาคารนอกประสงค์ก็เป็นส่วนหนึ่งที่ส่งเสริม การเรียนการสอนและพัฒนาความเจริญงอกงามของผู้เรียน บริเวณดังกล่าวส่วนใหญ่จะเป็นห้องประชุม ห้องอาหาร สโมสรนักศึกษา ห้องฝึกพลศึกษา และห้องเรียน สำหรับการสอนเป็นกลุ่มใหญ่ ซึ่งสามารถใช้ประโยชน์ได้มากยิ่งขึ้น ห้องสมุดก็เป็นส่วนหนึ่งที่ควรมีบรรยากาศที่ดี สะดวกสบาย สภาพแวดล้อมน่ารื่นรมย์และเงียบ เพื่อเสริมสมรรถนะในการศึกษาค้นคว้า การใช้บริการของห้องสมุดควรอยู่ในที่ที่เป็นศูนย์กลางหรือไปมาสะดวก นอกจากนี้แล้วสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียน การสอนที่จะสนับสนุนและทำให้การเรียนการสอนสมบูรณ์ยิ่งขึ้นนั้น บริเวณพักผ่อนหย่อนใจก็ เป็นส่วนที่สำคัญในการพัฒนาบุคลิกภาพของผู้เรียนอันได้แก่ บริเวณที่ใช้นั่งเล่น พักผ่อนหย่อนใจ ริมอาคารริมสนาม ไกล่สระน้ำ ใต้ต้นไม้ให้ร่ม เป็นต้น สถาบันการศึกษาอาจสร้างบรรยากาศให้ ร่มรื่นด้วยไม้ยืนต้น ศาลาพักร้อน ม้านั่งใต้ต้นไม้ สวนหย่อม ร่องไม้ดอกที่สามารถมองเห็นได้จาก ที่พักผ่อนภายในอาคารหรือไม้กระถางตามระเบียงและหน้าห้องเรียน เพื่อช่วยคลายเครียดและ ความเบื่อหน่ายได้ (วิจิตร วรุตบางกูร. 2524 : 125-126)

จากรายงานของทบวงมหาวิทยาลัย (ม.ป.ป. : 16) กล่าวว่า พื้นที่การจัดตั้งสถาบัน อุดมศึกษาเอกชนส่วนใหญ่ โดยเฉลี่ยมีพื้นที่ค่อนข้างน้อย เนื่องจากสถาบันส่วนใหญ่อยู่ใน กรุงเทพมหานคร ที่ดินจึงมีราคาแพง ดังนั้นสถาบันอุดมศึกษาเอกชนจึงไม่สามารถลงทุนในด้าน พื้นที่ได้มาก

วิเศษ วิเชียร (2515 : 69-74) ได้ทำการศึกษาสภาพการใช้อาคารสถานที่และกำลัง อาจารย์ของวิทยาลัยวิชาการศึกษา 8 แห่ง พบว่า ขนาดห้องพยาบาลไม่เหมาะสมกับจำนวนนิสิต วิทยาลัยจัดบริเวณให้นิสิตได้พักผ่อนหย่อนใจและปฏิบัติกิจกรรมเสริมหลักสูตรน้อยมาก จำนวน ห้องน้ำ ห้องสุขา ไม่เพียงพอกับจำนวนผู้ใช้

สุคนธ์ วิเชียรรัตน์ (2528 : 93) ได้ทำการศึกษาสภาพแวดล้อมศูนย์ฝึกอบรมครูและ บุคลากรทางการศึกษาประจำการของวิทยาลัยครูภูเก็ตตามทัศนะของผู้เข้าอบรมและผู้ให้การอบรม พบว่าการบริการด้านอาคารสถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ภายในศูนย์ฝึกอบรมบาง

อย่าง ยังไม่เหมาะสม เช่น ขาดที่นั่งพักผ่อน บริการน้ำดื่มไม่เพียงพอและห้องน้ำห้องส้วมไม่สะอาด และไม่เพียงพอ

อมรศรี วัชรพิบูลย์ (2518 : 32) ศึกษาถึงความคิดเห็นของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยการค้า ที่มีต่อวิชาหลักการบัญชี 1 พบว่าปัญหาสำคัญที่เป็นอุปสรรคในการเรียนวิชานี้คือ จำนวนนักศึกษามากเกินไปในห้องหนึ่ง ๆ อาจารย์สอนไม่ทั่วถึง ปัญหารองลงมาคือ การประสานงานระหว่างอาจารย์ผู้สอนมีน้อยมาก ทำให้เกิดความสับสนในหลักเกณฑ์ที่เรียน และอุปกรณ์ที่ใช้สอนไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ

ผกา เกษรากุล (2524 : 99) ได้ศึกษาสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในทัศนะของนิสิต พบว่านิสิตส่วนใหญ่เห็นว่า ห้องเรียนสะอาดไม่แออัด แต่ที่นั่งพักผ่อน สถานที่เล่นกีฬา มีน้อย ร้านอาหารและสถานที่รับประทานอาหารยังไม่เพียงพอ

ประสาน อุพารธรรม (2535 : 78) ได้ศึกษาสภาพแวดล้อมสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตกรุงเทพฯ พบว่า ด้านกายภาพอาจารย์กับนักศึกษาเห็นว่า จำนวนที่นั่งพักให้นักศึกษาได้ สักระยะกัณนั้น มีอยู่ในระดับน้อย

ชาติ โพธิ์เงินนาค (2535 : จ-ฉ) ได้ทำการศึกษาสภาพการบริหารงานของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรม ในสังกัดวิทยาลัยเทคนิค สังกัดอาชีวศึกษาเขตภาคเหนือ พบปัญหาที่อยู่ในระดับสูงสุดดังนี้คือ จำนวนนักศึกษาที่จัดเข้าชั้นเรียนมากเกินไป ความไม่พอเพียงของเครื่องมือเครื่องจักรและครุภัณฑ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการฝึกภาคปฏิบัติ ความไม่เพียงพอของห้องสุขาและอ่างล้างมือของนักศึกษา ความไม่เพียงพอของห้องสุขาและอ่างล้างมือของนักศึกษา ความไม่เพียงพอของแสงสว่างในห้องเรียน และพื้นที่ปฏิบัติการในแผนกวิชา

เจตคติที่มีต่อการบริหาร

หมายถึง ความรู้สึก ความคิดเห็นของนักเรียนนักศึกษาช่างอุตสาหกรรมที่มีต่อ ลักษณะสภาพการจัดการ การดำเนินงานบริหารวิทยาลัย ในด้านนโยบาย กฎเกณฑ์ ระเบียบข้อบังคับ ที่มีผลใช้บังคับนักเรียนนักศึกษา

ในการจัดการศึกษาระบบบริหารงานเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอันหนึ่ง ถ้าระบบบริหารมีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ จะช่วยให้นักศึกษาเกิดการพัฒนาอย่างเต็มที่ ระบบบริหารที่ดีต้องทำให้สถาบันมีอิสระในการดำเนินงาน อาจารย์และนักศึกษามีเสรีภาพทางวิชาการ ฝ่ายบริหารจะต้องเข้าใจลักษณะการอุดมศึกษา เข้าใจหลักการบริหารทั้งในด้านเกี่ยวกับผู้เรียน และลักษณะการเรียนการสอน และมีความยุติธรรมแก่ทุกฝ่าย (วิจิตร ศรีสอาน. 2518 : 46)

สภาพแวดล้อมด้านการบริหารในสถาบันอุดมศึกษา หมายถึง ลักษณะสภาพเหตุการณ์

การดำเนินงานด้านการบริหารสถาบันรวมทั้งนโยบาย กระบวนการจัดดำเนินงาน กฎเกณฑ์ระเบียบ ที่มีผลบังคับใช้กับนักศึกษาและบุคลากรของสถาบัน ซึ่งผู้บริหารมีหน้าที่รับผิดชอบการพัฒนา นักศึกษาให้มีความพร้อมในการปฏิบัติตามระเบียบ วินัย กฎเกณฑ์ เคารพกฎหมาย เคารพกฎเกณฑ์ ของสังคมเพื่อนำสังคมไปสู่ความเจริญงอกงามตามวัตถุประสงค์ของระบบการปกครองแบบประชาธิปไตย และการจัดสภาพแวดล้อมทางการบริหารให้อำนวยต่อพัฒนานักศึกษาโดยมี กฎข้อ บังคับ ระเบียบวินัย คำสั่ง ประกาศ เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการบริการบุคลากรฝ่ายต่าง ๆ คือ บุคลากรฝ่ายวิชาการ ฝ่ายสนับสนุน และบุคลากรฝ่ายนักศึกษา (สายหยุด จำปาทอง. 2530 : 7-11)

บรูค (Brook. 1964 : 45) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาไว้ดังนี้คือ เนื่องจากนักศึกษามีลักษณะพิเศษคือ ความกระตือรือร้น สนใจในสิ่งแปลก ๆ ใหม่ ๆ และสภาพ สังคม ชอบความยุติธรรม มหาวิทยาลัยจึงควรเปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วม ในการบริหาร มหาวิทยาลัย ออกกฎระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ และอาจารย์ฝ่ายกิจการนักศึกษาควรเป็นคนที่ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อนักศึกษา เป็นตัวแทนของนักศึกษาที่จะเสนอข้อเรียกร้องต่อมหาวิทยาลัย เป็น ผู้ที่ปลูกฝังค่านิยม ทักษะที่ดีที่ต้องให้กับนักศึกษา และเป็นผู้ที่มีหน้าที่คอยตักเตือนแนะนำแก่นักศึกษาที่ประพฤติผิด กฎระเบียบของสถาบัน ฝ่ายกิจการนักศึกษาควรได้สนับสนุนงานองค์การ นักศึกษา เพื่อเป็นการปูพื้นฐานในการทำงานระบอบประชาธิปไตยในหมู่นักศึกษา และจะต้องเป็นผู้ให้ความยุติธรรมความจริงใจแก่นักศึกษาโดยทั่วหน้า

ลอคลิน (Locklin. 1976 : 149-A) ได้ศึกษาเปรียบเทียบมหาวิทยาลัย ในด้านเกี่ยวกับ นโยบาย กฎระเบียบ การบริหาร การแบ่งหน่วยงาน การปกครอง ของสถาบันที่มีผลกระทบต่อ นักศึกษา พบว่ามหาวิทยาลัยที่ให้นักศึกษาเข้าร่วมในการบริหารอย่างเต็มที่นั้น มีกฎระเบียบน้อย และไม่เคร่งครัด นักศึกษาและอาจารย์ให้ความร่วมมือกันเป็นอย่างดี ส่วนมหาวิทยาลัยที่ให้นักศึกษา มีส่วนร่วมในการบริหารน้อยนั้น จะมีกฎระเบียบที่ยุ้งยากมากและเคร่งครัดมาก มี นักศึกษาที่ฝ่าฝืนระเบียบมากกว่า นักศึกษาของมหาวิทยาลัยที่ให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการบริหาร อย่างเต็มที่

สมหมาย ดอกไม้ (2535 : 110) ได้ทำการศึกษาสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร ในทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา พบว่า ในด้านการบริหาร ผู้บริหาร นักศึกษามีความเห็นว่ นักศึกษามีโอกาสเข้าพบผู้บริหารเพื่อปรึกษาหารือยังมีความเหมาะสมใน ระดับน้อย และได้เสนอแนะว่ามหาวิทยาลัยควรส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารกับนักศึกษา โดยจัดให้ให้มีโอกาสได้พบกันมากขึ้น จัดให้อาจารย์ที่ปรึกษาได้พบกับนักศึกษานอกเวลาเรียน เพื่อให้มีความสนิทสนมกันมากยิ่งขึ้น ส่งเสริมให้นักศึกษาได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหาร

งานของมหาวิทยาลัย และส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ข่าวสารต่าง ๆ ให้ทั่วถึงเพื่อความเข้าใจอันดีของทุกฝ่าย

ศิริ รอดบุญธรรม (2518 : 229-232) ได้ทำการศึกษาการบริหารกิจการนักศึกษาของวิทยาลัยสังกัดกรมอาชีวศึกษา พบว่า วิทยาลัยส่วนใหญ่เคร่งครัดต่อระเบียบ นักศึกษาส่วนใหญ่ประพฤติผิดระเบียบวินัยด้านการแต่งกาย การจัดกิจกรรมของนักศึกษาได้รับความร่วมมือจากนักศึกษาเป็นส่วนน้อย

แฮร์โรลด์ (Harold. 1967 : 2782-A) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการบริหารกิจกรรมนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา พบว่า การบริหารงานจะต้องยึดนโยบายที่ขึ้นอยู่กับเหตุผลด้านคุณธรรม วัฒนธรรม ค่านิยม และภูมิหลังทางการศึกษาของนักศึกษาไม่ควรใช้อำนาจ นอกจากนี้ในการบริหารงานควรกำหนดขอบเขตไว้กว้าง ๆ ยืดหยุ่นได้พอสมควร ทั้งนี้เพราะนักศึกษามีความแตกต่างกันด้านวุฒิภาวะ สถานศึกษา จึงต้องยอมรับการเปลี่ยนแปลงของค่านิยมของนักศึกษา และสังคม ให้นักศึกษามีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษา รวมทั้งให้เสรีภาพแก่นักศึกษาในการแสดงความคิดเห็น

เจตคติที่มีต่อการบริการนักศึกษา

หมายถึง ความรู้สึก ความคิดเห็นของนักเรียนนักศึกษาช่างอุตสาหกรรมที่มีต่อลักษณะสภาพที่สถานศึกษาจัดขึ้น เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่นักศึกษาในด้านชีวิตความเป็นอยู่และการศึกษาเล่าเรียน เช่นการบริการแนะแนวทางการศึกษา แนะแนวอาชีพ บริการด้านสุขภาพอนามัย การให้บริการด้านการประชาสัมพันธ์ บริการด้านสวัสดิการ บริการด้านจัดหางาน การบริการห้องสมุด บริการน้ำดื่ม บริการอุปกรณ์การศึกษา ทุนการศึกษา บริการงานทะเบียนและเอกสารต่าง ๆ

การให้บริการนักศึกษาเป็นงานสำคัญที่มหาวิทยาลัยจัดขึ้น เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่นักศึกษา ในด้านชีวิตความเป็นอยู่และการศึกษาเล่าเรียน การให้บริการนักศึกษาที่เหมาะสม จะทำให้การจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาบรรลุเป้าหมายยิ่งขึ้น การให้บริการนักศึกษา จะต้องสอดคล้อง และเกี่ยวข้องกับการจัดหลักสูตรการสอน นโยบาย การบริหาร กฎระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ การให้บริการนักศึกษาจะต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล นักศึกษาทุกคนควรได้รับการบริการและการบริการนั้น ๆ ควรเป็นการพัฒนานักศึกษา (Wrenn. 1951 : 4) และการบริการที่สถาบันอุดมศึกษาควรจัดให้มี คือ สนามกีฬา ที่พักผ่อน ไปรษณีย์ โทรศัพท์สาธารณะ ร้านค้า ร้านหนังสือ ร้านอาหาร บริการน้ำดื่ม บริการเสียงตามสาย บริการฝากถอนเงิน บริการรถรับ-ส่ง รวมถึงการจัดเวรยามดูแลความปลอดภัยของทรัพย์สิน และผู้ที่อยู่ในสถาบันอุดมศึกษานั้น นอกจากนั้นการจัดบริการแนะแนวยังเป็นงานที่จำเป็นสำหรับสถาบันอุดม

ศึกษา และต้องใช้บุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถมาก มีประสบการณ์และมีความรู้สูงในด้านนี้ และยังจำเป็นต้องจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ที่สนับสนุนให้เกิดการปรึกษาที่ถูกต้อง การ เช่น มีห้องให้คำปรึกษาที่เหมาะสมเป็นสัดส่วน คุ้มเสี่ยงได้ (วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. 2530 : 101-102) การจัดบริการให้นักศึกษาจะต้องเป็นไปเพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา ร่างกาย อารมณ์ สังคมและจิตใจของนักศึกษาให้นักศึกษาได้มีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน มีสัมพันธภาพที่ดีต่อผู้อื่นในสังคมเสริมสร้างประสบการณ์ในการพัฒนาตนเองให้มีโอกาสเรียนรู้โลกของตนเองและบุคคลอื่น ๆ ส่งเสริมสมรรถภาพทางการศึกษาเล่าเรียน สนองความต้องการ ความสามารถ ความสนใจและศักยภาพอื่น ๆ ของนักศึกษาให้เหมาะสมกับสภาพของตนเอง ให้นักศึกษารู้จักใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกสถาบันให้เป็นประโยชน์ได้มากที่สุด สร้างบรรยากาศงานบริการแก่นักศึกษาในสถาบันให้เหมาะสมแก่การศึกษา ให้นักศึกษาได้รับประสบการณ์อันเป็นที่พึงพอใจทั้งในการศึกษาอาชีพและการอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคม (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2521 : 6-7)

โกมินทร์ คล้ายวงศ์ (2529 : 82) ได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร และนักศึกษา เกี่ยวกับการจัดบริการนักศึกษาในวิทยาเขตเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา พบว่า โดยส่วนรวม นักศึกษามีความเห็นสอดคล้องกันว่า ควรจัดบริการห้องสมุดอย่างมีประสิทธิภาพให้มากที่สุดตรงลงมาเป็นบริการแก่นักศึกษา ด้านอาหารที่สะอาด สะดวก มีคุณภาพ และราคาประหยัด

เยาวลักษณ์ คัคโนภาส (2524 : บทคัดย่อ) ทำการศึกษาการให้บริการนิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัยภาคใต้ ในด้านต่าง ๆ คือ การบริการทะเบียนประวัติ บริการปรึกษาแนะแนว บริการอาหารและที่พัก บริการสุขภาพ กิจกรรมนิสิตนักศึกษา บริการทุนการศึกษา บริการจัดหางาน บริการวินยนิสิตนักศึกษา และบริการอื่น ๆ พบว่า นิสิตนักศึกษาทุกวิทยาเขตเห็นว่าสภาพการจัดบริการประเภทต่าง ๆ จัดไม่ดี ยกเว้นบริการประเภท บริการปรึกษาแนะแนวนักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ เห็นว่าสภาพการจัดดี และบริการประเภททุนการศึกษาและการจัดหางานที่นักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี เห็นว่าสภาพการจัดดี

เจตคติที่มีต่อการเรียนการสอนและครูอาจารย์

หมายถึง ความรู้สึก ความคิดเห็นของนักเรียนนักศึกษาช่างอุตสาหกรรมที่มีต่อลักษณะ สภาพหรือบรรยากาศการถ่ายทอดและการรับประสบการณ์ในการเรียนการสอนในห้องเรียนของ อาจารย์ และนักศึกษา วิธีการสอน ความสัมพันธ์ ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา บรรยากาศทางวิชาการภายใน และภายนอกห้องเรียน ตลอดจนการให้คำแนะนำช่วยเหลือแก้ปัญหาต่าง ๆ เช่น ความยุติธรรมในการเรียนการสอน การให้คำปรึกษา หรือคำแนะนำในเรื่องต่าง ๆ การเตรียมการสอน

การมีเหตุผล การเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็น หรือการมีส่วนร่วมในเรื่องต่าง ๆ ความสนใจ
ทุกข์สุขของนักเรียนนักศึกษา ความเป็นกันเอง การลงโทษ วุฒิทางทางอารมณ์ การเป็นตัวอย่างที่
ดีในเรื่องจริยธรรมและคุณธรรม การอบรมสั่งสอน จริยธรรมสอดแทรกในขณะสอน ความเข้าใจ
ในตัวนักเรียนนักศึกษาแต่ละคน ของครูอาจารย์

สภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอนและครูอาจารย์ สุคนธ์ วิเชียรรัตน์ (2528 : 18)
ได้กล่าวว่าประกอบไปด้วย หลักสูตร พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ ตำรา และสื่อการเรียน ความ
สัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา และสภาพแวดล้อมอื่น ๆ องค์ประกอบเหล่านี้มีความสัมพันธ์
กันอย่างใกล้ชิด โดยเฉพาะอาจารย์เป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการผลักดันองค์ประกอบต่าง ๆ ให้เกิด
ประสิทธิภาพ

ปิฎฐะ บุนนาค (2527 : 18-22) ได้กล่าวถึงลักษณะของครูที่ดีไว้ดังนี้

1. มีความรู้ในวิชาชีพนั้นอย่างแท้จริง
2. มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ นั้น ๆ ไปสู่ผู้เรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น ถ้าพูด
เก่งก็พูดมากกว่าทำได้ ถ้าพูดไม่เก่งก็ต้องให้นักเรียนทำงานมากกว่าสอนด้วยบรรยาย
3. มีความรู้รอบรู้ในเรื่องอื่น ๆ นอกเหนือจากสาขาวิชาชีพที่ตนถนัด เช่น เรื่อง
ประสบการณ์ในชีวิตการเรียนและงานอาชีพ จริยธรรม คุณธรรม เพื่อปลูกฝังลักษณะการทำงาน
ให้มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์ในงานอาชีพ ขยันอดทน ศึกษาหาความรู้ มีความริเริ่ม สร้างสรรค์
ให้นักเรียน เข้าใจลักษณะนิสัยของนักเรียนอาชีวศึกษาได้ดี
4. อยู่ในวงการในเรื่องที่ตนสอนวิชาชีพนั้น ๆ ซึ่งอาจแบ่งออกเป็น 2 วงการ คือ วงการ
ทางวิชาการนั้น ๆ วงการทางงานอาชีพในงานนั้น ๆ

อุทุมพร ทองอุไทย (2522 : 71) ทำการวิจัย เรื่อง ลักษณะของอาจารย์มหาวิทยาลัยใน
อุดมคติ พบว่า นิติระดับปริญญาตรีจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จัดลำดับลักษณะของอาจารย์
มหาวิทยาลัยตามลำดับที่พึงปรารถนามากที่สุดถึงน้อยที่สุด ดังนี้ มีการเตรียมการสอนดี มีความ
ปรารถนาดีต่อนิสิตทั้งในและนอกห้องเรียน มีความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาวิชาที่ทันสมัย กว้างขวาง และ
ถูกต้อง ใช้ตัวอย่างข้อเปรียบเทียบ และความจริงใจในการอธิบายได้อย่างเหมาะสม บรรยายเรื่อง
เกี่ยวข้องแม้จะอยู่นอกเหนือจากเนื้อหา

ชมเพลิน จันทรเรืองเพ็ญ (2519 : 39) พบว่าผู้เรียนให้ข้อคิดเห็นดังนี้ ให้คำอธิบาย
ชัดเจนเป็นที่เข้าใจ เข้าใจถึงความรู้สึกและปัญหาของนักศึกษา มีความรู้ในวิชาที่สอน เสนอ
บทเรียนเป็นไปตามลำดับขั้น เตรียมการสอนดี พูดดังฟังชัด พยายามเต็มที่ที่จะเปิดโอกาสให้นัก
ศึกษามีส่วนร่วมในการเรียน สอนเร็วหรือช้าตามความต้องการของชั้น มีอารมณ์ขัน เขียนกระดาน
ชัดเจน

หวน พันธุพันธ์ (2508 : 59-60) ได้สรุปลักษณะของครูระดับวิชาชีพที่ดีไว้ดังนี้ ทำตัวให้เป็นที่น่าับถือของนักเรียน มีความสามารถในการสอน เอาใจใส่ การเรียนการสอน มีความยุติธรรม ไม่โกรธง่าย มีความเห็นอกเห็นใจนักเรียน เอาใจใส่ในการทำงานของนักเรียน

พจณ ชันระชวณะ (ม.ป.ป. : 3) ได้รวบรวมลักษณะของครูช่างที่ดีที่นักศึกษาต้องการไว้ดังนี้

1. ไม่เป็นคนเห็นแก่ตัว คือ ขอมเสียสละของบางอย่างโดยมิหวังผลตอบแทน
2. มีความยุติธรรม คือ ไม่ให้ความสำคัญของบุคคลหนึ่งมากกว่าคนอื่น ๆ และยอมรับในความสามารถของผู้อื่น
3. เป็นคนเปิดเผย
4. อุดม คือ สามารถสอนหรือพูดซ้ำ ๆ กัน หรือสาธิตงานซ้ำ ๆ กันได้ โดยไม่เบื่อหน่าย
5. มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ (maturity) รู้จักหลีกเลี่ยงที่จะโจมตีความผิด หรือความล้มเหลวบางอย่างของผู้อื่น และสามารถควบคุมอารมณ์ได้ทุกสถานการณ์
6. ควบคุมตนเองได้ คือ สามารถระงับความโกรธแม้ในภาวะที่สุดแสนจะทนทาน
7. มีความตั้งใจจริง คือ พยายามที่จะกระตุ้นให้ผู้เรียนทำงานให้ดีที่สุด และพยายามที่จะเปรียบเทียบตนเองในฐานะผู้เรียนเสมอ ๆ เพื่อนำข้อบกพร่องมาปรับปรุงงานของตน
8. เป็นผู้มีวินัย
9. มีความกล้า ที่จะยืนยันสิ่งที่ถูกต้องและพร้อมเสมอที่จะพิสูจน์ความถูกต้องนั้น ๆ
10. มีความคิดคำนึงในแนวสร้างสรรค์ คือ พยายามคิดค้นหาสิ่งใหม่ ๆ และความคิดที่แปลกออกไป เพื่อนำมาปรับปรุงสภาวะการทำงานให้ดียิ่งขึ้น และช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนใช้ความคิดในการทำงานให้มากกว่าเดิม เพราะช่างที่ดีนั้น มิใช่จะอาศัยฝีมือแต่อย่างเดียว
11. มีความจริงใจ ต้องให้การกระทำของตนสอดคล้องกับสิ่งที่ได้พูดไว้ และยอมรับในสิ่งที่ตนเองได้เคยพูดสัญญาไว้ อันจะเป็นการช่วยให้ผู้เรียนมีความเลื่อมใส และเชื่อมั่นในตัวครู
12. มีความกระตือรือร้นและพอใจในงานอาชีพของตน
13. มีอารมณ์ขัน คือ มองเหตุการณ์บางอย่างด้วยอารมณ์ขันแม้ว่าเหตุการณ์ บางอย่างนั้นจะกระทบกระเทือนมาถึงเกียรติภูมิของตนก็ตาม

ณรงค์ เสียงประชา (2515 : 24-25) ได้รวบรวมคุณสมบัติ ความรู้ความสามารถที่ครูช่างจะต้องมีไว้เสมอ ดังนี้คือ มีฝีมือในระดับสูง รู้จักจัดและบริหารโรงฝึกงาน รู้จักเป้าหมายของการศึกษา และสามารถปรับปรุง ดังแปลง แก้ไข ประสบการณ์ให้เด็ก มีความสามารถและใช้อุปกรณ์การสอน สามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับนักเรียน มีความรู้เกี่ยวกับการแนะแนวอาชีพ สามารถ

ประเมินความรู้ความสามารถของนักเรียน เข้าใจพฤติกรรมและพัฒนาการของเด็ก รู้ความถนัดของเด็ก และการสอน รู้ความแตกต่างระหว่างบุคคล รู้หลักการเรียนรู้

เจตคติที่มีต่อสังคมกลุ่มเพื่อน

หมายถึงลักษณะความรู้สึก ความคิดเห็น ที่มีต่อลักษณะสภาพเกี่ยวกับการคบเพื่อนในสถานศึกษา สัมพันธภาพของนักเรียนนักศึกษา กับเพื่อนร่วมชั้นเรียน การแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิด ความสามารถในการทำงานกลุ่ม การรวมกลุ่มเพื่อร่วมกันประกอบกิจกรรมต่าง ๆ การยอมรับในรุ่นพี่ รุ่นน้อง การเป็นผู้นำกิจกรรมต่าง ๆ ที่เอื้อต่อการพัฒนาศักยภาพของนักเรียนนักศึกษา

เด็กที่มีอายุรุ่นราวคราวเดียวกัน มีความสนใจและมีอุดมคติคล้ายคลึงกัน ก็มักจะรวมกันเป็นกลุ่ม เด็กในวัยรุ่นนี้จะมีความรู้สึกว่า การคบเพื่อนเป็นสิ่งสำคัญมาก และกลุ่มเพื่อนก็จะมีอิทธิพลต่อตัวเองมากเช่นเดียวกัน การคบเพื่อนเป็นความต้องการอย่างหนึ่งของเด็กวัยรุ่น ซึ่งเขาต้องการคบเพื่อนทั้งเพศเดียวกัน และเพื่อนต่างเพศ เมื่อเด็กวัยรุ่น เข้ารวมกลุ่มกันได้ก็จะมีการสร้างกิจกรรมร่วมกันขึ้นมา รวมทั้งมีการสร้างกฎเกณฑ์ของกลุ่มด้วย โดยทั่วไปเด็กวัยรุ่นมักจะมีเคารพ และภักดีต่อกฎเกณฑ์ของกลุ่มทำสิ่งต่าง ๆ เหมือน ๆ กัน เช่น การแต่งตัว การพูด และนิยมสิ่งต่าง ๆ เหมือนเพื่อนซึ่งจะทำให้ตัวเองสบายใจ แต่ในบางครั้งก็อาจจะละเลยหน้าที่ไปบ้าง เมื่อเด็กมีปัญหา ก็มักจะหันไปปรึกษาหารือ หรือขอความเห็นขอคำปรึกษาจากเพื่อนมากกว่าที่จะหันไปปรึกษาพ่อแม่ เพราะมักจะคิดว่า พ่อ แม่ ไม่เข้าใจตัวเองเพียงพอ เด็กจะเริ่มหัดเป็นตัวของตัวเอง ตัดสินใจเองและไม่ชอบให้ผู้ใหญ่มายุ่ง ในเรื่องส่วนตัวของเขา โดยจะยึดความคิดเห็นของตนเอง (สมชาย รัชตะกุล. 2536 : 98-108) เพื่อนมีความหมายต่อบุคคลวัยนี้มาก และมักจะเห็นว่าเพื่อนเป็นสิ่งจำเป็นจะขาดเสียไม่ได้ ในการทำอะไรทุกอย่างมักต้องอาศัยเพื่อน มีอะไรก็จะเล่าให้เพื่อนฟังหรือขอความเห็นและปรึกษาหารือของตนมากกว่าจะหันไปหาพ่อแม่ เพราะคิดว่าพ่อแม่ไม่เข้าใจตนเองพอ หรือพูดกันไม่รู้เรื่อง เวลาไปเที่ยวก็อยากไปกับเพื่อนมากกว่าไปกับพ่อแม่ เพราะสนุกสนานกว่าและไม่ต้องระมัดระวังตัววัยรุ่น โดยทั่วไปมักจะมีความรักดีต่อกลุ่ม ปัญหาจึงปรากฏเสมอว่าถ้าหากไปรวมกับกลุ่มเพื่อนไม่ดีก็อาจจะนำไปในทางที่เสีย แม้เด็กบางคนจะไม่อยากทำอะไรไม่ดี แต่เมื่อเพื่อนพูดสับประมาทหรือกลั่นแกล้งเพื่อน โกรธจนต้องยอมปรับตนเข้าเป็นเพื่อนก็อาจจะทำอะไรไม่ดีไปด้วย (สุชา จันทน์เอม.2527 : 118-119)

ประเภทกลุ่มเพื่อนในเด็กวัยรุ่น (สมชาย รัชตะกุล. 2526 : 98-103) ได้สรุปไว้ ดังนี้

1. การรวมกลุ่มอย่างมีแบบแผน (formal group) การรวมกลุ่มประเภทนี้เด็กวัยรุ่นจะรวมตัวกันแบบชุมนุมหรือสโมสร โดยมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอน มีหลักเกณฑ์ในการดำเนินงาน อาจจะ

เป็นการรวมกลุ่มภายในโรงเรียนหรือมหาวิทยาลัย เช่นการตั้งชุมนุมต่าง ๆ หรือการรวมกลุ่มในสังคมโดยทั่ว ๆ ไป เช่นกลุ่มอาสาสมัคร เป็นต้น

2. การรวมกลุ่มอย่างไม่มีแบบแผน (informal group) ถ้าหากเราจะใช้ความสังเกต การคบหาสมาคมกับเพื่อนของเด็กในวัยรุ่นอย่างใกล้ชิด ก็มักจะพบว่าเด็กวัยรุ่นจะมีการรวมกลุ่มกันอย่างอิสระ โดยทั่วไปการรวมกลุ่มแบบอิสระมีหลายลักษณะ ดังต่อไปนี้

2.1 มิตรภาพ (friendships) นิัยของเด็กวัยรุ่นคือการแสวงหาเพื่อนสนิทที่มีความสัมพันธ์กันอย่างแน่นแฟ้น ในลักษณะที่เรียนว่า เพื่อนสนิท หรือ เพื่อนคู่หู ในชีวิตของเด็กวัยรุ่นจะมีเพื่อนสนิทเพียงไม่กี่คนน้อย เป็นกลุ่มเล็ก ประมาณ 2-4 คน เป็นเพื่อนที่สามารถให้คำปรึกษาหารือ สามารถระบายความคับอกคับใจต่อกัน และกันได้ สำหรับเจตคติต่อเพื่อนสนิทดังกล่าว ส่วนใหญ่มักจะเห็นว่าเพื่อนรักของตนดีที่สุดและมีอิทธิพลต่อตนเองอยู่มาก

2.2 พรรคพวก (cliques) เป็นกลุ่มของวัยรุ่นที่มีขนาดใหญ่กว่ากลุ่มมิตรภาพเล็กน้อย เด็กวัยรุ่นที่รวมเป็นพรรคพวกมักจะมีการไปมาหาสู่กัน คิดหรือทำอะไรคล้ายคลึงกัน คบหาสมาคมกันเป็นประจำทุกวัน เช่น ในโรงเรียน มักจะมีการแบ่งพวกกลุ่มเล็ก ๆ ภายในชั้นเรียน

2.3 เพื่อนทั่วไป (crowds) เป็นการรวมกลุ่มของเด็กวัยรุ่นที่ใหญ่ที่สุดมีเพื่อนมากหน้าหลายตา ประกอบไปด้วยกิจกรรมที่จัดร่วมกันเป็นประจำ การรวมตัวกันแบบนี้มักจะอยู่ที่การจัดกิจกรรมนั้นเป็นสำคัญ ซึ่งจะตรงกันข้ามกับมิตรภาพหรือพรรคพวกที่มีสายสัมพันธ์ทางใจมากกว่า ในโรงเรียนการจัดกิจกรรมของเด็กวัยรุ่นเป็นชั้นเรียนมักจะมีการละเล่น การจัดงานเลี้ยงและอื่น ๆ

2.4 แก๊งค์ (Gang) การรวมตัวกันเป็นแก๊งค์ของเด็กวัยรุ่นมีลักษณะพิเศษอยู่ประการหนึ่งคือ สมาชิกส่วนใหญ่ที่มารวมกันมักประสบปัญหาทางสังคม เด็กวัยรุ่นที่รวมกันเป็นแก๊งค์ มีจุดประสงค์ในการแสวงหาความปลอดภัย และความพึงพอใจของตนเองที่เขาไม่สามารถจะหาได้ในแวดวงของสังคมทั่วไป แก๊งค์ของเด็กวัยรุ่นเป็นทางนำไปสู่เยาวชนอาชญากรรม (juvenile delinquency) เพราะฉะนั้นการรวมกันลักษณะเช่นนี้เป็นเรื่องที่ไม่พึงประสงค์ของสังคม ผู้เกี่ยวข้องกับเด็กวัยรุ่นจึงควรเอาใจใส่เป็นพิเศษ

ในปัจจุบันสังคมเจริญขึ้น ความซับซ้อนต่าง ๆ ของสภาพของสังคมก็มีมากขึ้น การที่เด็กจะเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมจึงเป็นไปได้ยาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าเป็นวัยรุ่นด้วยแล้ว เพื่อนย่อมมีอิทธิพลมาก อาจชักนำไปในทางที่ดีหรือไม่ดีก็ได้ การคบเพื่อนของเด็กวัยรุ่นนี้นับว่าเป็นการปรับตัวทางสังคมอย่างหนึ่ง ซึ่งพัฒนาการของเด็กในวัยนี้นั้นเพื่อนมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะทำให้เกิดความอบอุ่น ไม่รู้สึกกลัวว่าเหงา การคบเพื่อนควรได้รับการสนับสนุนตั้งแต่เด็ก ๆ โรงเรียนเป็นสถานที่ที่เด็กจะหา เพื่อนได้อย่างดีทีเดียว ครูควรสนับสนุนโดยการชี้ให้เห็นความสำคัญของการมีเพื่อน และโดยการจัดโครงการให้มีกิจกรรมร่วมกันให้มาก ๆ เมื่อเด็กรวมกลุ่มกันอยู่

มาก ๆ มักจะสร้างพฤติกรรม ที่เป็นปัญหาของสังคม เด็กมักชอบเป็นสมาชิกของกลุ่มเพื่อน และรู้สึกว่าการเป็นสมาชิกของกลุ่มเพื่อนนี้ตนเองยิ่งใหญ่ มีเสรีภาพเต็มที่ พฤติกรรมของเด็กเหล่านี้บางครั้งอาจเป็นไปในทางที่รุนแรง ไม่เกรงกลัว แม้แต่กฎหมายบ้านเมือง เมื่อรวมกลุ่มกันเป็นแก๊งค์ ก็มักจะทำผิดกฎหมายบ่อย ๆ เช่นยกพวกตีกัน เป็นต้น (สุโท เจริญสุข. 2520 : 70-71)

นอกจากกลุ่มเพื่อนดังกล่าวนี้แล้วยังมีบุคคลอีกกลุ่มหนึ่งที่มีบทบาท และอิทธิพลต่อวัยรุ่น โดยทั่ว ๆ ไป และโดยเฉพาะอย่างยิ่งวัยรุ่นในโรงเรียนนั่นก็คือ รุ่นพี่ โดยปกติแล้วในกลุ่มเพื่อนมักจะมีเด็กผู้นำอยู่คนหนึ่ง ที่เรียกว่า หัวโจก หรือ ลูกพี่ เด็กที่ตั้งตัวเป็นหัวหน้าหรือจำฝูงนี้มักเป็นเด็กที่มี อายุมากกว่าคนอื่นในหมู่คณะ และมักมีความฉลาดมีฝีมือในทางด้านใดด้านหนึ่ง เช่นเป็นนักกีฬาฝีมือดีในการต่อสู้ และหมัดมวย เป็นต้น ความต้องการเข้าพวกจะทำให้เด็ก ๆ ลง และยอมทำตามคำสั่งของลูกพี่ (สมชาย รัตนกุล. 2526 : 98-103) สำหรับในโรงเรียน หรือในสถานศึกษา ผู้นำดังกล่าวนี้ มักจะเป็น ผู้ที่เข้าศึกษาในเรียนหรือสถานศึกษานั้นก่อน หรือเรียนอยู่ระดับชั้นที่สูงกว่า หรือที่เรียกว่า รุ่นพี่ สาเหตุที่รุ่นพี่ดังกล่าวนี้มีอิทธิพลต่อวัยรุ่นเป็นอย่างมากเพราะว่าในช่วงที่นักเรียน นักศึกษา เข้ามาศึกษา ในสถานศึกษาใหม่ ๆ นั้น มักจะเกิดความสับสน ทำอะไรไม่ค่อยถูก ปรับตัวยังไม่ค่อยได้ รุ่นพี่ ซึ่งเป็นผู้ที่ผ่านประสบการณ์ในช่วงนั้นมาก่อนจึงเข้ามาแนะนำช่วยเหลือ ซึ่งในบางครั้ง รุ่นพี่อาจจะฉวยโอกาสในช่วงนี้ปลุกฝัง หรือชักนำนักศึกษาใหม่เหล่านี้ไปในทางที่ไม่ถูกต้องได้ง่าย ทำให้เกิดปัญหาที่ตามมาขึ้นได้ นักเรียนนักศึกษาส่วนใหญ่ ซึ่งอยู่ในวัยรุ่นจะพบว่ากลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลมาก มีความต้องการเพื่อนและการยอมรับจากกลุ่ม จึงมักจะพบเสมอว่ามีพฤติกรรมที่ เหมาะสมและไม่เหมาะสม เกิดจากการเลียนแบบหรือถูกเพื่อนชักจูงและมักจะคล้อยตามกลุ่มเสมอ (สมศักดิ์ เกียรติदानุสรณ์. 2533 : 11) เด็กจะเป็นคนดี หรือไม่นั้นเพื่อนมีอิทธิพลอย่างยิ่ง เนื่องจากเด็กในวัยรุ่นต้องการคบเพื่อน ต้องการสังสรรค์ และสมาคมโดยเฉพาะเด็กที่มีปัญหา เด็กที่มีความวิตกกังวลยอมจะปรึกษาปัญหาข้อขัดข้องใจกับคนที่ตนสนิทสนมไว้วางใจก่อน ซึ่งส่วนมากเด็กมักจะปรึกษาปัญหาต่าง ๆ กับเพื่อนก่อนพ่อแม่ เด็กที่มีเพื่อนเกรเป็นยุวอาชญากร มักจะมีเพื่อนเป็นคนเกรคอยชักนำไปในทางที่ไม่ดี เมื่อเด็กตกเข้าไปอยู่ในกลุ่มคนก็ย่อมจะต้องปฏิบัติตาม กฎของกลุ่ม หรือความนิยมชมชอบของสมาชิกส่วนใหญ่ในกลุ่มนั้น (ผดุง อารยะวิญญู. ม.ป.ป. : 30)

สภาพภายในสถานศึกษาเป็นสิ่งที่อิทธิพลต่อนิสิตนักศึกษา เพราะเมื่อนิสิตนักศึกษาเข้ามาอยู่ในสถาบันอุดมศึกษาก็ต้องมีปฏิสัมพันธ์ (interaction) กับอาจารย์และเพื่อนนิสิตนักศึกษาด้วยกัน ความคิดความอ่านย่อมได้รับอิทธิพลจากบุคคลเหล่านี้ แต่จำนวนกลุ่มเพื่อนมีมากกว่าอาจารย์ และโอกาสของการปฏิสัมพันธ์ในหมู่เพื่อนมีมากกว่าการปฏิสัมพันธ์กับอาจารย์ ดังนั้น

กลุ่มเพื่อนจึงมีอิทธิพลต่อชีวิตความเป็นอยู่และพัฒนาการทุกด้านของนิสิตนักศึกษาในสังคมมหาวิทยาลัย (วิไลวรรณ พิธิยานุวัฒน์ และสมหวัง พิธิยานุวัฒน์. 2519 : 21)

ไพฑูรย์ สีนลารัตน์ (2514 : 48) ได้แบ่งลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษาออกเป็น 2 ลักษณะ คือความสัมพันธ์ทางอารมณ์ ซึ่งจะตั้งอยู่บนรากฐานของความรู้สึกและความผูกพันต่อกัน และความสัมพันธ์ทางสติปัญญาตั้งอยู่บนรากฐานของเหตุผล และหลักการโดยอาศัยความรู้ ความคิดและเหตุผลสติปัญญาเป็นเครื่องโยง

✓ เบนเนตต์ (Bennett. 1952 : 35) ได้ให้ข้อเสนอแนะว่าสถาบันอุดมศึกษาควรได้ส่งเสริมให้นักศึกษารักใคร่กันฉันท์เพื่อน มีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน เพื่อประโยชน์แก่ตัวนักศึกษาเอง และเมื่อออกไปทำงานในอนาคตจะได้ช่วยเหลือซึ่งกัน และกันต่อไป

บุญนาค คุ่มภัย (2522 : 44-45) ได้ทำการการศึกษาเปรียบเทียบความต้องการทางสังคมของวัยรุ่นในวิทยาลัยครู วิทยาลัยอาชีวศึกษา และโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในจังหวัดนครราชสีมา พบว่า ในด้านสัมพันธภาพกับเพื่อนพบว่า นักศึกษาต้องการมีเพื่อนที่สนิทที่สามารถปรึกษาทุกสิ่งทุกอย่างได้ ต้องการเป็นที่ชอบพอของเพื่อนทุกคนและต้องการเป็นคนที่สามารถควบคุมอารมณ์ตนเองได้ดี เพราะจะทำให้เข้ากับเพื่อนได้

อรุณ เขาวนาศรัย (2514 : 16-20) ได้ศึกษาสภาพการติดยาเสพติด ในประเทศไทย พบว่า ผู้เสพยาเสพติด 40 เป็นพวกที่ถูกชักจูงจากเพื่อน คนที่ติดยาเสพติดนาน ๆ จะพยายามหาสมาชิกใหม่ โดยพยายามชักจูงให้เพื่อนมาใช้ยาเสพติด โดยที่ตนเองเป็นผู้บอกที่ซื้อให้แล้วขอส่วนแบ่ง

ดีคอสเตอร์ (Decoster. 1971 : 5789-A) ได้ทำการวิจัยและพบว่านักศึกษาที่มีความพอใจในความสัมพันธ์กับเพื่อนในชั้นสูง จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักศึกษาที่มีความพอใจในความสัมพันธ์กับเพื่อนในชั้นต่ำ

✓ แคนเทล (Cantell. 1976 : 4912-A) ได้ศึกษาพบว่า เพื่อนมีอิทธิพล ต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติและค่านิยมของนักศึกษาในมหาวิทยาลัย

เจตคติที่มีต่อการจัดกิจกรรมนักศึกษา

หมายถึง ความรู้สึก ความคิดเห็นของนักเรียนนักศึกษาที่มีต่อลักษณะงาน หรือภารกิจที่นักศึกษาหรือสถานศึกษาจัดขึ้น เพื่อให้ให้นักเรียนนักศึกษาได้เข้าร่วมเพื่อได้รับประสบการณ์เพิ่มเติม นอกเหนือจากหลักสูตร เป็นการเสริมสร้างและพัฒนานักเรียนนักศึกษาให้เป็นคนที่สมบูรณ์ ซึ่งประกอบไปด้วย การส่งเสริมการจัดกิจกรรมภายในสถานศึกษา และภายนอกสถานศึกษาเช่นการส่งเสริมกีฬา กิจกรรมส่งเสริมความเข้าใจอันดี และการอยู่ร่วมกันของคนในสังคม กิจกรรมการ

บำเพ็ญประโยชน์และช่วยเหลือสังคม กิจกรรมส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม และการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของนักเรียนนักศึกษา

✓ ภิญโญ สาร (2516 : 228) ได้ให้ความหมายของกิจกรรมนักศึกษาว่า คือบรรดา กิจกรรมประกอบหรือนอกหลักสูตรทั้งหลายที่ให้การศึกษแก่นักศึกษานอกห้องเรียน

✓ แมคโคน (McKown. 1956 : 132170) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมนอกหลักสูตรว่า เป็นการเสริมการเรียนรู้จากในห้องเรียนและสนองความต้องการขั้นพื้นฐานที่จะแสดงออก ฝึกนักศึกษาให้สามารถดำเนินชีวิตในสังคมประชาธิปไตยได้ สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข พัฒนาด้านศีลธรรมจรรยาและระเบียบวินัยนอกจากนี้ยังเป็นการค้น และพัฒนาความสามารถพิเศษของนักศึกษา

✓ เนื่องจากนักศึกษาไม่ชอบการเรียนในห้องเรียนเพียงอย่างเดียว นักศึกษาต้องการเรียนรู้ ได้สัมผัสกับสภาพเป็นจริงของสังคม ต้องการเข้าไปสัมผัสหรือมีส่วนในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยและสังคม (พฤทธิ์ ศิริบรรณพิทักษ์. 2522 : 6) แต่หลักสูตรการศึกษาของมหาวิทยาลัยก็มีข้อจำกัดทางวิชาการ ไม่สามารถตอบสนองความต้องการสนใจของนิสิตนักศึกษาได้ครบถ้วน (วิจิตร ศรีสอ้าน. 2521 : 6) ฉะนั้นถ้ามีกิจกรรมนอกเหนือไปจากกิจกรรมในชั้นเรียน คือจัดเป็นกิจกรรมนอกเหนือไปจากกิจกรรมในชั้นเรียน คือ จัดเป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตรหรือกิจกรรมนักศึกษาก็จะช่วยส่งเสริมสิ่งที่กิจกรรมในหลักสูตรไม่สามารถให้ได้ทั้งหมด ทำให้นักศึกษามีโอกาสสัมผัส และเรียนรู้สังคมรวมทั้งทำประโยชน์ให้แก่สังคมด้วย (สมบัติ วัจนะสาริกกุล. 2525 : 24) ซึ่งในปัจจุบันรัฐบาลให้ความสนใจเกี่ยวกับการบริหารกิจการนักศึกษา และเห็นความสำคัญต่อการพัฒนานักศึกษา จึงให้นักศึกษาดำเนินกิจกรรมนอกสถานศึกษาได้ โดยการจัดงบประมาณสนับสนุนเกี่ยวกับกิจกรรมกีฬา ศิลปวัฒนธรรม การบำเพ็ญประโยชน์ อาสาพัฒนาชนบท และให้เงินค่าตอบแทนอาจารย์ที่ปรึกษา (ทพวงมหาวิทยาลัย. 2523 : 1-9) ✓

เสาวนีย์ เสนาสุ (2532 : 33) ได้กล่าวถึง ลักษณะที่ดีของกิจกรรมไว้ ดังนี้คือ

1. กิจกรรมนั้นต้องสามารถตอบสนองความต้องการ ความสนใจ และสามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ของสมาชิกได้
2. กิจกรรมนั้น ๆ สามารถพัฒนาสมาชิกในด้านต่าง ๆ เช่น ร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม
3. กิจกรรมที่ดี ควรจะเริ่มจากกิจกรรมง่าย ๆ ไปสู่กิจกรรมที่ยาก
4. กิจกรรมนั้นใช้ได้ทั้งในปัจจุบัน และอนาคต

สำเนาฯ ขจรศิลป์ (2527 : 59) ได้กล่าวว่า กิจกรรมที่นิยมจัดให้นักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษามี อยู่ด้วยกัน 5 ประเภทคือ

1. กิจกรรมด้านวิชาการ จัดขึ้นเพื่อเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ทางวิชาการให้นักศึกษา
2. กิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม จัดขึ้นเพื่อเสริมสร้างความรู้ และประสบการณ์ด้านศิลปวัฒนธรรมให้นักศึกษา
3. กิจกรรมด้านบำเพ็ญประโยชน์ จัดขึ้นเพื่อมุ่งทำประโยชน์และช่วยเหลือผู้อื่น
4. กิจกรรมด้านกีฬา จัดขึ้นเพื่อมุ่งพัฒนาร่างกายและฝึกทักษะทางด้านกีฬารวมทั้งเป็นการฝึกให้นักศึกษามีน้ำใจนักกีฬา
5. กิจกรรมด้านนันทนาการ จัดขึ้นเพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลินแก่นักศึกษา เพื่อพัฒนาจิตใจ อารมณ์และสังคมให้นักศึกษา

เพ็ญวรรณ สีนสูงศ์วัฒน์ (2521 : 44) ได้ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาปีที่ 1 ต่อกิจกรรมนักศึกษา แผนกบัญชีวิทยาลัยกรุงเทพ ปีการศึกษา 2519 พบว่าประโยชน์ที่นักศึกษาได้รับจากการจัดกิจกรรมคือ ทำให้นักศึกษาสนใจในการเรียนยิ่งขึ้น เกิดความร่วมมือระหว่างอาจารย์กับนักศึกษาในการจัดกิจกรรมพอสมควร นักศึกษาสนใจด้านกีฬามากขึ้น และอาจารย์ให้การสนับสนุนทางวิชาการมากขึ้นด้วย

อุทิศ ขัมพานนท์ (2509 : 62) ได้ทำการสำรวจทัศนคติของนิสิตใหม่คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่มีต่อกิจกรรมนิสิต ปีการศึกษา 2509 พบว่านิสิตเห็นว่ากิจกรรมต้อนรับน้องใหม่นั้น นิสิตเห็นว่า มีความจำเป็นต้องจัด เพราะเป็นการให้ความอบอุ่นแก่นิสิตใหม่ และมีความหมายต่อนิสิตมาก เท่ากับเป็นการยอมรับว่านิสิตใหม่เป็นนิสิตใหม่โดยสมบูรณ์

จากงานศึกษาค้นคว้าและวิจัยเกี่ยวกับสภาพภายในสถานศึกษา หรือสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาทั้งหกด้าน จะเห็นได้ว่า สภาพของสถานศึกษาในแต่ละด้านนั้นมีอิทธิพลต่อนักเรียน นักศึกษาทั้งในด้านอารมณ์และปัญญาอย่างมาก สถานศึกษาใดจัดสภาพแวดล้อมได้อย่างดีเหมาะสมและถูกต้องตามหลักวิชาการแล้ว นักศึกษาจะมีความพอใจที่จะศึกษาสถานศึกษานั้น ๆ ปัญหาความขัดแย้งระหว่างสถาบันกับนักศึกษาก็มีน้อยลง ทำให้สามารถพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มความสามารถเพราะฉะนั้นจากปัญหาการทะเลาะวิวาทของนักเรียนนักศึกษาช่วงฤดูสารทศวรรษ ดังที่กล่าวมาข้างต้น ในการศึกษาเจตคติ ซึ่งเป็นความรู้สึก หรือความคิดเห็นของนักเรียนนักศึกษาช่วงฤดูสารทศวรรษที่ก่อการทะเลาะวิวาทที่มีต่อสภาพภายในสถานศึกษา ในหกด้านข้างต้น จึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง เพื่อแสดงหรือบ่งบอกสภาพของสถานศึกษา เพื่อนำไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณา ในการดำเนินการปรับปรุงสภาพการณ์ของสถานศึกษา ส่งเสริมหรือ

เปลี่ยนแปลง เจตคติของนักเรียนนักศึกษา ดังกล่าวนี้นี้ให้ดีขึ้น เพื่อเป็นการช่วยป้องกันหรือ แก้ไขปัญหาการทะเลาะวิวาทของนักเรียนนักศึกษาดังกล่าวนี้อีกทางหนึ่ง

✓งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สำหรับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมีด้วยกันดังนี้คือ

มานะ วีระไพบูลย์. (2514 : 3) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับสาเหตุความผิด โดยได้ทำการศึกษาแก่นักเรียนมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า เหตุที่นักเรียนหนีเรียนเพราะ เรียนไม่รู้เรื่อง ครูใช้อารมณ์ในการสอน กลัวครูทำโทษ

สุภาพันธุ์ รื่นสำราญ (2525) ได้ทำการวิจัยในเรื่องการศึกษาปัญหานักเรียน ก่อเหตุทะเลาะวิวาทในเขตกรุงเทพมหานคร สรุปว่า สาเหตุในการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียน นักศึกษานั้นสืบเนื่องจากตัวนักเรียนผู้นั้นเองมีนิสัยเกร ขาดการดูแลเอาใจใส่จากบิดามารดา ผู้ปกครอง ครู อาจารย์ และโรงเรียน ทำให้เกิดการทะเลาะวิวาทกันขึ้นมา

รัชติการณ์ สุขเกษม. (2528 : 92-97) ได้ทำการศึกษาการกระทำความผิดของนักเรียน นักศึกษาเขตการศึกษา 12 พบว่า สาเหตุของการกระทำความผิด ของนักเรียนก็คือการเรียนการสอนของครู สภาพแวดล้อมต่าง ๆ ทางบ้าน โรงเรียน และสื่อมวลชน ตลอดจนจนสภาวะทาง เศรษฐกิจของครอบครัว

ผ่องพรรณ แว่ววิเศษ (2534) ได้ทำการวิจัย ในเรื่องลักษณะจิตสังคม เพื่อการป้องกัน พฤติกรรมทะเลาะวิวาทของวัยรุ่น โดยทำศึกษานักศึกษาสองกลุ่ม คือ นักศึกษาที่มีพฤติกรรม ทะเลาะวิวาท และเพื่อนของนักศึกษาดังกล่าวที่ไม่มีพฤติกรรมทะเลาะวิวาท ซึ่งสถานศึกษา เป็นผู้พิจารณาคัดเลือก เพื่อเปรียบเทียบกัน ผลการวิจัยพบว่า ทักษะคดีมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการ ก่อเหตุทะเลาะวิวาทของวัยรุ่น และเป็นตัวทำนายที่สำคัญที่สุดของพฤติกรรมการทะเลาะวิวาทของ นักเรียน นักศึกษานักศึกษาที่มีพฤติกรรมการทะเลาะวิวาทน้อยจะมีทัศนคติที่ดีต่อการทะเลาะวิวาท น้อย และยังรับรู้บรรยากาศแบบประชาธิปไตยระหว่างอาจารย์ และนักศึกษาที่มีพฤติกรรมการ ทะเลาะวิวาทมาก และเพื่อเป็นการป้องกันมิให้เกิดการทะเลาะวิวาทระหว่างนักศึกษาในวิทยาลัย อาชีวศึกษาควรได้มีการส่งเสริมให้นักศึกษาชายในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเหล่านี้ให้มีทัศนคติที่ดีต่อ การไม่ทะเลาะวิวาทเพื่อจะได้ไม่เข้าร่วมทะเลาะวิวาท

สุพจน์ แสนโรจน์. (2536) ได้ทำการศึกษาสภาพสาเหตุและแนวทางป้องกัน การ ทะเลาะวิวาทของนักศึกษาชายช่างอุตสาหกรรม สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร พบว่า การจัดการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียน เป็นสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อการ ก่อการทะเลาะวิวาทของนักศึกษาในทางลบ กล่าวคือหาที่มีการจัดการแข่งกีฬาระหว่างโรงเรียนมาก

ขึ้นจะทำให้การทะเลาะวิวาทลดน้อยลง การจัดกิจกรรมทางด้านศาสนา และละลายพฤติกรรมความเชื่อในทางที่ผิด โดยที่นักศึกษาได้เห็นหลักความเป็นจริงต่าง ๆ สามารถอธิบายแนวทางการแก้ปัญหา ภายในสถานศึกษาเพื่อป้องกันการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักศึกษาได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และนอกจากนี้ยังพบว่า กลุ่มนักศึกษามีความคิดเห็นในระดับมากเกี่ยวกับปัญหาภายในสถานศึกษาที่เป็นสาเหตุของปัญหาการก่อการทะเลาะวิวาทของนักศึกษา ได้แก่ ระเบียบของสถานศึกษาเคร่งครัดมากเกินไป ความเป็นธรรมในการให้รางวัล และลงโทษนักศึกษาการแต่งกายที่ยั่วเยาของนักศึกษา และยังได้เสนอแนะ ในการวิจัยต่อไปว่าควรวิจัยเปรียบเทียบระหว่างความคิดเห็นของนักเรียนอาชีวศึกษาสายช่างอุตสาหกรรม กับสายวิชาอื่น เช่น พณิชยกรรม คหกรรม ศิลปกรรม ฯลฯ เพื่อให้ทราบถึงปัจจัยที่ทำให้ไม่เกิดปัญหาการทะเลาะวิวาท

สำหรับงานวิจัยเกี่ยวกับสาเหตุการประทุพุดิตนไม่เหมาะสมกับสภาพและวัย รวมถึงการก่อเหตุทะเลาะวิวาทดังที่กล่าวมานี้ จะเห็นได้ว่ามีอยู่ด้วยกันหลายสาเหตุด้วยกัน ซึ่งสามารถที่จะสรุปได้เป็นสองสาเหตุใหญ่ ๆ ด้วยกันคือ สาเหตุที่เกิดจากภายในสถานศึกษา และสาเหตุที่เกิดจากภายนอกสถานศึกษา หรือเป็นปัญหาที่เกิดจากทางบ้าน หรือจากทางสถานศึกษา แต่ในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวนั้นเมื่อมองไปทางบ้านคงไม่สามารถที่จะไปจัดวางสภาพแวดล้อมของครอบครัวได้ แต่ทางสถานศึกษาซึ่งเป็นองค์กรที่ให้การศึกษาดูแลกัน สภาพปัญหาหรือสิ่งแวดล้อมบางอย่างสามารถที่จะเสนอแนะเพื่อปรับเปลี่ยนและพัฒนาได้ จึงมุ่งประเด็นที่สถานศึกษา กล่าวคือต้องทำการศึกษาสภาพภายในสถานศึกษาที่เป็นปัญหาดังกล่าวนี้นี้ ในด้านต่าง ๆ ว่ามีสภาพเป็นอย่างไร เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ประกอบการพิจารณาในการดำเนินการปรับปรุงแก้ไขสภาพของสถานศึกษาดังกล่าวนี้นี้ให้ดียิ่งขึ้น เพื่อเป็นการช่วยป้องกัน หรือแก้ไขปัญหาการทะเลาะวิวาทของนักเรียน นักศึกษาได้อีกทางหนึ่งต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้ากระทำตามลำดับดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า และขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาเป็นนักเรียนนักศึกษาช่างอุตสาหกรรมที่ก่อการทะเลาะวิวาท ของสถานศึกษาที่มีสถิติการก่อเหตุทะเลาะวิวาทในปี 2539 เขตกรุงเทพมหานคร จากข้อมูลของกองสวัสดิภาพเด็กและเยาวชน กรมตำรวจ จำนวน 16 สถานศึกษา จำนวน 623 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

ใช้การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น(stratified random sampling) โดยกลุ่มตัวอย่างได้จากการคัดเลือกจากทางสถานศึกษา ซึ่งมีประวัติการก่อเหตุในปี พ.ศ. 2539 และกำลังศึกษาอยู่ โดยทำการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง Krejcie และ Morgan (บุญชม ศรีสะอาด. 2535 : 40) แบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม

1.2.2 นักเรียนนักศึกษาช่างอุตสาหกรรมที่ก่อการทะเลาะวิวาท จากสถานศึกษารัฐบาล
จำนวน 4 สถานศึกษา จำนวน 148 คน

1.2.1 นักเรียนนักศึกษาช่างอุตสาหกรรมที่ก่อการทะเลาะวิวาท จากสถานศึกษาเอกชน
จำนวน 12 สถานศึกษา จำนวน 392 คน

ตาราง 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

นักเรียนนักศึกษาช่างอุตสาหกรรม ที่ก่อการทะเลาะวิวาท	ประชากร (16 สถานศึกษา)	กลุ่มตัวอย่าง (16สถานศึกษา)
สถานศึกษารัฐบาล	211	148
สถานศึกษาเอกชน	412	392
รวม	623	540

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าและขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม 1 ชุด แบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ เช่น เรียนอยู่ในสถานศึกษาของรัฐบาล หรือสถานศึกษาของเอกชน เป็นต้น

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับเจตคติ ที่มีต่อสภาพภายในสถานศึกษาทั้งหก ด้าน คือด้านอาคารสถานที่ 13 ข้อ ด้านการบริหาร 7 ข้อ ด้านการบริการนักศึกษา 13 ข้อ ด้านการเรียนการสอนและครูอาจารย์ 15 ข้อ ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน 8 ข้อ และด้านการจัดกิจกรรมนักศึกษา 9 ข้อ ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) จำนวน 4 ช่วง มี 4 ระดับ คือมีเจตคติอยู่ในระดับ ดี ก่อนข้างดี ก่อนข้างไม่ดี และไม่ดี

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงเจตคติที่มีต่อสภาพภายในสถานศึกษาในแต่ละด้าน หรือข้อเสนอแนะอื่น ๆ เพิ่มเติม

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

1. รวบรวมข้อมูลจากเอกสารตำรา และวารสารวิชาการ ต่าง ๆ ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา เจตคติหรือทัศนคติ ที่เกี่ยวข้องกับการทะเลาะวิวาทของนักศึกษา และสภาพภายในสถานศึกษาหรือสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา จากแบบสอบถามงานวิจัยของ ประสาน อุพารธรรม (2535 : 109-120) สมบัติ วัจนะสาริกากุล (2524 : 139-147) สมหมาย ดอกไม้ (2535 : 138-149) และ สุวรรณ สุขสมภักดิ์ (2530 : 95-102) เพื่อนำไปสร้างแบบสอบถาม

2. กำหนดเนื้อหาสาระในคำถามที่จะเป็นแบบสอบถาม และพัฒนาปรับปรุง เพื่อให้ครอบคลุมตามความมุ่งหมาย และขอบเขตของการวิจัย โดยแบ่งสภาพภายในสถานศึกษา ออกเป็นหกด้านด้วยกันคือ ด้านอาคารสถานที่ ด้านการบริหาร ด้านการบริการนักศึกษา ด้านการเรียนการสอนและครูอาจารย์ ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน และด้านการจัดกิจกรรมนักศึกษา ซึ่งเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) จำนวน 4 ช่วง (Freund. 1981 : 61)

ซึ่งมีเกณฑ์ในการให้คะแนนดังต่อไปนี้

มีเจตคติอยู่ในระดับดี	ให้ 4 คะแนน
มีเจตคติอยู่ในระดับค่อนข้างดี	ให้ 3 คะแนน
มีเจตคติอยู่ในระดับค่อนข้างไม่ดี	ให้ 2 คะแนน
มีเจตคติอยู่ในระดับไม่ดี	ให้ 1 คะแนน

3. นำแบบสอบถามที่ได้พัฒนาปรับปรุงแล้ว เสนอคณะกรรมการควบคุมปริญญา นิพนธ์ เพื่อแก้ไขข้อบกพร่อง ในด้านภาษา ความถูกต้องในด้านเนื้อหา เพื่อให้ครอบคลุมตามความมุ่งหมายและขอบเขตของการวิจัย พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

4. นำแบบสอบถามหลังจากคณะกรรมการควบคุมปริญญา นิพนธ์ ได้ตรวจแก้ไขแล้ว ไปให้ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการสร้างแบบสอบถามการวัดเจตคติ และผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับปัญหาการทะเลาะวิวาทของนักเรียนนักศึกษา พิจารณาตรวจแก้ไขและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ให้ได้แบบสอบถามที่มีความถูกต้องชัดเจน ความตรงในเนื้อหา (contents validity) ความเข้าใจ และการใช้ภาษา จำนวน 5 ท่าน คือ อาจารย์เกษญา หิรัญกาญจน์ ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว สถาบันราชภัฏพระนคร ผอ.ปรีชา ทัพกุล ฌ อยุรยา วิทยาลัยเทคนิคราชสีหราชาราม ผช.สมบุญ อุดมทรัพย์ และ ผช.มนู เปาริก วิทยาลัยเทคนิคสุโขทัย คุณกรกช ศิริ กองกิจการนิสิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

5. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามที่ได้รับคืนจากผู้เชี่ยวชาญ ตามที่ผู้เชี่ยวชาญได้ตรวจแก้ไข และให้ข้อเสนอแนะไว้ เพื่อให้ได้แบบสอบถามที่ดีขึ้น แล้วนำไปเสนอคณะกรรมการควบคุมปริญญาบัตรพิจารณาอีกครั้ง

6. หลังจากนั้นนำแบบสอบถาม ที่ได้ไปทดลองใช้ (try-out) กับสถานศึกษาเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยเพียง 4 สถานศึกษา จำนวนสถานศึกษาละ 25 คน รวม 100 คน แต่กลุ่มตัวอย่างที่ทดลองมิได้เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา เพื่อหาค่าอำนาจจำแนก (discrimination power) ของแบบสอบถามเป็นรายข้อ โดยใช้ร้อยละ 25 ของกลุ่มสูง และร้อยละ 25 ของกลุ่มต่ำ และใช้ t-test วิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก เลือกข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 1.75 ขึ้นไป (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531 : 185) ซึ่งถือว่ามีความอำนาจจำแนกอยู่ในเกณฑ์สูงเอาไว้ใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ปรากฏว่าได้ข้อคำถาม ทั้งสิ้น 65 ข้อ ซึ่งมีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 2.09 ถึง 17.81 (ภาคผนวก ข)

7. หาค่าความเชื่อมั่น (reliability) โดยวิธีหาสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - coefficient) ของข้อคำถามทั้งฉบับ (Cronbach. 1971 : 161) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.92 (ภาคผนวก ข)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ติดต่อบัณฑิต วิทยาลัยเพื่อออกหนังสือขอความร่วมมือ ไปยังสถานศึกษาเป้าหมายทั้ง 16 สถานศึกษาดังกล่าว

2. นำหนังสือไปยังสถานศึกษาดังกล่าว เพื่อขอความร่วมมือจากสถานศึกษา และมอบแบบสอบถามให้ พร้อมอธิบายถึงวัตถุประสงค์ในการทำการวิจัยและคำแนะนำ ในการตอบแบบสอบถามแก่อาจารย์ผู้ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นผู้ทำการพิจารณาคัดเลือก กลุ่มตัวอย่างและแจกแบบสอบถามให้ นัดหมายวันและเวลาที่จะมารับแบบสอบถามคืน

3. เก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนตามวันและเวลาที่ได้นัดหมาย

4. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาคัดเลือก ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ จากสถานศึกษาของรัฐบาล 135 ฉบับ และจากสถานศึกษาของเอกชน 383 ฉบับ รวม 518 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 95.92 ของแบบสอบถามที่ส่งไป 540 ฉบับ แล้วนำไปทำการจัดหมวดหมู่ และลงรหัส เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาคำนวณหาค่าต่าง ๆ ทางสถิติ ด้วยเครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS-X ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ เจตคตินักเรียนนักศึกษาช่างอุตสาหกรรมที่ก่อการทะเลาะวิวาท ที่มีต่อสภาพการณ์ในสถานศึกษา โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)

2. ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)

โดยมีเกณฑ์ในการให้คะแนนและแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ดังต่อไปนี้
คะแนนเฉลี่ย 3.50-4.00 หมายถึง เจตคติของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อสภาพภายในสถานศึกษาอยู่ในระดับดี

คะแนนเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายถึง เจตคติของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อสภาพภายในสถานศึกษาอยู่ในระดับค่อนข้างดี

คะแนนเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายถึง เจตคติของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อสภาพภายในสถานศึกษาอยู่ในระดับค่อนข้างไม่ดี

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.49 หมายถึง เจตคติของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อสภาพภายในสถานศึกษาอยู่ในระดับไม่ดี

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้สื่อความหมายได้ตรงกันในการแปลความหมาย ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

$\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย

S.D แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน

N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์และแปลผลความหมายของข้อมูลนั้น ได้แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลที่แสดงเจตคติของนักเรียนนักศึกษาช่างอุตสาหกรรม ที่ก่อการทะเลาะวิวาทที่มีต่อสภาพภายในสถานศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ในแต่ละด้าน และรวมหกด้าน คือ ด้านอาคารสถานที่ ด้านการบริหาร ด้านการบริการนักศึกษา ด้านการเรียนการสอนและครูอาจารย์ ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน ด้านการจัดกิจกรรมนักศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลที่แสดงเจตคติของนักเรียนนักศึกษาช่างอุตสาหกรรม ที่ก่อการทะเลาะวิวาทที่มีต่อสภาพภายในสถานศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร เป็นรายด้าน และรายข้อ

ตอนที่ 3 เป็นข้อมูลปลายเปิดที่แสดงเจตคติของนักเรียนนักศึกษาช่างอุตสาหกรรม ที่ก่อการทะเลาะวิวาทที่มีต่อสภาพภายในสถานศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ในแต่ละด้าน หรือข้อเสนอแนะอื่น ๆ เพิ่มเติม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาเจตคติของนักเรียนนักศึกษาช่างอุตสาหกรรม ที่ก่อการทะเลาะวิวาทที่มีต่อสภาพภายในสถานศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ในแต่ละด้าน และรวมหกด้าน คือ ด้านอาคารสถานที่ ด้านการบริหาร ด้านการบริการนักศึกษา ด้านการเรียนการสอนและครูอาจารย์ ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน ด้านการจัดกิจกรรมนักศึกษา ดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 คะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเจตคติของนักเรียนนักศึกษาช่างอุตสาหกรรม
ที่ก่อการทะเลาะวิวาท ที่มีต่อสภาพภายในสถานศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ในแต่ละด้าน และ
รวมหกด้าน

เจตคติ สภาพ ภายในสถานศึกษา	นักเรียนนักศึกษาช่างอุตสาหกรรมที่ก่อการทะเลาะวิวาท			
	สถานศึกษาของรัฐบาล N = 135		สถานศึกษาของเอกชน N = 383	
	X	S.D	X	S.D
1. ด้านอาคารสถานที่	2.20	0.41	2.09	0.48
2. ด้านการบริหาร	2.01	0.43	2.05	0.46
3. ด้านการบริการนักศึกษา	2.11	0.43	2.04	0.48
4. ด้านการเรียนการสอนและครูอาจารย์	2.21	0.49	2.12	0.53
5. ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน	2.75	0.55	2.35	0.46
6. ด้านการจัดกิจกรรมนักศึกษา	1.84	0.51	1.74	0.49
เฉลี่ยรวม	2.18	0.30	2.07	0.35

จากตาราง 2 เจตคติของนักเรียนนักศึกษาช่างอุตสาหกรรมที่ก่อการทะเลาะวิวาท ที่มีต่อ
สภาพภายในสถานศึกษา ในสถานศึกษาของรัฐบาล และสถานศึกษาของเอกชน โดยรวมหกด
ด้าน อยู่ในระดับค่อนข้างไม่ดี ($\bar{X} = 2.18$, S.D = 0.30 , $\bar{X} = 2.07$, S.D = 0.35) เมื่อพิจารณา
เป็นรายด้าน พบว่าด้านสังคมกลุ่มเพื่อน ในสถานศึกษาของรัฐบาล อยู่ในระดับค่อนข้างดี ($\bar{X} =$
2.75, S.D = 0.55)

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาเจตคติของนักเรียนนักศึกษาช่างอุตสาหกรรม ที่ก่อการทะเลาะ
วิวาทที่มีต่อสภาพภายในสถานศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร เป็นรายด้าน และรายข้อ

ตอนที่ 2.1 เจตคติของนักเรียนนักศึกษาช่างอุตสาหกรรมที่ก่อการทะเลาะวิวาท
ที่มีต่อสภาพภายในสถานศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ด้านอาคารสถานที่ เป็นรายข้อ ดังแสดงใน
ตาราง 3

ตาราง 3 คะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเจตคติของนักเรียนนักศึกษาช่างอุตสาหกรรม
ที่ก่อการทะเลาะวิวาท ที่มีต่อสภาพภายในสถานศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ด้านอาคารสถานที่
เป็นรายชื่อ

เจตคติ สภาพ ด้านอาคารสถานที่	นักเรียนนักศึกษาช่างอุตสาหกรรมที่ก่อการทะเลาะวิวาท			
	สถานศึกษาของรัฐบาล		สถานศึกษาของเอกชน	
	N = 135		N = 383	
	X	S.D	X	S.D
1. สถานที่พักผ่อนหย่อนใจเพียงพอ	2.10	0.67	1.93	0.74
2. บริเวณโดยรอบสถานศึกษา สะอาด	2.44	0.58	2.31	0.84
3. การตกแต่งบริเวณอาคารเรียนสวย งาม ร่มรื่น	2.40	0.78	2.20	0.79
4. ขนาดของห้องเรียนพอเหมาะต่อ จำนวนนักเรียนนักศึกษา	2.52	0.84	2.52	0.85
5. จำนวนนักเรียนนักศึกษาพอ เหมาะต่อพื้นที่ของสถานศึกษา	2.67	0.89	2.19	0.80
6. ที่นั่งพักให้นักเรียนนักศึกษาได้ ทำงานหรือสังสรรค์กับเพื่อน ๆ นอกเวลาเรียน เพียงพอ	2.07	0.89	1.88	0.79
7. สภาพโรงอาหารเหมาะสม เช่น ความสะอาด ที่นั่งเพียงพอ	1.97	0.82	1.87	0.80
8. สถานที่เล่นกีฬาและออกกำลังกาย เพียงพอ	1.75	0.79	1.68	0.73
9. จำนวนห้องน้ำ ห้องสุขา เพียงพอ	1.70	0.74	1.94	0.94
10. ห้องน้ำ ห้องสุขา สะอาดถูกหลัก อนามัย	1.67	0.69	1.73	0.81
11. สภาพโรงฝึกงานเหมาะสม เช่น มีความปลอดภัย อากาศถ่ายเทดี	2.27	0.65	1.98	0.74

ตาราง 3 (ต่อ)

เจตคติ สภาพ ด้านอาคารสถานที่	นักเรียนนักศึกษาช่างอุตสาหกรรมที่ก่อการทะเลาะวิวาท			
	สถานศึกษาของรัฐบาล		สถานศึกษาของเอกชน	
	N = 135		N = 383	
	X	S.D	X	S.D
12. สภาพอาคารสถานที่ที่มีความปลอดภัยดี	2.60	0.75	2.46	0.86
13. สิ่งอำนวยความสะดวกภายในอาคาร เช่น โต๊ะเก้าอี้มีเพียงพอ	2.40	0.87	2.56	0.91
เฉลี่ยรวม	2.20	0.41	2.09	0.48

จากตาราง 3 เจตคติของนักเรียนนักศึกษาช่างอุตสาหกรรมที่ก่อการทะเลาะวิวาท ที่มีต่อสภาพภายในสถานศึกษา ในสถานศึกษาของรัฐบาล และสถานศึกษาของเอกชน ด้านอาคารสถานที่โดยรวม อยู่ในระดับค่อนข้างไม่ดี ($\bar{X} = 2.20$, S.D = 0.41 , $\bar{X} = 2.09$, S.D = 0.48) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ขนาดของห้องเรียนพอเหมาะกับจำนวนนักเรียนนักศึกษา อยู่ในระดับค่อนข้างดี ($\bar{X} = 2.52$, S.D = 0.84 , $\bar{X} = 2.52$, S.D = 0.85) แต่มีข้อแตกต่างกันคือ ในสถานศึกษาของรัฐบาล จำนวนนักเรียนนักศึกษาพอเหมาะกับพื้นที่ของสถานศึกษา ($\bar{X} = 2.67$, S.D = 0.89) และสภาพอาคารสถานที่ที่มีความปลอดภัยดี ($\bar{X} = 2.60$, S.D = 0.75) อยู่ในระดับค่อนข้างดี ส่วนในสถานศึกษาของเอกชน สิ่งอำนวยความสะดวกภายในอาคาร เช่น โต๊ะเก้าอี้ มีเพียงพอ อยู่ในระดับค่อนข้างดี ($\bar{X} = 2.56$, S.D = 0.91)

ตอนที่ 2.2 เจตคติของนักเรียนนักศึกษาช่างอุตสาหกรรมที่ก่อการทะเลาะวิวาท
ที่มีต่อสภาพภายในสถานศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ด้านการบริหาร เป็นรายชื่อ ดังแสดงใน
ตาราง 4

ตาราง 4 คะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเจตคติของนักเรียนนักศึกษาช่างอุตสาหกรรม
ที่ก่อการทะเลาะวิวาท ที่มีต่อสภาพภายในสถานศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ด้านการบริหาร
เป็นรายชื่อ

สภาพ ด้านการบริหาร	เจตคติ		นักเรียนนักศึกษาช่างอุตสาหกรรมที่ก่อการทะเลาะวิวาท	
	สถานศึกษาของรัฐบาล N = 135		สถานศึกษาของเอกชน N = 383	
	X	S.D	X	S.D
1. กฎ ระเบียบของสถานศึกษาสอดคล้องกับสภาพสังคมที่เป็นจริง	2.13	0.72	1.99	0.82
2. นักเรียนนักศึกษามีโอกาสแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานของสถานศึกษาอย่างอิสระ	1.74	0.71	1.70	0.76
3. นักเรียนนักศึกษามีโอกาสเข้าพบผู้บริหารเพื่อปรึกษาหารืออยู่เสมอ	1.57	0.65	1.62	0.72
4. ผู้บริหารรับฟังความคิดเห็นของนักเรียนนักศึกษา	1.67	0.70	1.87	0.84
5. สถานศึกษาให้ความสำคัญเป็นธรรมเนียมในกรณีที่เกิดเหตุทะเลาะวิวาท	1.62	0.67	1.53	0.69
6. สถานศึกษายกย่องผู้ที่กระทำ	2.79	0.98	2.88	0.91
ความดี				
7. มีการเคร่งครัดในการใช้กฎระเบียบต่างๆ	2.58	0.94	2.76	1.05
เฉลี่ยรวม	2.01	0.43	2.05	0.46

จากตาราง 4 เจตคติของนักเรียนนักศึกษาช่างอุตสาหกรรมที่ก่อการทะเลาะวิวาท ที่มีต่อสภาพภายในสถานศึกษา ในสถานศึกษาของรัฐบาล และสถานศึกษาของเอกชน ด้านการบริหารโดยรวม อยู่ในระดับค่อนข้างไม่ดี ($\bar{X} = 2.01$, S.D = 0.43 , $\bar{X} = 2.05$, S.D = 0.46) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สถานศึกษายกย่องผู้ที่กระทำความดี ($\bar{X} = 2.79$, S.D = 0.98 , $\bar{X} = 2.88$, S.D = 0.91) และมีการเคร่งครัดในการใช้กฎระเบียบต่าง ๆ ($\bar{X} = 2.58$, S.D = 0.94 , $\bar{X} = 2.76$, S.D = 1.05) อยู่ในระดับค่อนข้างดี

ตอนที่ 2.3 เจตคติของนักเรียนนักศึกษาช่างอุตสาหกรรมที่ก่อการทะเลาะวิวาท ที่มีต่อสภาพภายในสถานศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ด้านการบริการนักศึกษา เป็นรายข้อ ดังแสดงในตาราง 5

ตาราง 5 คะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเจตคติของนักเรียนนักศึกษาช่างอุตสาหกรรมที่ก่อการทะเลาะวิวาท ที่มีต่อสภาพภายในสถานศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ด้านการบริการนักศึกษา เป็นรายข้อ

เจตคติ สภาพ ด้านการบริการ นักศึกษา	นักเรียนนักศึกษาช่างอุตสาหกรรมที่ก่อการทะเลาะวิวาท			
	สถานศึกษาของรัฐบาล		สถานศึกษาของเอกชน	
	N = 135		N = 383	
	X	S.D	X	S.D
1. ห้องสมุดมีความสะดวกในการค้นคว้า	2.14	0.84	1.99	0.91
2. ห้องสมุดมีหนังสือที่ทันสมัยอย่างเพียงพอ	1.91	0.79	1.74	0.77
3. ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับเรื่องราวและเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสถานศึกษาได้ทันเหตุการณ์	2.04	0.87	2.02	0.79
4. มีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการดำเนินงานต่าง ๆ อย่างทั่วถึง	2.19	0.80	2.30	0.81
5. บริการด้านงานทะเบียนนักศึกษามีประสิทธิภาพ	2.18	0.84	2.27	0.74

ตาราง 5 (ต่อ)

เจตคติ สภาพ ด้านการบริการ นักศึกษา	นักเรียนนักศึกษาช่างอุตสาหกรรมที่ก่อการทะเลาะวิวาท			
	สถานศึกษาของรัฐบาล		สถานศึกษาของเอกชน	
	N = 135		N = 383	
	X	S.D	X	S.D
6. ได้รับความสะดวกในการใช้บริการ อุปกรณ์การกีฬาอย่างเพียงพอ	1.78	0.80	2.09	0.84
7. อาหารที่จัดจำหน่ายมีคุณภาพดีและเพียงพอ	2.46	0.81	2.13	0.86
8. จัดบริการแนะแนวด้านการให้คำปรึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ	2.16	0.62	1.93	0.71
9. จัดบริการแนะแนวด้านการศึกษาคืออย่างมีประสิทธิภาพ	2.11	0.64	1.94	0.74
10. จัดบริการแนะแนวด้านการอาชีพอย่างเหมาะสม	2.24	0.79	2.04	0.79
11. จัดบริการให้ทุนอุดหนุนการศึกษาอย่างเหมาะสม	2.44	0.90	2.38	0.89
12. ให้ความสะดวกด้านสวัสดิการสุขภาพและอนามัยอย่างมีประสิทธิภาพ	2.05	0.73	1.89	0.73
13. มีบริการน้ำดื่มที่สะอาดเพียงพอ.	1.75	0.78	1.81	0.76
เฉลี่ยรวม	2.11	0.43	2.04	0.48

จากตาราง 5 เจตคติของนักเรียนนักศึกษาช่างอุตสาหกรรมที่ก่อการทะเลาะวิวาท ที่มีต่อสภาพภายในสถานศึกษา ในสถานศึกษาของรัฐบาล และสถานศึกษาของเอกชน ด้านการบริการ นักศึกษาโดยรวม อยู่ในระดับค่อนข้างไม่ดี ($\bar{X} = 2.11$, $S.D = 0.43$, $\bar{X} = 2.04$, $S.D = 0.48$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับค่อนข้างไม่ดีทุกข้อ

ตอนที่ 2.4 เจตคติของนักเรียนนักศึกษาช่างอุตสาหกรรมที่ก่อการทะเลาะวิวาท ที่มีต่อสภาพภายในสถานศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ด้านการเรียนการสอนและครูอาจารย์ เป็นรายชื่อ ดังแสดงในตาราง 6

ตาราง 6 คะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเจตคติของนักเรียนนักศึกษาช่างอุตสาหกรรมที่ก่อการทะเลาะวิวาท ที่มีต่อสภาพภายในสถานศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ด้านการเรียนการสอนและครูอาจารย์ เป็นรายชื่อ

เจตคติ สภาพ ด้านการเรียนการสอน และครูอาจารย์	นักเรียนนักศึกษาช่างอุตสาหกรรมที่ก่อการทะเลาะวิวาท			
	สถานศึกษาของรัฐบาล		สถานศึกษาของเอกชน	
	N = 135		N =383	
	X	S.D	X	S.D
1. มีความความยุติธรรมในการประเมินผล	2.35	0.85	2.19	0.80
2. เปิดโอกาสให้นักเรียนนักศึกษาประเมินผลการสอนของอาจารย์	1.52	0.72	1.60	0.68
3. ให้มีส่วนร่วมในการเรียนการสอนเป็นอย่างดี	2.21	0.81	2.24	0.80
4. เตรียมการสอนดี	2.40	0.75	2.28	0.88
5. ให้คำปรึกษาหรือคำแนะนำในเรื่องต่าง ๆ เป็นอย่างดี	2.40	0.85	2.33	0.86
6. ครูอาจารย์เป็นคนมีเหตุผล	2.22	0.77	2.07	0.91
7. ให้ทำงานหรือทำแบบฝึกหัดเหมาะสม	2.47	0.78	2.36	0.82
8. ให้โอกาสในการแสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่	2.11	0.92	2.18	0.87
9. สนใจถามทุกข์สุขของนักเรียนนักศึกษาอยู่เสมอ	2.04	0.91	1.99	0.84
10. สร้างบรรยากาศการเรียนการสอนให้เกิดความเป็นกันเอง	2.56	0.82	2.46	1.03

ตาราง 6 (ต่อ)

เจตคติ สภาพ ด้านการเรียนการสอน และครูอาจารย์	นักเรียนนักศึกษาช่างอุตสาหกรรมที่ก่อการทะเลาะวิวาท			
	สถานศึกษาของรัฐบาล		สถานศึกษาของเอกชน	
	N = 135		N = 383	
	X	S.D	X	S.D
11. ลงโทษในกรณีที่ทำผิดอย่างเหมาะสม	2.24	0.80	2.16	1.00
12. มีวุฒิทางอารมณ์ในการสอนควบคุม อารมณ์ได้	2.32	0.92	2.09	0.88
13. เป็นตัวอย่างที่ดีในเรื่องจริยธรรมและคุณธรรม	2.35	0.80	2.04	0.85
14. อบรมสั่งสอนจริยธรรมสอดแทรกในขณะที่สอนวิชาอื่น ๆ	2.07	0.81	1.93	0.79
15. เข้าใจในตัวนักเรียนนักศึกษาแต่ละคนเป็นอย่างดี	1.88	0.82	1.92	0.85
เฉลี่ยรวม	2.21	0.49	2.12	0.53

จากตาราง 6 เจตคติของนักเรียนนักศึกษาช่างอุตสาหกรรมที่ก่อการทะเลาะวิวาท ที่มีต่อสภาพภายในสถานศึกษา ในสถานศึกษาของรัฐบาล และสถานศึกษาของเอกชน ด้านการเรียนการสอนและครูอาจารย์โดยรวม อยู่ในระดับค่อนข้างไม่ดี ($\bar{X} = 2.21$, S.D = 0.49 , $\bar{X} = 2.12$, S.D = 0.53) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับค่อนข้างไม่ดีทุกข้อ

ตอนที่ 2.5 เจตคติของนักเรียนนักศึกษาช่างอุตสาหกรรมที่ก่อการทะเลาะวิวาท
ที่มีต่อสภาพภายในสถานศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน เป็นรายชื่อ ดังแสดง
ในตาราง 7

ตาราง 7 คะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเจตคติของนักเรียนนักศึกษาช่างอุตสาหกรรม
ที่ก่อการทะเลาะวิวาท ที่มีต่อสภาพภายในสถานศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ด้านสังคม
กลุ่มเพื่อน เป็นรายชื่อ

เจตคติ สภาพ ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน	นักเรียนนักศึกษาช่างอุตสาหกรรมที่ก่อการทะเลาะวิวาท			
	สถานศึกษาของรัฐบาล		สถานศึกษาของเอกชน	
	N = 135		N = 383	
	X	S.D	X	S.D
1. นักเรียนนักศึกษารุ่นพี่ และรุ่นน้องมีความสัมพันธ์กันดี	3.26	0.63	2.83	0.64
2. นักเรียนนักศึกษามีความไว้วางใจในการปรึกษาปัญหาต่าง ๆ กับเพื่อน	3.23	0.61	3.14	0.66
3. มีการทบทวนบทเรียนก่อนสอบในกลุ่มเพื่อนนักเรียนนักศึกษา	2.63	0.92	2.11	0.85
4. นักเรียนนักศึกษาที่เรียนดีมักให้ความช่วยเหลือนักศึกษาที่เรียนอ่อน	2.55	0.94	2.13	0.97
5. นักเรียนนักศึกษาได้รับคำแนะนำในเรื่องการเรียนจากรุ่นพี่	2.44	0.94	1.65	0.78
6. นักเรียนนักศึกษามีการช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน	2.93	0.80	2.31	0.92
7. นักศึกษาใช้เวลาสังสรรค์นอกเวลาเรียนกับเพื่อนต่างแผนก	2.22	0.96	2.13	0.89

ตาราง 7 (ต่อ)

เจตคติ สภาพ ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน	นักเรียนนักศึกษาช่างอุตสาหกรรมที่ก่อการทะเลาะวิวาท			
	สถานศึกษาของรัฐบาล		สถานศึกษาของเอกชน	
	N = 135		N = 383	
	X	S.D	X	S.D
8. มีกิจกรรมและพบปะสังสรรค์ ระหว่างนักเรียนนักศึกษาต่างชั้น ปี	2.72	0.89	2.47	0.78
เฉลี่ยรวม	2.75	0.55	2.35	0.45

จากตาราง 7 เจตคติของนักเรียนนักศึกษาช่างอุตสาหกรรมที่ก่อการทะเลาะวิวาท ที่มีต่อสภาพภายในสถานศึกษา ในสถานศึกษาของรัฐบาล ด้านสังคมกลุ่มเพื่อนโดยรวม อยู่ในระดับค่อนข้างดี ($\bar{X} = 2.75$, S.D = 0.55) แต่ในสถานศึกษาของเอกชน อยู่ในระดับค่อนข้างไม่ดี ($\bar{X} = 2.35$, S.D = 0.45) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักเรียนนักศึกษารุ่นพี่ และรุ่นน้องมีความสัมพันธ์กันดี ($\bar{X} = 3.26$, S.D = 0.63 , $\bar{X} = 2.83$, S.D = 0.64) และนักเรียนนักศึกษามีความไว้วางใจในการปรึกษาปัญหาต่าง ๆ กับเพื่อน ($\bar{X} = 3.23$, S.D = 0.61 , $\bar{X} = 3.14$, S.D = 0.66) อยู่ในระดับค่อนข้างดี แต่นักเรียนนักศึกษาได้รับคำแนะนำในเรื่องการเรียนจากรุ่นพี่ ($\bar{X} = 2.44$, S.D = 0.94 , $\bar{X} = 1.65$, S.D = 0.78) และนักศึกษาใช้เวลาสังสรรค์นอกเวลาเรียนกับเพื่อนต่างแผนก ($\bar{X} = 2.22$, S.D = 0.96 , $\bar{X} = 2.13$, S.D = 0.89) อยู่ในระดับค่อนข้างไม่ดี เช่นเดียวกัน

ตอนที่ 2.6 เจตคติของนักเรียนนักศึกษาช่างอุตสาหกรรมที่ก่อการทะเลาะวิวาท ที่มีต่อสภาพภายในสถานศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ด้านการจัดกิจกรรมนักศึกษา เป็นรายข้อ ดังแสดงในตาราง 8

ตาราง 8 คะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเจตคติของนักเรียนนักศึกษาช่างอุตสาหกรรม
ที่ก่อการทะเลาะวิวาท ที่มีต่อสภาพภายในสถานศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ด้าน
การจัดกิจกรรมนักศึกษา เป็นรายชื่อ

เจตคติ สภาพ ด้านการจัดกิจกรรม นักศึกษา	นักเรียนนักศึกษาช่างอุตสาหกรรมที่ก่อการทะเลาะวิวาท			
	สถานศึกษาของรัฐบาล N = 135		สถานศึกษาของเอกชน N = 383	
	X	S.D	X	S.D
1. สถานศึกษาเปิดโอกาสให้นักเรียน นักศึกษาจัดกิจกรรม ต่าง ๆ ตาม วิถีทางประชาธิปไตย	1.75	0.81	1.60	0.68
2. สถาบันให้เงินอุดหนุนในการจัด กิจกรรม นักศึกษาอย่างเหมาะสม	1.90	0.79	1.73	0.79
3. ให้ความสำคัญต่อการจัดกิจกรรม ภายในสถานศึกษาของนักเรียน นักศึกษา เช่น กีฬาภายใน,การรับ น้องใหม่เป็นอย่างดี	1.47	0.69	1.65	0.73
4. ส่งเสริมกิจกรรมของนักเรียนนัก ศึกษา ภายนอกสถานศึกษา เช่น กีฬาระหว่างสถาบัน เป็นอย่างดี	1.57	0.64	1.46	0.64
5. ให้มีส่วนร่วมในการดำเนินงาน กิจกรรมเป็นอย่างมาก	2.00	0.88	1.87	0.80
6. ให้ความสำคัญต่อกิจกรรมที่ส่งเสริม การ อยู่ร่วมกันของคนใน สังคม เช่น ค่ายเยาวชนสัมพันธ์	1.95	0.88	1.94	0.88
7. จัดให้มีการทำกิจกรรม การ บำเพ็ญประโยชน์ เช่น การออก ค่ายอาสาพัฒนา การทำความ สะอาดสาธารณะสมบัติอยู่เสมอ	2.25	0.93	1.92	0.93

ตาราง 8 (ต่อ)

สถานภาพ ด้านการจัดกิจกรรม นักศึกษา	เจตคติ	นักเรียนนักศึกษาช่างอุตสาหกรรมที่ก่อการทะเลาะวิวาท			
		สถานศึกษาของรัฐบาล N = 135		สถานศึกษาของเอกชน N = 383	
		X	S.D	X	S.D
8. เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา ต่าง ๆ เสมอ		1.73	0.71	1.72	0.76
9. กิจกรรมต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอก สถานศึกษาช่วยพัฒนาตนเอง		1.93	0.81	1.78	0.76
เฉลี่ยรวม		1.84	0.51	1.74	0.49

จากตาราง 8 เจตคติของนักเรียนนักศึกษาช่างอุตสาหกรรมที่ก่อการทะเลาะวิวาท ที่มีต่อสภาพภายในสถานศึกษา ในสถานศึกษาของรัฐบาล และสถานศึกษาของเอกชน ด้านการจัดกิจกรรมนักศึกษาโดยรวม อยู่ในระดับค่อนข้างไม่ดี ($\bar{X} = 1.84$, S.D = 0.51 , $\bar{X} = 1.74$, S.D = 0.49) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าในสถานศึกษาของรัฐบาล ให้ความสำคัญต่อการจัดกิจกรรมของนักเรียนนักศึกษา เช่น กีฬาภายใน, การรับน้องใหม่ เป็นอย่างดี อยู่ในระดับไม่ดี ($\bar{X} = 1.47$, S.D = 0.69) ส่วนในสถานศึกษาของเอกชน ส่งเสริมกิจกรรมของนักเรียนนักศึกษานอกสถานศึกษา เช่น กีฬาระหว่างสถาบันเป็นอย่างดี อยู่ในระดับไม่ดี ($\bar{X} = 1.46$, S.D = 0.64)

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาเจตคติของนักเรียนนักศึกษาช่างอุตสาหกรรม ที่ก่อการทะเลาะวิวาทที่มีต่อสภาพภายในสถานศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นแบบสอบถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้ในแต่ละด้าน หรือข้อเสนอนั้นอื่น ๆ เพิ่มเติม

เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างไม่กรอกแบบสอบ จึงไม่สามารถสรุป และแสดงผลของการศึกษาในตอนนี้ได้

บทที่ 5

สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

การวิจัยนี้มีความมุ่งหมาย เพื่อศึกษาเจตคติ ของนักเรียนนักศึกษาช่างอุตสาหกรรม ที่ก่อการทะเลาะวิวาท ที่มีต่อสภาพภายในสถานศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร หกด้าน คือ ด้านอาคารสถานที่ ด้านการบริหาร ด้านการบริการนักศึกษา ด้านการเรียนการสอนและครูอาจารย์ ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน ด้านการจัดกิจกรรมนักศึกษา

การดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนนักศึกษาช่างอุตสาหกรรมที่ก่อการทะเลาะวิวาท จากสถานศึกษา ซึ่งมีประวัติการก่อเหตุในช่วงปี พ.ศ. 2539 จากข้อมูลของกองสวัสดิภาพเด็กและเยาวชน ใช้การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (stratified random sampling) และกำลังศึกษาอยู่ โดยกลุ่มตัวอย่างได้จากการคัดเลือกจากทางสถานศึกษา กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง Krejcie และ Morgan (บุญชม ศรีสะอาด. 2535 : 40) จากสถานศึกษาของรัฐบาล 148 คน และสถานศึกษาของเอกชน 392 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับเจตคติ ที่มีต่อสภาพภายในสถานศึกษาทั้ง 6 ด้านคือ ด้านอาคารสถานที่ ด้านการบริหาร ด้านการบริการนักศึกษา ด้านการเรียนการสอนและครูอาจารย์ ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน ด้านการจัดกิจกรรมนักศึกษา ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) จำนวน 4 ช่วง มี 4 ระดับ ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม 0.92

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงเจตคติที่มีต่อสภาพภายในสถานศึกษา หรือข้อเสนอแนะอื่น ๆ

ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถาม จำนวน 540 ฉบับ ได้รับกลับคืนมาและเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ 518 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 95.92 ของแบบสอบถามทั้งหมด

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ด้วยเครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS-X ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ เจตคติของนักเรียนนักศึกษาช่างอุตสาหกรรมที่ก่อการทะเลาะวิวาท ที่มีต่อสภาพภายในสถานศึกษา โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)
2. หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ เจตคติของนักเรียนนักศึกษาช่างอุตสาหกรรมที่ก่อการทะเลาะวิวาท ที่มีต่อสภาพภายในสถานศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ในแต่ละด้าน และรวมหกด้าน มีดังนี้

เจตคติของนักเรียนนักศึกษาช่างอุตสาหกรรมที่ก่อการทะเลาะวิวาท ที่มีต่อสภาพภายในสถานศึกษา ในสถานศึกษาของรัฐบาล และสถานศึกษาของเอกชน โดยรวมหกด้าน อยู่ในระดับค่อนข้างไม่ดี โดยเฉพาะในด้านการจัดกิจกรรมนักศึกษา

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์เจตคติของนักเรียนนักศึกษาช่างอุตสาหกรรมที่ก่อการทะเลาะวิวาทที่มีต่อสภาพภายในสถานศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร เป็นรายด้าน และรายชื่อ

2.1 เจตคติของนักเรียนนักศึกษาช่างอุตสาหกรรมที่ก่อการทะเลาะวิวาท ที่มีต่อสภาพภายในสถานศึกษา ด้านอาคารสถานที่ อยู่ในระดับค่อนข้างไม่ดี โดยเฉพาะในเรื่องความสะดวกของห้องน้ำ ห้องสุขา สถานที่เล่นกีฬาและออกกำลังกาย จำนวนห้องน้ำ ห้องสุขา และสภาพโรงอาหาร

2.2 เจตคติของนักเรียนนักศึกษาช่างอุตสาหกรรมที่ก่อการทะเลาะวิวาท ที่มีต่อสภาพภายในสถานศึกษา ด้านการบริหาร อยู่ในระดับค่อนข้างไม่ดี โดยเฉพาะในเรื่องสถานศึกษาให้ความเป็นธรรมในในกรณีที่เกิดทะเลาะวิวาท นักเรียนนักศึกษามีโอกาสเข้าพบผู้บริหารเพื่อปรึกษาหารือ นักเรียนนักศึกษามีโอกาสแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานของสถานศึกษาอย่างอิสระ และผู้บริหารรับฟังความคิดเห็นของนักเรียนนักศึกษา

2.3 เจตคติของนักเรียนนักศึกษาช่างอุตสาหกรรมที่ก่อการทะเลาะวิวาท ที่มีต่อสภาพภายในสถานศึกษา ด้านการบริการนักศึกษา อยู่ในระดับค่อนข้างไม่ดี โดยเฉพาะในเรื่องมีบริการน้ำดื่มที่สะอาด ห้องสมุดมีหนังสือที่ทันสมัย และได้รับความสะดวกในการใช้บริการอุปกรณ์การกีฬา

2.4 เจตคติของนักเรียนนักศึกษาช่างอุตสาหกรรมที่ก่อการทะเลาะวิวาท ที่มีต่อสภาพภายในสถานศึกษา ด้านการเรียนการสอนและครูอาจารย์ อยู่ในระดับค่อนข้างไม่ดี โดยเฉพาะในเรื่องเปิดโอกาสให้นักเรียนนักศึกษาประเมินผลการสอนของอาจารย์ ความเข้าใจในตัวนักเรียนนักศึกษาแต่ละคน การอบรมสั่งสอนจริยธรรมสอดแทรกในขณะที่สอนวิชาอื่น ๆ และความสนใจถามทุกข์สุขของนักเรียนนักศึกษา

2.5 เจตคติของนักเรียนนักศึกษาช่างอุตสาหกรรมที่ก่อการทะเลาะวิวาท ที่มีต่อสภาพภายในสถานศึกษา ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน อยู่ในระดับค่อนข้างดี โดยเฉพาะในเรื่องนักเรียนนักศึกษามีความไว้วางใจในการปรึกษาต่าง ๆ กับเพื่อน และนักเรียนนักศึกษารุ่นพี่ รุ่นน้องมีความสัมพันธ์กันดี

2.6 เจตคติของนักเรียนนักศึกษาช่างอุตสาหกรรมที่ก่อการทะเลาะวิวาท ที่มีต่อสภาพภายในสถานศึกษา ด้านการจัดกิจกรรมนักศึกษาอยู่ในระดับค่อนข้างไม่ดี โดยเฉพาะในเรื่องส่งเสริมกิจกรรมของนักเรียนนักศึกษาภายนอกสถานศึกษา เช่น กีฬาระหว่างสถาบัน และให้ความสำคัญต่อการจัดกิจกรรมภายในสถานศึกษาของนักเรียนนักศึกษา เช่น กีฬาภายใน, การรับน้องใหม่

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เจตคติของนักเรียนนักศึกษาช่างอุตสาหกรรม ที่ก่อการทะเลาะวิวาทที่มีต่อสภาพภายในสถานศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นแบบสอบถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้ในแต่ละด้าน หรือข้อเสนอนั้นอื่น ๆ เพิ่มเติม

เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างไม่กรอกแบบสอบ จึงไม่สามารถสรุป และแสดงผลของการศึกษาในตอนนี้ได้

อภิปรายผล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ เจตคติของนักเรียนนักศึกษาช่างอุตสาหกรรม ที่ก่อการทะเลาะวิวาท ที่มีต่อสภาพภายในสถานศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ในแต่ละด้าน และรวมหกด่าน มีดังนี้

การที่เจตคติของนักเรียนนักศึกษาช่างอุตสาหกรรม ที่ก่อการทะเลาะวิวาท ที่มีต่อสภาพภายในสถานศึกษา ในสถานศึกษาของรัฐบาล และสถานศึกษาของเอกชน โดยรวมหกด่าน อยู่ในระดับค่อนข้างไม่ดี อาจเป็นเพราะว่านักเรียนนักศึกษาดังกล่าวนั้นมีความก้าวร้าว หรือมีนิสัยที่เกรงกลัวการดูแลเอาใจใส่จากบิดา มารดาผู้ปกครอง ครูอาจารย์ และโรงเรียน อยู่ก่อนแล้ว (สุภาพันธุ์ รื่นสำราญ. 2536) จึงทำให้มีเจตคติที่ไม่ค่อยดีต่อสภาพต่าง ๆ ที่เป็นอยู่ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ผ่องพรรณ แว่ววิเศษ (2534 : บทคัดย่อ) ที่พบว่าเจตคติเป็นสิ่งที่มิ อธิพิผลต่อ

พฤติกรรมการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของวัยรุ่นและเป็นตัวทำนายที่สำคัญที่สุดของ พฤติกรรมการทะเลาะวิวาท หรืออาจจะเป็นเพราะว่าสภาพภายในสถานศึกษาดังกล่าวนั้น ค่อนข้างไม่ดีจริง เนื่องจากงบประมาณมีจำนวนจำกัด แต่ต้องนำมาจัดสรรกระจายให้กับหลายหน่วยงานภายในสถานศึกษา ทำให้การพัฒนาสถานศึกษาในด้านต่าง ๆ ยังไม่สามารถตอบสนองความต้องการของนักเรียนนักศึกษาได้อย่างทั่วถึง หรืออาจจะเนื่องมาจากผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบ ยังขาดความรู้ ความเข้าใจในหลักของการจัด การดำเนินงาน ในด้านต่าง ๆ เหล่านี้เพียงพอ เพราะว่าสภาพภายในสถานศึกษา หรือสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาเป็นสิ่งที่เร้า (stimulus) ที่มีศักยภาพอันมีอิทธิพลต่อชีวิตความเป็นอยู่ของนักศึกษาเป็นอย่างมาก เป็นตัวกล่อมเกลานุคลิกภาพ คุณลักษณะ ตลอดจนพัฒนาการด้านสติปัญญา ร่างกาย อารมณ์ สังคม และจิตใจ ดังนั้นการจัดการศึกษาในสถาบันการศึกษาจึงต้องคำนึงถึงสภาพภายในสถานศึกษาที่มีคุณภาพเอื้อต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักศึกษา แอสติน (Astin, 1968 : 3-14) ซึ่งสอดคล้องกับรายงานของ กรมพลศึกษา (2536 ก : 28-32, 2536 ข : 33) ที่พบว่าสภาพภายในสถานศึกษาเป็นสิ่งที่มียุทธศาสตร์ต่อการทะเลาะวิวาทของนักเรียนนักศึกษา เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ในสถานศึกษาของรัฐบาล ด้านสังคม กลุ่มเพื่อน อยู่ในระดับที่ค่อนข้างดี อาจเป็นเพราะว่าเพื่อนจะมีความหมายต่อบุคคลวัยนี้มาก และมักจะเห็นว่าเพื่อนเป็นสิ่งจำเป็นจะขาดเสียไม่ได้ ในการทำอะไรทุกอย่างมักต้องอาศัยเพื่อน มีอะไรมักจะเล่าให้เพื่อนฟังหรือขอความเห็นและปรับทุกข์ร้อนของตนมากกว่า จะหันไปหาพ่อแม่ เพราะคิดว่าพ่อแม่ไม่เข้าใจตนเองพอ หรือพูดกันไม่รู้เรื่อง เวลาไปเที่ยวก็อยากไปกับเพื่อนมากกว่าไปกับพ่อแม่เพราะสนุกสนานกว่าและไม่ต้องระมัดระวังตัว วัยรุ่นโดยทั่วไปมักจะมีความภักดีต่อกลุ่มปัญหาจึงปรากฏเสมอว่าถ้าหากไปรวมกับกลุ่มเพื่อนไม่ดีก็จะนำไปในทางที่เสีย แม้เด็กบางคนจะไม่อยากทำอะไรไม่ดี แต่เมื่อเพื่อนพูดสับประมาทหรือกลั่นแกล้งเพื่อน โกรธจนต้องยอมปรับตนเข้าเป็นเพื่อนก็อาจจะทำอะไรไม่ดีไปด้วย (สุชา จันทน์เอน. 2527 : 118-119)

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์เจตคติของนักเรียนนักศึกษาช่างอุตสาหกรรม ที่ก่อการทะเลาะวิวาทที่มีต่อสภาพการณ์ภายในสถานศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร เป็นรายด้าน และรายข้อ

2.1 การที่เจตคติของนักเรียนนักศึกษาช่างอุตสาหกรรม ที่ก่อการทะเลาะวิวาทที่มีต่อสภาพภายในสถานศึกษา ในสถานศึกษาของรัฐบาล และสถานศึกษาของเอกชนด้านอาคารสถานที่โดยรวม อยู่ในระดับค่อนข้างไม่ดี อาจเป็นเพราะว่าอุปนิสัยของนักเรียนนักศึกษาดังกล่าวนั้นเอง ที่มีเจตคติไม่ค่อยดีต่อสภาพต่าง ๆ ที่เป็นอยู่ หรืออาจจะเนื่องมาจากสภาพภายในสถานศึกษา ด้านอาคารสถานที่ค่อนข้างไม่ดีจริง อันเนื่องมาจากการขาดงบประมาณ และการขาดการวางแผนที่ดี เพราะว่าในการจัดการศึกษาจะต้องให้มีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมใช้ประโยชน์ได้

คุณค่า ส่งเสริมศักยภาพ บุคลิกภาพ และสุนทรียภาพของผู้เรียน ควรปราศจากเสียงรบกวน ปราศจากกลิ่นเหม็นน่ารังเกียจ คำนึงถึงความปลอดภัย และความสุขสบายของผู้ใช้ การสร้างอาคารเรียนควรมีการวางแผน เพื่อป้องกันอันตรายที่จะมีผลต่อสุขภาพ ความปลอดภัยของผู้เรียนและผู้สอน คำนึงถึงการใช้ประโยชน์ หน้าที่ และจุดมุ่งหมายของอาคารแต่ละส่วน คำนึงถึงความงาม ความสมดุลย์ด้านความงาม คำนึงถึงความสะดวก สบาย การบริหารโรงเรียนสหรัฐอเมริกา (American Association of School Administrator. 1959 : 4) และนอกจากอาคารเรียนแล้ว บริเวณอาคารอเนกประสงค์ก็เป็นส่วนหนึ่งที่ส่งเสริม การเรียนการสอนและพัฒนาความเจริญงอกงามของผู้เรียน บริเวณดังกล่าวส่วนใหญ่จะเป็นห้องประชุม ห้องอาหาร สโมสรนักศึกษา ห้องฝึกพลศึกษา และห้องเรียน สำหรับการสอนเป็นกลุ่มใหญ่ ซึ่งสามารถใช้ประโยชน์ได้มากยิ่งขึ้น ห้องสมุดก็เป็นส่วนหนึ่งที่ต้องมีบรรยากาศที่ดี สะดวกสบาย สภาพแวดล้อมน่ารื่นรมย์และเงียบ เพื่อเสริมสมาธิในการศึกษาค้นคว้า การใช้บริการของห้องสมุดควรอยู่ในที่ที่เป็นศูนย์กลางหรือไปมาสะดวก นอกจากนี้แล้วสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนการสอนที่จะสนับสนุนและทำให้การเรียนการสอนสมบูรณ์ยิ่งขึ้นนั้น บริเวณพักผ่อนหย่อนใจก็เป็นส่วนที่สำคัญใน การพัฒนาบุคลิกภาพของผู้เรียน อันได้แก่ บริเวณที่ใช้นั่งเล่น พักผ่อนหย่อนใจริมอาคารริมสนาม ใกล้สระน้ำ ใต้ต้นไม้ให้ร่มเป็นต้น สถาบันการศึกษาอาจสร้างบรรยากาศให้ร่มรื่นด้วยไม้ยืนต้น ศาลาพักผ่อน ม้านั่งใต้ต้นไม้ สวนหย่อม ร่องไม้ดอกที่สามารถมองเห็นได้จากที่พักผ่อนภายในอาคารหรือไม้กระถางตามระเบียง และหน้าห้องเรียน เพื่อช่วยคลายเครียดและความเบื่อหน่ายได้ (วิจิตร วรุตบางกูร. 2524 : 125-126) แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ขนาดของห้องเรียนพอเหมาะต่อจำนวนนักเรียนนักศึกษา อยู่ในระดับค่อนข้างดี อาจเนื่องมาจากนโยบายการขยาย โรงเรียน และการรับนักเรียนของรัฐบาล (โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน. 2540) และจากอัตราส่วนจำนวนนักเรียนต่อหนึ่งห้องเรียนในปี 2539 พบว่ามีอัตราส่วนที่ลดลงจากเดิมในปี 2538 (คณะกรรมการการศึกษาเอกชน. 2540 : 38) แต่มีข้อแตกต่างกันคือในสถานศึกษาของรัฐบาล จำนวนนักเรียนนักศึกษาพอเหมาะต่อพื้นที่ของสถานศึกษา อยู่ในระดับค่อนข้างดี อาจจะเนื่องมาจากนโยบายการขยายโรงเรียนของรัฐบาล ทำให้สถานศึกษาต่าง ๆ ของรัฐบาล สามารถที่จะเปิดสอนได้ในระดับที่สูงขึ้น เช่น วิทยาลัยสารพัดช่าง วิทยาลัยการอาชีพ และมีการเปิดสถานศึกษาและขยายการรับนักศึกษาต่าง ๆ เพิ่มขึ้นด้วย ทำให้สามารถที่จะรองรับนักเรียนนักศึกษาได้มากขึ้น ทำให้มีความแตกต่างกับสถานศึกษาของเอกชน ซึ่งส่วนใหญ่โดยเฉลี่ยมีพื้นที่ค่อนข้างน้อย เนื่องจากสถาบันส่วนใหญ่อยู่ในกรุงเทพมหานคร ที่ดินจึงมีราคาแพง ดังนั้นสถาบันอุดมศึกษาเอกชนจึงไม่สามารถลงทุนในด้านพื้นที่ได้มาก (ทพวง มหาวิทยาลัย. ม.ป.ป. : 16) และสภาพอาคารสถานที่ที่มีความปลอดภัย อยู่ในระดับค่อนข้างดี อาจเป็นเพราะว่าการก่อสร้างอาคารเรียนจะต้องเป็นไปตามมาตรฐานที่ทางราชการกำหนด และ

องค์ประกอบที่ต้องพิจารณาในการออกแบบอาคารเรียน ที่มีความสำคัญข้อหนึ่งก็คือความปลอดภัย (เมธี ปิณฑานนท์. 2528 : 7-8) และในสถานศึกษาของเอกชน สิ่งอำนวยความสะดวกภายในอาคาร เช่น โต๊ะเก้าอี้ มีเพียงพอ อยู่ในระดับค่อนข้างดี อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนเอกชนมีความคล่องตัวในด้านบริหาร และการจัดการ สามารถนำ นวัตกรรม และเทคโนโลยีมาใช้ดำเนินกิจการได้ตามความต้องการโดยไม่มีข้อจำกัดทางด้านระเบียบข้อบังคับเหมือนโรงเรียนภาครัฐ จึงเป็นโอกาสให้โรงเรียนเอกชนสามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างคล่องตัวมากกว่าเพราะสามารถปรับเปลี่ยน และเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์การศึกษาที่ทันสมัยและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนได้ (คณะกรรมการการศึกษาเอกชน. 2531 : 6)

2.2 การที่เจตคติของนักเรียนนักศึกษาช่างอุตสาหกรรม ที่ก่อการทะเลาะวิวาทที่มีต่อสภาพภายในสถานศึกษา ในสถานศึกษาของรัฐบาล และสถานศึกษาของเอกชน ด้านการบริหารโดยรวม อยู่ในระดับค่อนข้างไม่ดี อาจเป็นเพราะว่าอาจเป็นเพราะว่าอุปนิสัยของนักเรียนนักศึกษาดังกล่าวนั้นเอง ที่มีเจตคติไม่ค่อยดีต่อสภาพต่าง ๆ ที่เป็นอยู่ หรืออาจจะเนื่องมาจากสภาพภายในสถานศึกษา ด้านการบริหารค่อนข้างไม่ดีจริง อันเนื่องมาจากผู้บริหาร หรือผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องหลักของการบริหาร เพราะว่าการจัดการศึกษา ระบบบริหารงานเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอันหนึ่ง ถ้าระบบบริหารมีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ จะช่วยให้นักศึกษาเกิดการพัฒนาด้านที่ ระบบบริหารที่ดีต้องทำให้สถาบันมีอิสระในการดำเนินงาน อาจารย์และนักศึกษามีเสรีภาพทางวิชาการ ฝ่ายบริหารจะต้องเข้าใจลักษณะการอุดมศึกษา เข้าใจหลักการบริหารทั้งในด้านเกี่ยวกับผู้เรียน และลักษณะการเรียนการสอน และมีความยุติธรรมแก่ทุกฝ่าย (วิจิตร ศรีสอาน. 2518 : 46) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สถานศึกษายกย่องผู้ที่กระทำความดี อยู่ในระดับค่อนข้างดี ซึ่งในข้อนี้ก็นักเรียนนักศึกษาช่างอุตสาหกรรมที่ก่อการทะเลาะวิวาท อาจมีความรู้สึกที่สถานศึกษายกย่องแต่นักเรียนนักศึกษาบางกลุ่มจนเกินไป ขาดความยุติธรรม ให้โอกาสกับเด็กบางคนมากเกินไปทำให้เด็กเกิดพฤติกรรมต่อต้านขึ้นได้ (วัฒนา พัชรวนิช. 2531 : 283-286) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุพจน์ แสนโรจน์ (2536 : 46) ที่ทำการศึกษาเกี่ยวกับปัญหาภายในสถานศึกษาที่เป็นสาเหตุของปัญหาการก่อการทะเลาะวิวาทของนักศึกษา พบว่ากลุ่มนักศึกษามีความคิดเห็นในระดับมากกว่าเกิดจากความไม่เป็นธรรมในการให้รางวัลและลงโทษนักศึกษา และมีการเคร่งครัดในการใช้กฎระเบียบต่าง ๆ อยู่ในระดับค่อนข้างดี ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ศิริ รอดบุญธรรม (2518 : 229-232) ที่ได้ทำการศึกษาการบริหารกิจการนักศึกษาของวิทยาลัยสังกัดกรมอาชีวศึกษา พบว่า วิทยาลัยส่วนใหญ่เคร่งครัดต่อระเบียบและสุพจน์ แสนโรจน์ (2536 : 46) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับปัญหาภายในสถานศึกษาที่เป็นสาเหตุของปัญหาการก่อการทะเลาะวิวาทของนักศึกษา พบว่ากลุ่มนักศึกษามีความคิดเห็นในระดับมาก

ในข้อระเบียบของสถานศึกษาเคร่งครัดมากเกินไป ซึ่งสอดคล้องกับลอคลิน (Locklin. 1976 : 149-A) ที่ศึกษาเปรียบเทียบสถานศึกษา ในด้านเกี่ยวกับนโยบาย กฎระเบียบ การบริหาร การแบ่งหน่วยงาน การปกครอง ของสถาบัน ที่มีผลกระทบต่อนักศึกษา พบว่าสถานศึกษาที่ให้นักศึกษาเข้าร่วมในการบริหารอย่างเต็มที่นั้น มีกฎระเบียบน้อยและไม่เคร่งครัด นักศึกษาและอาจารย์ให้ความร่วมมือกันเป็นอย่างดี ส่วนสถานศึกษาที่ให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการบริหารน้อยนั้น จะมีกฎระเบียบที่ยุ้งยากมากและเคร่งครัดมาก มีนักศึกษาที่ฝ่าฝืนระเบียบมากกว่า นักศึกษาของสถานศึกษาที่ให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการบริหารอย่างเต็มที่ และพัฒนา พัชราวนิช (2531 : 283) ได้สรุปสาเหตุที่เด็กที่ทำให้วัยรุ่นมีพฤติกรรมต่อต้านกับโรงเรียนข้อหนึ่งก็คือ โรงเรียนมีระเบียบวินัยเข้มงวดกดขี่เกินไป มีระเบียบกฎเกณฑ์มากมายทำให้เด็กเกิดความเบื่อหน่ายในการเรียน ทำให้เกิดพฤติกรรมต่อต้านขึ้นได้

2.3 การที่เจตคติของนักเรียนนักศึกษาช่วงอุตสาหกรรมที่ก่อการทะเลาะวิวาทที่มีต่อสภาพภายในสถานศึกษา ในสถานศึกษาของรัฐบาล และสถานศึกษาของเอกชน ด้านการบริการนักศึกษาโดยรวม อยู่ในระดับค่อนข้างไม่ดี และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับค่อนข้างไม่ดีทุกข้อ อาจเป็นเพราะว่าอุปนิสัยของนักเรียนนักศึกษาดังกล่าวนั้นเอง ที่มีเจตคติไม่ค่อยดีต่อสภาพต่าง ๆ ที่เป็นอยู่ หรืออาจจะเนื่องมาจากสภาพภายในสถานศึกษา ด้านการบริการนักศึกษาค่อนข้างไม่ดีจริง อันเนื่องมาจากมีงบประมาณที่จำกัด จำนวนนักเรียนนักศึกษามาก บุคลากรด้านนี้มีน้อย และผู้ที่รับผิดชอบในด้านการบริการนักศึกษา ขาดความรู้ความเข้าใจหลักการบริการนักศึกษา เพราะว่าการจัดบริการให้นักศึกษาจะต้องเป็นไป เพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา ร่างกายอารมณ์ สังคม และจิตใจ ของนักศึกษาให้นักศึกษาได้มี สัมพันธภาพที่ดีต่อกัน มีสัมพันธภาพที่ดีต่อผู้อื่นในสังคม เสริมสร้างประสบการณ์ในการพัฒนาตนเองให้มีโอกาสเรียนรู้โลกของตนเองและบุคคลอื่น ๆ ส่งเสริมสมรรถภาพทางการศึกษาเล่าเรียน สนองความต้องการ ความสามารถ ความสนใจและศักยภาพอื่น ๆ ของนักศึกษาให้เหมาะสมกับสภาพของตนเอง ให้นักศึกษารู้จักใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกสถาบันให้เป็นประโยชน์ได้มากที่สุด สร้างบรรยากาศงานบริการแก่นักศึกษาในสถาบันให้เหมาะสมแก่การศึกษาให้นักศึกษาได้รับประสบการณ์อันเป็นที่พึงพอใจทั้งในการศึกษาอาชีพและการอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคม (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2521 : 6-7)

2.4 การที่เจตคติของนักเรียนนักศึกษาช่วงอุตสาหกรรมที่ก่อการทะเลาะวิวาทที่มีต่อสภาพภายในสถานศึกษา ในสถานศึกษาของรัฐบาล และสถานศึกษาของเอกชน ด้านการเรียนการสอนและครูอาจารย์โดยรวม อยู่ในระดับค่อนข้างไม่ดี เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับค่อนข้างไม่ดีทุกข้อ อาจเป็นเพราะว่าอุปนิสัยของนักเรียนนักศึกษาดังกล่าวนั้นเอง ที่มี

เจตคติที่ไม่ค่อยดีต่อสภาพต่าง ๆ ที่เป็นอยู่ หรืออาจจะเนื่องมาจากสภาพภายในสถานศึกษา ด้านการเรียนการสอนและครูอาจารย์ค่อนข้างไม่ดีจริง อันเนื่องจากการขาดแคลนครูอาจารย์ที่มีความรู้ความชำนาญในการเรียนการสอนทางด้านช่างอุตสาหกรรม เฉพาะสาขาวิชาชีพ อาจจะมี ความจำเป็นที่จะต้องมีการจ้างมาจากภายนอก ซึ่งอาจจะไม่ค่อยมีความรู้ทางด้านวิชาชีพครู หรือครู อาจารย์ต้องออกไปทำการสอนภายนอกสถานศึกษามากขึ้นทำให้ความสัมพันธ์กับนักเรียน นักศึกษามีน้อยลง ไม่มีเวลาในการเตรียมการสอน หรือพัฒนาการเรียนการสอนต่าง ๆ อันมีความ จำเป็นในการเรียนการสอนทางด้านช่างอุตสาหกรรม ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา เพราะ ว่า สภาพด้านการเรียนการสอนและครูอาจารย์ ประกอบไปด้วย หลักสูตร พฤติกรรมการสอนของ อาจารย์ ตำรา และสื่อการเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา และสภาพแวดล้อม อื่น ๆ องค์ประกอบเหล่านี้มีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด โดยเฉพาะอาจารย์เป็นผู้มีบทบาทสำคัญ ในการผลักดันองค์ประกอบต่าง ๆ ให้เกิดประสิทธิภาพ (สุคนธ์ วิเชียรรัตน์. 2528 : 18) และ ลักษณะของครูระดับวิชาชีพที่ดี จะต้องทำตัวให้เป็นที่น่าับถือของนักเรียน มีความสามารถในการ สอน เอาใจใส่การเรียนการสอน มีความยุติธรรม ไม่โกรธง่าย มีความเห็นอกเห็นใจนักเรียน เอาใจใส่ในการทำงานของนักเรียน (หวน พันธุพันธ์. 2508 : 59-60) และลักษณะของครูช่างที่ดีที่ นักศึกษาต้องการ ต้องไม่เป็นคนเห็นแก่ตัว คือยอมเสียสละของบางอย่างโดยมิหวังผลตอบแทน มี ความยุติธรรม คือไม่ให้ความสำคัญของบุคคลหนึ่งมากกว่าคนอื่น ๆ และยอมรับในความสามารถ ของผู้อื่น เป็นคนเปิดเผย อ่อนน้อม มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ รู้จักหลีกเลี่ยง ที่จะโจมตีความผิด หรือความล้มเหลวบางอย่างของผู้อื่น และสามารถควบคุมอารมณ์ได้ทุกสถานการณ์ ควบคุม ตนเองได้ มีความตั้งใจจริง และพยายามที่จะเปรียบเทียบตนเองในฐานะผู้เรียนเสมอ ๆ เพื่อนำข้อ บกพร่องมาปรับปรุงงานของตน เป็นผู้มีความกล้า ที่จะยืนยันสิ่งที่ถูกต้องและพร้อมเสมอ ที่จะพิสูจน์ความถูกต้องนั้น ๆ มีความคิดคำนึงในแนวสร้างสรรค์ คือพยายามคิดค้นหาสิ่งใหม่ ๆ และความคิดที่แปลกออกไป เพื่อนำมาปรับปรุงสภาวะการทำงานให้ดียิ่งขึ้น และช่วยกระตุ้นให้ผู้ เรียนใช้ความคิดในการทำงานให้มากกว่าเดิม เพราะช่างที่ดีนั้น มิใช่จะอาศัยฝีมือแต่อย่างเดียว มี ความจริงใจ ต้องให้การกระทำของตนสอดคล้องกับสิ่งที่ได้พูดไว้ และยอมรับในสิ่งที่ตนเองได้เคย พูดสัญญาไว้ อันจะเป็นการช่วยให้ผู้เรียนมีความเลื่อมใส และเชื่อมั่นในตัวครู มีความกระตือรือร้น และพอใจในงานอาชีพของตน มีอารมณ์ขัน (พจณ ชันชะวณะ. ม.ป.ป. : 3)

2.5 การที่เจตคติของนักเรียนนักศึกษาช่างอุตสาหกรรมที่ก่อการทะเลาะวิวาท ที่มีต่อสภาพภายในสถานศึกษา ในสถานศึกษาของรัฐบาล ด้านสังคมกลุ่มเพื่อนโดยรวม อยู่ใน ระดับค่อนข้างดี แต่ในสถานศึกษาของเอกชน อยู่ในระดับค่อนข้างไม่ดีแต่คะแนนเฉลี่ยค่อนข้าง สูง อาจเป็นเพราะว่าเด็กที่มีอายุรุ่นราวคราวเดียวกัน มีความสนใจและมีอุดมคติคล้ายคลึงกัน ก็มัก

จะรวมกันเป็นกลุ่ม เด็กในวัยรุ่นนี้จะมีความรู้สึกว่า การคบเพื่อนเป็นสิ่งสำคัญมาก และกลุ่มเพื่อนก็จะมีอิทธิพลต่อตัวเองมากเช่นเดียวกัน การคบเพื่อนเป็นความต้องการอย่างหนึ่งของเด็กวัยรุ่น ซึ่งเขาต้องการคบเพื่อนทั้งเพศเดียวกัน และเพื่อนต่างเพศ เมื่อเด็กวัยรุ่นเข้าร่วมกลุ่มกันได้ก็จะมีการสร้างกิจกรรมร่วมกันขึ้นมา รวมทั้งมีการสร้างกฎเกณฑ์ของกลุ่มด้วย โดยทั่วไปเด็กวัยรุ่นมักจะมี ความเคารพ และภักดีต่อกฎเกณฑ์ของกลุ่มทำสิ่งต่าง ๆ เหมือน ๆ กัน เช่น การแต่งตัว การพูด และ นิยมสิ่งต่าง ๆ เหมือนเพื่อน ซึ่งจะทำให้ตัวเขาเองสบายใจ (สมชาย รัชชนกุล. 2536 : 98-108) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักเรียนนักศึกษารุ่นพี่ และรุ่นน้องมีความสัมพันธ์กันดี อยู่ใน ระดับค่อนข้างดี อาจเป็นเพราะว่านอกจากกลุ่มเพื่อนแล้วยังมีบุคคลอีกกลุ่มหนึ่งที่มีบทบาท และ อิทธิพลต่อวัยรุ่น และโดยเฉพาะอย่างยิ่งวัยรุ่นในโรงเรียนนั่นก็คือ รุ่นพี่ โดยปกติแล้วในกลุ่มเพื่อน มักจะมีเด็กผู้นำอยู่คนหนึ่ง ที่เรียกว่า หัวใจ หรือ ลูกพี่ เด็กที่ดังตัวเป็นหัวหน้าหรือจำฝูงนี้มัก เป็นเด็กที่มี อายุมากกว่าคนอื่นในหมู่คณะ และมักมีความฉลาดมีฝีมือในทางด้านใดด้านหนึ่ง เช่น เป็นนักกีฬาที่มีฝีมือในการต่อสู้ และหมัดมวย เป็นต้น ความต้องการเข้าพวกจะทำให้เด็ก ๆ ลง และยอมทำตามคำสั่งของลูกพี่ (สมชาย รัชชนกุล. 2526 : 98-103) สำหรับในโรงเรียน หรือใน สถานศึกษา ผู้นำดังกล่าวนี้ มักจะเป็นผู้ที่เข้าศึกษาในเรียนหรือสถานศึกษานั้นก่อน หรือเรียนอยู่ ระดับชั้นที่สูงกว่า หรือที่เรียกว่า รุ่นพี่ สาเหตุที่รุ่นพี่ดังกล่าวนี้มีอิทธิพลต่อวัยรุ่นเป็นอย่างมาก เพราะว่าเป็นช่วงที่นักเรียนนักศึกษา เข้ามาศึกษาในสถานศึกษาใหม่ ๆ นั้น มักจะเกิดความสับสน ทำอะไรไม่ค่อยถูก ปรับตัวยังไม่ค่อยได้ รุ่นพี่ ซึ่งเป็นผู้ที่ผ่านประสบการณ์ในช่วงนั้นมาก่อนจึง เข้ามาแนะนำ ช่วยเหลือ ซึ่งอาจทำให้นักเรียนนักศึกษาที่ก่อการทะเลาะวิวาท มีระดับเจตคติที่เห็น ด้วยมาก หลังจากนั้นแล้วรุ่นพี่อาจจะฉวยโอกาสในช่วงนี้ปลุกฝัง หรือชักน่านักศึกษาใหม่เหล่านี้ ไปในทางที่ไม่ถูกต้องได้ง่าย ทำให้เกิดปัญหาที่ตามมาขึ้นได้ และนักเรียนนักศึกษามีความไว้วางใจ ในการปรึกษาปัญหาต่าง ๆ กับเพื่อน อยู่ในระดับค่อนข้างดี อาจเป็นเพราะว่าเด็กในวัยรุ่นต้องการ คบเพื่อน ต้องการสังสรรค์ และสมาคม โดยเฉพาะเด็กที่มีปัญหา เด็กที่มีความวิตกกังวลย่อมจะ ปรึกษาปัญหาข้อขัดข้องใจกับคนที่ตนสนิทสนมไว้วางใจก่อน ซึ่งส่วนมากเด็กมักจะปรึกษาปัญหา ต่าง ๆ กับเพื่อนก่อนพ่อแม่ เด็กที่มีเพื่อนเกรงเป็นขวอาชญากร มักจะมีเพื่อนเป็นคนเกรงคอยชักนำ ไปในทางที่ไม่ดี เมื่อเด็กตกเข้าไปอยู่ในกลุ่มคนก็ย่อมจะต้องปฏิบัติตามกฎของกลุ่มหรือความนิยม ชมชอบของสมาชิกส่วนใหญ่ในกลุ่มนั้น (ผดุง อารยะวิญญู. มปป. : 30) แต่นักเรียนนักศึกษาได้ รับคำแนะนำในเรื่องการเรียนจากรุ่นพี่ อยู่ในระดับค่อนข้างไม่ดี อาจเป็นเพราะว่านักเรียนนักศึกษา ที่ก่อการทะเลาะวิวาทดังกล่าวนี้รุ่นพี่มักจะไม่ค่อยแนะนำในเรื่องการเรียนมากนัก มักจะชักชวนไป ในทางที่ไม่ค่อยถูกต้อง ซึ่งจากงานวิจัยของสุพจน์ แสนโรจน์. (2536 : บทคัดย่อ) พบว่า รุ่นพี่ ปลุกฝังค่านิยมผิด ๆ ให้กับรุ่นน้อง สามารถอธิบายสาเหตุของปัญหาภายในสถานศึกษาที่ทำให้เกิด

การทะเลาะวิวาทของนักศึกษา ได้อย่างมีนัยสำคัญ และนักศึกษาใช้เวลาสังสรรค์นอกเวลาเรียนกับเพื่อนต่างแผนก อยู่ในระดับค่อนข้างไม่ดี อาจเป็นเพราะว่านักศึกษาส่วนใหญ่มีระยะเวลาศึกษาร่วมกันในระยะเวลายาวนาน นักศึกษายังรู้จักคุ้นเคยกันไม่มาก กิจกรรมและการพบปะสังสรรค์ระหว่างนักศึกษาต่างแผนกวิชามีน้อยการคบหาเพื่อนมีแต่เฉพาะในแผนกวิชาเดียวกันเป็นส่วนมาก เนื่องจากการจัดระบบการเรียนการสอนเป็นไปเฉพาะแผนกวิชาชีพ ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษาต่างแผนกวิชามีน้อย (ประสาน อุพารธรรม. 2535 : 86)

2.6 การที่เจตคติของนักเรียนนักศึกษาช่างอุตสาหกรรมที่ก่อการทะเลาะวิวาทที่มีต่อสภาพภายในสถานศึกษา ในสถานศึกษาของรัฐบาล และสถานศึกษาของเอกชน ด้านการจัดกิจกรรมนักศึกษาโดยรวม อยู่ในระดับค่อนข้างไม่ดี อาจจะเป็นเพราะว่าอุปนิสัยของนักเรียนนักศึกษาดังกล่าวนั้นเอง ที่มีเจตคติไม่ค่อยดีต่อสภาพต่าง ๆ ที่เป็นอยู่ หรืออาจจะเนื่องมาจากสภาพภายในสถานศึกษา ด้านการจัดกิจกรรมนักศึกษาค่อนข้างไม่ดีจริง อันเนื่องมาจากสถานศึกษาหรือนักเรียนนักศึกษาให้ความสำคัญกับการเรียน และการฝึกทักษะที่มาก ตารางเรียนและระเบียบของสถานศึกษาไม่เอื้ออำนวยต่อการจัดกิจกรรม หรือผู้ที่ทำหน้าที่รับผิดชอบขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องหลักของการจัดกิจกรรม เพราะว่าวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมนักศึกษา เป็นการเสริมการเรียนรู้อีกในในห้องเรียนและสนองความต้องการขั้นพื้นฐานที่จะแสดงออก ฝึกนักศึกษาให้สามารถดำเนินชีวิตในสังคมประชาธิปไตยได้ สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข พัฒนาด้านศีลธรรมจรรยาและระเบียบวินัยนอกจากนี้ยังเป็นการค้น และพัฒนาความสามารถพิเศษของนักศึกษา แมคโดน (McKown. 1956 : 132170) ลักษณะที่ดีของกิจกรรม กิจกรรมนั้นต้องสามารถตอบสนองความต้องการ ความสนใจและสามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ของสมาชิกได้ กิจกรรมนั้น ๆ สามารถพัฒนาสมาชิกในด้าน ต่าง ๆ เช่น ร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม กิจกรรมที่ดี ควรจะเริ่มจากกิจกรรมง่าย ๆ ไปสู่ กิจกรรมที่ยาก กิจกรรมนั้นใช้ได้ทั้งในปัจจุบัน และอนาคต (เสาวนีย์ เสนาสุ. 2532 : 33) กิจกรรมที่นิยมจัดให้แก่นักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษามี อยู่ด้วยกัน 5 ประเภทคือ กิจกรรมด้านวิชาการ จัดขึ้นเพื่อเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ทางวิชาการให้แก่นักศึกษา กิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม จัดขึ้นเพื่อเสริมสร้างความรู้ และประสบการณ์ด้าน ศิลปวัฒนธรรมให้แก่นักศึกษา กิจกรรมด้านบำเพ็ญประโยชน์ จัดขึ้นเพื่อมุ่งทำประโยชน์และช่วยเหลือผู้อื่น กิจกรรมด้านกีฬา จัดขึ้นเพื่อมุ่งพัฒนาร่างกาย และฝึกทักษะทางด้านกีฬารวมทั้งเป็นการฝึกให้นักศึกษามีน้ำใจนักกีฬา กิจกรรมด้านนันทนาการ จัดขึ้นเพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลินแก่นักศึกษา เพื่อพัฒนาจิตใจ อารมณ์และสังคมให้แก่นักศึกษา (สำเนา ขจรศิลป์. 2527 : 59) แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าในสถานศึกษาของรัฐบาล ให้ความสำคัญต่อการจัดกิจกรรมของนักเรียนนักศึกษา เช่น กีฬาภายใน, การรับน้องใหม่ เป็นอย่างดี อยู่ในระดับไม่ดี อาจจะเนื่องมาจากการขาดงบประมาณของ

สถานศึกษา และคำสั่งของกระทรวงศึกษาธิการ ที่ ศธ. 1205/5731 ที่ห้ามไม่ให้มีการจัดงานต้อนรับน้องใหม่ทั้งใน และนอกสถานศึกษา ซึ่งให้ถือปฏิบัติโดยเคร่งครัด ส่วนในสถานศึกษาของเอกชน ส่งเสริมกิจกรรมของนักเรียนนักศึกษาภายนอกสถานศึกษา เช่น กีฬาระหว่างสถาบัน เป็นอย่างดี อยู่ในระดับไม่ดี อาจจะเนื่องมาจากการขาดงบประมาณ และเกรงว่าจะเกิดเหตุการณ์ทะเลาะวิวาทขึ้นได้ ซึ่งเป็นการเข้าใจที่ไม่ค่อยถูกต้องนัก เพราะว่าจากการวิจัยของ สุพจน์ แสนโรจน์ (2536 : บทคัดย่อ) พบว่า การจัดการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียน เป็นสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อการก่อการทะเลาะวิวาทของนักศึกษาในทางลบ กล่าวคือหากมีการจัดการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียนมากขึ้นจะทำให้การก่อการทะเลาะวิวาทลดน้อยลง

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เจตคติของนักเรียนนักศึกษาช่างอุตสาหกรรม ที่ก่อการทะเลาะวิวาทที่มีต่อสภาพภายในสถานศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นแบบสอบถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้ในแต่ละด้าน หรือข้อเสนอแนะอื่น ๆ เพิ่มเติม

เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างไม่กรอกแบบสอบ จึงไม่สามารถสรุป และแสดงผลของการศึกษาในตอนนี้ได้

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเจตคติของนักเรียนนักศึกษาช่างอุตสาหกรรม ที่ก่อการทะเลาะวิวาท ที่มีต่อสภาพภายในสถานศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ เพื่อการป้องกันหรือปรับเปลี่ยนเจตคติของนักเรียนนักศึกษาที่ไม่เหมาะสม และปรับปรุงสภาพภายในสถานศึกษาให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น ดังต่อไปนี้คือ

1. ด้านอาคารสถานที่ ควรที่มีการดูแลในเรื่องของห้องน้ำ ห้องสุขา และโรงอาหารให้มีความสะอาด มีจำนวนที่พอเพียง เป็นไปตามมาตรฐานที่ทางราชการกำหนด โดยอาจจะรณรงค์ให้นักเรียนนักศึกษาช่วยกันทำความสะอาด หรือออกแบบประดิษฐ์ที่นั่งของโรงอาหารขึ้นเอง ในการเรียนฝึกปฏิบัติ สถานที่เล่นกีฬาและออกกำลังกายควรมีความพอเหมาะต่อจำนวนนักเรียนนักศึกษา โดยพิจารณาจัดประเภทของกีฬาให้มีความเหมาะสมต่อพื้นที่ และความต้องการของนักเรียนนักศึกษา

2. ด้านการบริหาร ควรมีการแต่งตั้งคณะอาจารย์ในแต่ละแผนก ซึ่งเป็นผู้ใกล้ชิดและนักเรียนนักศึกษาให้ความเชื่อถือไว้วางใจดูแล สนใจสอบถามปัญหา ความไม่สบายใจต่าง ๆ และคอยแนะนำนักเรียนนักศึกษาเป็นพิเศษ ในกรณีที่เกิดเหตุทะเลาะวิวาท เพื่อให้นักเรียนนักศึกษาเกิดความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรม และผู้บริหารควรจัดเวลาให้นักเรียนนักศึกษาได้มีโอกาสเข้า

พบเพื่อปรึกษาหารือ หรือแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานของสถานศึกษามากขึ้น โดยอาจให้พบโดยตรงหรือจัดเป็นผู้รับความคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะต่าง ๆ ก็ได้

3. ด้านการบริการนักศึกษา ควรจัดศูนย์คำปรึกษาให้เพียงพอเหมาะกับจำนวนนักเรียนนักศึกษา โดยอาจร่วมมือกับแผนกวิชาต่าง ๆ ที่มีความเกี่ยวข้องจัดสร้างขึ้นใช้เองก็ได้ ซึ่งทำให้มีความประหยัดและเป็นการฝึกนักเรียนนักศึกษาไปด้วย ห้องสมุดควรจัดหาหนังสือที่ทันสมัยไว้บริการนักศึกษาให้พอเพียง โดยอาจติดต่อขอความอนุเคราะห์จากหน่วยงานภายนอกที่มีวารสารเผยแพร่ที่เป็นประโยชน์เกี่ยวข้องกับการศึกษา จัดกล่องรับข้อเสนอแนะความต้องการหนังสือของนักเรียนนักศึกษา เพื่อจะได้จัดหาได้ตรงกับความต้องการ และอุปกรณ์การกีฬาควรจัดให้มีเพิ่มมากขึ้น โดยอาจจะติดต่อขอรับความอนุเคราะห์หรือรับบริจาคจากภายนอกก็ได้

4. ด้านการเรียนการสอนและครูอาจารย์ สถานศึกษาควรให้ความสำคัญและสนใจในเรื่องการเรียนการสอนของครูอาจารย์ให้เพิ่มมากขึ้น โดยสถานศึกษาอาจจัดให้มีการประกวดครูอาจารย์ดีเด่น โดยให้ครูอาจารย์และนักเรียนนักศึกษาช่วยกันตัดสิน โดยมีเกณฑ์ในการให้คะแนนในหัวข้อต่าง ๆ ดังนี้ต่อไปนี้ คือ เปิดโอกาสให้นักเรียนนักศึกษาประเมินผลการสอนของอาจารย์ มีความเข้าใจในตัวนักเรียนนักศึกษาแต่ละคน มีการอบรมสั่งสอนจริยธรรมสอดแทรกในขณะที่สอนวิชาอื่น ๆ และความสนใจถามทุกข์สุขของนักเรียนนักศึกษาหรือไม่ เพื่อจัดมอบรางวัล แล้วนำผลการประเมินของครูอาจารย์ที่ได้รับคะแนนสูงสุดติดประกาศเผยแพร่ เพื่อเป็นตัวอย่างอันดีแก่ครูอาจารย์อื่น ๆ ต่อไป

5. ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน ครูอาจารย์ควรมีความใกล้ชิดกับนักเรียนนักศึกษามากขึ้น เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนนักศึกษาที่มีปัญหาจะได้ขอคำแนะนำ ปรึกษาหารือในเรื่องต่าง ๆ ได้มากขึ้น เพราะไม่เช่นนั้นแล้วนักเรียนนักศึกษาอาจจะไปปรึกษากับเพื่อนหรือรุ่นพี่ ซึ่งอาจได้รับคำแนะนำที่ไม่ถูกต้อง อันนำไปสู่การประพฤติปฏิบัติที่ไม่ถูกต้องขึ้นได้

6. ด้านการจัดกิจกรรมนักศึกษา สถานศึกษาควรให้ความสำคัญ และส่งเสริมกีฬาทั้งภายในและภายนอกสถาบันให้เพิ่มมากขึ้น เพื่อให้ นักเรียนนักศึกษาในวัยนี้ ซึ่งมีเรี่ยวแรงพลกำลังที่มากกว่าในวัยอื่น ๆ และต้องการแสดงออก มีโอกาสได้แสดงออกในทางที่ถูกต้อง จะได้ไม่นำไปใช้ในทางที่ผิด ๆ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย

1. ควรที่จะมีการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการในการพัฒนาสภาพภายในสถานศึกษาของนักเรียนนักศึกษาช่างอุตสาหกรรมที่ก่อการทะเลาะวิวาท และนักเรียนนักศึกษา

ปกติ เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการพัฒนาสภาพภายในสถานศึกษาให้มีความถูกต้องสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุด

2. ศึกษาถึงองค์ประกอบหรือปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการก่อการทะเลาะวิวาทของนักเรียนนักศึกษา เพื่อนำผลการวิจัยมาใช้ในการป้องกันและแก้ไขสาเหตุของการทะเลาะวิวาท

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- โกมินทร์ คล้ายวงศ์. ความคิดเห็นของผู้บริหารและนักศึกษาเกี่ยวกับการจัดบริการนักศึกษาวิทยาเขตเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529. อัดสำเนา.
- คณะกรรมการการศึกษาเอกชน, สำนักงาน. สถิติการศึกษาเอกชน ปีการศึกษา 2539. กรุงเทพฯ : กองนโยบายและแผน ฝ่ายนโยบายและแผน, 2540.
- _____. เอกสารประกอบการประชุมคณะรัฐมนตรี “นโยบายและแนวทางในการอุดหนุนโรงเรียนเอกชน”. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ, 2531.
- ฉลองรัฐ อินทรีย์ และคณะ. ปัญหาและความต้องการของวัยรุ่นไทย. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล, 2527.
- ชมเพลิน จันทร์เรืองและคณะ. "การสอนแบบต่าง ๆ ในระดับอุดมศึกษา," วารสารเศรษฐศาสตร์. 6 : 39 ; พฤษภาคม-มิถุนายน 2519.
- ชัยวุฒิ เกษมพัฒนา. "สิ่งแวดล้อมกำหนดพฤติกรรม," ผู้จัดการรายวัน. 4 กันยายน 2538.
- ชาลี โพธิ์เงินนาค. สภาพและปัญหาการบริหารงานของหัวหน้าแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรมในวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตภาคเหนือ. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2535. อัดสำเนา.
- ชุติมา รัตนกุล. "สรุปและวิเคราะห์ข้อมูลสถิตินักเรียนนักศึกษาประพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับสภาพและวัย ส่วนกลาง," โปงปประมาณ 2535. ม.ป.ท., ม.ป.ป.
- ชูพันธ์ สมเกื้อ. การศึกษาสภาพแวดล้อมวิทยาลัยครูในภาคใต้. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523. อัดสำเนา.
- ณรงค์ เส่งประชา. "ความรู้ความสามารถของครูช่วง," วิทยาลัยครูอาชีวศึกษา. 1 : 24-25 ; กันยายน 2515.
- ทองหล่อ สุวรรณภาพ. จิตวิทยาวัยรุ่น. อุบลราชธานี : วิทยาลัยครูอุบลราชธานี, 2531.
- น้อมฤดี จงพยุหะและคณะ. คู่มือการศึกษาวิชาจิตวิทยาการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยครูสวนดุสิต, 2516.
- บรรจง จันทรส. ปรัชญาการศึกษา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2522.
- บุญชม ศรีสะอาด. การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น, 2535.

- บุญนาค คุ่มกัย. การศึกษาเปรียบเทียบความต้องการทางสังคมของวัยรุ่นในวิทยาลัยครู วิทยาลัยอาชีวศึกษาและโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดนครราชสีมา. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2522. อัดสำเนา.
- ประภาเพ็ญ สุวรรณ. ทัศนคติการวัด การเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมอนามัย. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2520.
- ประสาน อูพารธรรม. สภาพแวดล้อมสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535. อัดสำเนา.
- ประหยัด บุญศรี. การศึกษาสถานภาพและมูลเหตุปัจจัยในการกระทำผิดทางอาญาของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจ และคุ้มครองเด็ก จังหวัดเชียงใหม่. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2532. อัดสำเนา.
- ปิฎฐะ นูนาก. "แนวโน้มความต้องการการครุอาชีวศึกษาในอนาคต," อาชีวศึกษา. 1(2) : 9 ; พฤศจิกายน 2527.
- ผกาทิพย์ เกษรากุล. สภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในทัศนะของนิสิต. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2524. อัดสำเนา.
- ผจญ ชันระฆาณะ. การจัดองค์และบริหารงานสำหรับโรงฝึกงานและโรงประลองของสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า ชนบุรี, ม.ป.ป.
- ผดุง อารยะวิญญู. เด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรม. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, ม.ป.ป.
- ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. การจัดบริการเพื่อนักศึกษาของมหาวิทยาลัยขอนแก่น. ขอนแก่น : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2521.
- ผ่องพรรณ แว่ววิเศษ. ลักษณะจิตสังคมเพื่อการป้องกันพฤติกรรมทะเลาะวิวาทของวัยรุ่น. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534. อัดสำเนา.
- พฤทธิ์ ศิริบรรณพิทักษ์. พฤติกรรมทางการบริหารของผู้บริหารกิจกรรมนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522. อัดสำเนา.

พลศึกษา, กรม. "สถิตินักเรียนนักศึกษาต่อความไม่สงบ-ทะเลาะวิวาท เขต กทม. และปริมณฑล,"

ประจำปีงบประมาณ 2536. ก. ม.ป.ท., ป.ม.ป.

_____. "รายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูลการคุ้มครองความปลอดภัยนักเรียนนักศึกษาใน
ส่วนกลาง และภูมิภาค," ประจำปีงบประมาณ 2536. ข. ม.ป.ท., ป.ม.ป.

_____. สถิตินักเรียนนักศึกษาต่อความไม่สงบ (ก่อการทะเลาะวิวาท ชุมนุมประท้วง) เขต
กรุงเทพมหานครและปริมณฑล. ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม 2536-31 มิถุนายน 2537.

เพ็ญวรรณ สีนสุวงค์วัฒน์. ความคิดเห็นของนักศึกษาปี 1 ต่อกิจกรรมนักศึกษาแผนกบัญชี
วิทยาลัยกรุงเทพ ปีการศึกษา 2519. วิทยานิพนธ์ ค.บ. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2521. อัดสำเนา.

ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. "ความสัมพันธ์ในหมู่นิสิตนักศึกษา," วารสารสภาการศึกษาแห่งชาติ. 10 :
47-55 ; พฤษภาคม 2514.

ภิญโญ สาร. หลักการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2516.

มหาวิทยาลัย, ทบวง กองวิทยาลัยเอกชน. รายงานสถานภาพวิทยาลัยเอกชนปีการศึกษา
2513-2519. ม.ป.ป.

มหาวิทยาลัย, ทบวง กองสถาบันอุดมศึกษาเอกชน. รายงานสถานภาพวิทยาลัยเอกชน ปีการศึกษา
2520. 2523.

มานะ วีระไพบุลย์ และคณะ. เยาวชนเปิดใจ. พิมพ์เป็นอนุสรณ์ในงานฉาปนกิจ คุณแม่เชียร
ชูสวัสดิ์, 2514. อัดสำเนา.

เมธี ปลัณธนานนท์. การวางแผนอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกทางการศึกษา.
กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2528.

เยาวลักษณ์ คัดโนภาส. การบริหารนิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัยภาคใต้. วิทยานิพนธ์ ค.ม.
กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524. อัดสำเนา.

รัชติการณ์ สุขเกษม. การศึกษาการกระทำผิดของนักเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 12.
วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528. อัดสำเนา.

โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน, สมาคม. เอกสารการสัมมนา "วิกฤตการอาชีวศึกษาเอกชนตอนนโยบาย
การจัดการศึกษาของรัฐ". กรุงเทพฯ : ม.ป.ท., 2540.

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. หลักการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531.

วัฒนา พัชรานิช. จิตวิทยาวัยรุ่น. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา, 2530.

วัลภา อีสริยวงศ์. จิตวิทยาวัยรุ่น. นครปฐม : วิทยาลัยครูนครปฐม, 2530.

- วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. งานบุคลากรนิสิตนักศึกษา. กรุงเทพฯ : โครงการตำราและเอกสารทางวิชาการ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.
- วิจิตร วรุตบางกูร. อาคารสถานที่. กรุงเทพฯ : ขนิษฐาการพิมพ์, 2524.
- วิจิตร ศรีสอ้าน. "สรุปสาระคำบรรยายของ ศาสตราจารย์ ดร.วิจิตร ศรีสอ้าน รักษาการในตำแหน่งอธิการบดีมหาวิทยาลัยขอนแก่น," รายงานสัมมนาอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมเสริมหลักสูตรมหาวิทยาลัยขอนแก่น 8-11 มิถุนายน 2521. อุดรธานี. _____ . หลักการอุดมศึกษา. วัฒนาพานิช, 2518.
- วิเศษ วิเชียร. การศึกษาสภาพการใช้อาคารสถานที่และกำลังอาจารย์ของวิทยาลัยวิชาการศึกษา. ปริญญาพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยวิชาการ ประสานมิตร, 2515. อุดรธานี.
- วิไลวรรณ พิธิยานุวัฒน์และสมหวัง พิธิยานุวัฒน์. "วิธีประเมินสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัย," วารสารครุศาสตร์. 6(4) : 21-34 ; พฤศจิกายน-ธันวาคม 2519.
- ศิริ รอดบุญธรรม. การบริหารกิจการนักศึกษาของวิทยาลัยสังกัดกรมอาชีวศึกษากระทรวงศึกษาธิการ. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518. อุดรธานี.
- สมชาย ธัญชนกุล. จิตวิทยาวัยรุ่น. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2526.
- สมบัติ วัจนสาริกากุล. สภาพแวดล้อมสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ตามทัศนะของนักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหาร. ปริญญาพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, 2524. อุดรธานี.
- สมศักดิ์ เกียรติदानุสรณ์. ปัญหาสาเหตุและแนวทางแก้ไขพฤติกรรม. กรุงเทพฯ : กรมพลศึกษา, 2533.
- สมหมาย ดอกไม้. สภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยกรุงเทพ ในทัศนะของผู้บริหารอาจารย์ และนักศึกษา. ปริญญาพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535. อุดรธานี.
- สวัสดิภาพเด็กและเยาวชน, กองกำกับการ. ผลการปฏิบัติงานและวิธีการดำเนินการ. ระหว่าง 1 ม.ค. 2536 ถึง 31 ธ.ค. 2536. ก. _____ . ประมวลเหตุการณ์นักเรียนก่อเหตุทะเลาะวิวาท. 2536. ข. _____ . ผลการปฏิบัติงานและวิธีการดำเนินการ. ระหว่าง 1 ม.ค. 2537 ถึง 31 ธ.ค. 2537. _____ . ผลการปฏิบัติงานและวิธีการดำเนินการ. ประจำปี พ.ศ.. 2538.
- สายหยุด จำปาทอง. แนวคิดบางประการเกี่ยวกับการบริหาร. กรุงเทพฯ : กรมการฝึกหัดครู, 2530.
- เสาวนีย์ เสนาสุ. งานอาสาสมัครและกิจกรรมเยาวชน. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2532.

- สุคนธ์ วิเชียรรัตน์. สภาพแวดล้อมศูนย์ฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการของวิทยาลัยครูภูเก็ตตามทัศนะของผู้เข้าอบรมและผู้ให้การการอบรม. ปริญญาโท
กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528. อัดสำเนา.
สุโขทัยธรรมมาธิราช, มหาวิทยาลัย. พัฒนาการวัยรุ่นและการอบรม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมมาธิราช, 2527.
- สุชา จันทน์เอม. จิตวิทยาเด็กเกเร. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2527.
- สุพจน์ แสนโรจน์. การศึกษาสภาพสาเหตุและแนวทางป้องกันการทะเลาะวิวาทของนักศึกษาสาย
ช่างอุตสาหกรรม สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร.
วิทยานิพนธ์ คอ.ม. นนทบุรี : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 2536.
อัดสำเนา.
- สุภาพันธุ์ รื่นสำราญ. การศึกษาปัญหานักเรียนก่อเหตุทะเลาะวิวาทในเขตกรุงเทพมหานคร.
วิทยานิพนธ์ สส.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2525. อัดสำเนา.
- สุโท เจริญสุข. จิตวิทยาวัยรุ่น. ชลบุรี : โอเดียนสโตร์, 2520.
- หวน พันธุ์พันธ์. หัตถศึกษาแขนงต่าง ๆ. กรุงเทพฯ : อักษรบริการ, 2508.
- "แหล่งอาวูรช่างกลเสริมค่านิยมห้าม," ผู้จัดการรายวัน. 4 กันยายน 2538.
- อมรศรี วัชรพิบูลย์. ความคิดเห็นของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยการค้า ที่มีต่อวิชาหลักการ
บัญชี 1. วิทยานิพนธ์ ค.บ. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518. อัดสำเนา.
- อรรถพ คุณพันธ์. การสร้างแบบสำรวจจำแนกสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยไทย. วิทยานิพนธ์
ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521. อัดสำเนา.
- อรุณ เขาวานาศรีย์. "เยาวชนกับยาเสพติดในประเทศไทย," วารสารชมรมจิตวิทยาคลินิก. 3:16-
20 ; ธันวาคม 2514.
- อุทิศ ชัมพานนท์. การสำรวจทัศนคติของนิสิตใหม่คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่มี
ต่อกิจกรรมนิสิต ปีการศึกษา 2509. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพ : จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2509. อัดสำเนา.
- อุทุมพร ทองอุไทย. รายงานผลการวิจัยเรื่องลักษณะการสอนของคณาจารย์ในอุดมคติ. กรุงเทพฯ
: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522.

American Association of School Administration. American School Building Twenty-Seventh
Year's Book. Washington, 1959.

- Astin, Alexander W. The College Environment. New York : American Council on Education, 1968.
- Bennett, M.E. College and Life. New York ; McGraw-Hill Book Company Inc., 1952.
- Brook, G. Leslie. The Modern University. Manchester University Press, 1964.
- Cantell, Douglass David. "Impact of University Department on Student Values," Dissertation Abstracts. 36:4912-A ; May, 1976.
- Cronbach, Lee Joseph. Essentials of Psychological Testing. 3 rd ed. Harper, New York : 1971.
- DeCoster, David Arther. "Some Effects of Different Classroom Conditions upon Interpersonal Relationship, Personal Adjustment and Achievement for College Freshmen," Dissertation Abstracts. 31 : 5789-A ; May, 1971.
- Gordon, Allport. "Attitudes," in C. Murchison (Ed.)Hanbook of Social Psychology. Worcester,Mass : Clark University Press, 1935.
- Harold, Roger Daves. "The Control of Student Extra-Curricular Life in America Higher Education," Dissertation Abstracts. 27(8) : 2482-A ; Februry, 1967.
- Locklin, Ralph Howard. "Institutional Tensions : Amultiple Case Study of Four Campuses Using the Transactional Analysis of Personality and Environment (TAPE)," Abstracts. 31 : 4308-A ; May, 1971.
- L.L. Thurstone. "Attitudes Can Be Measured,"American Jornal of Sociology. 1928.
- McKown, Harry G. Extracurricular Activies. New York : 1956.
- Pace, C.R. and G.G. Stern. "An Approach to the Measurement of Psychological Charteristecs of College Environment," Journal of Educational Sociology. 49 : 260-277 ; 1965.
- Wernn, Gilbert C. Student Personnel Work in College. NewYork : The Ronald Press Company, 1951.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
หนังสือแนะนำและแบบสอบถาม

ที่ ทม 1007/ ๒๖๔๑

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

13 มิถุนายน 2540

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์

เรียน

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นายโกเมศ กาญจนะ เป็นนิสิตระดับปริญญาโท
วิชาเอกอุตสาหกรรมศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง เจตคติของนักเรียนนักศึกษาช่างอุตสาหกรรมที่ก่อการทะเลาะวิวาท ที่มีต่อสภาพการณ์ภายใน
สถานศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร

ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมของ

ดร.คทา ชื่นตา

ประธาน

ผศ.ฉลวย ชีระเผ่าพงษ์

กรรมการ

รศ.ชูชีพ อ่อนโคกสูง

กรรมการ

สิ่งที่นิสิตขอความอนุเคราะห์ คือ ขอให้ให้นักเรียนนักศึกษาช่างอุตสาหกรรม ตอบแบบสอบถาม
ในระหว่างเดือนมิถุนายน - กรกฎาคม 2540 เพื่อเป็นข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณในความ
ช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่นิสิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวศิริยา พูลสุวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 2584119

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ

บัณฑิตวิทยาลัย มศว ประสานมิตร โทร. 268

ที่

ทม 1007/ ๒๖๔๔

วันที่

๑๑ มิถุนายน 2540

เรื่อง

ขอความอนุเคราะห์

เรียน ผู้อำนวยการกองกิจการนิสิต

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นายโรเบิร์ต กานแก้ว เป็นนิสิตระดับปริญญาโท
วิชาเอกอุตสาหกรรมศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
นิสิตผู้มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง เจตคติของนักเรียนนักศึกษาช่างอุตสาหกรรมที่ก่อการทะเลาะวิวาท ที่มีต่อสภาพการณ์ภายใน
สถานศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร
ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมของ

ดร. กทา ชื่นตา

ประธาน

ผศ. จลวย ศิริระเผ่าพงษ์

กรรมการ

รศ. ชูชีพ อ่อนโศภสูง

กรรมการ

สิ่งที่ได้ดำเนินการขอความอนุเคราะห์ คือ ขอเชิญ อ.กรรช ศิริ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบถาม

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณในความ
ช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่บัณฑิตวิทยาลัย

(นางสาวศิริยุภา พูลสุวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ ทบ 1007/ ๑๑๕

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๑๑ มิถุนายน 2540

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน อธิบดีกรมอาชีวศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นายโรเบิร์ต กานแก้ว เป็นนิสิตระดับปริญญาโท
วิชาเอกอุตสาหกรรมศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้นี้มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำปริญญาโท
เรื่อง เจตคติของนักเรียนนักศึกษาช่างอุตสาหกรรมที่ก่อการทะเลาะวิวาท ที่มีต่อสภาพการณ์ภายใน
สถานศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร

ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมของ

ดร.คทา จันทา

ประธาน

ผศ.ฉลวย ศิริระเฒ่าพงษ์

กรรมการ

รศ.ชูชีพ อ่อนโคกสูง

กรรมการ

สิ่งที่นิสิตฯขอความอนุเคราะห์ คือ ขอเชิญ ผอ.ปรีชา หะทะกุล ณ อยู่ทยา เป็นผู้เกี่ยวข้องตรวจสอบ
แบบสอบถาม

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณในความ
ช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดทำแก่นิสิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวศิริกาน พูลสุวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 2584119

ที่ ทม 1007/ 1111

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

11 มิถุนายน 2540

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน ผู้อำนวยการเทคนิคอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิคอุตสาหกรรม

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นายโรเบิร์ต กานแก้ว เป็นนิสิตระดับปริญญาโท
วิชาเอกอุตสาหกรรมศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง เจตคติของนักเรียนนักศึกษาช่างอุตสาหกรรมที่ก่อการทะเลาะวิวาท ที่มีต่อสภาพการณ์ภายใน
สถานศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร

ทั้งนี้ขอในความควบคุมของ

ดร.คทา ชื่นตา

ประธาน

ศส.ฉลวย ชีระเผ่าพงษ์

กรรมการ

รศ.ชูชีพ อ่อนโรคสูง

กรรมการ

สิ่งที่นิสิตขอความอนุเคราะห์ คือ ขอเชิญ ผศ.สมบุญ อุดมทรัพย์ และ ผศ.มนู เปาริก
เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบงาน

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณในความ
ช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่นิสิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวศิริภา พูลสุวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 2584119

ที่ ทบ 1007/ ๒๕๔๔

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๑ มิถุนายน 2540

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน คณะศึกษาศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนคร

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นายโรเบิร์ต กานแก้ว เป็นนิสิตระดับปริญญาโท
วิชาเอกอุตสาหกรรมศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง เจตคติของนักเรียนนักศึกษาช่างอุตสาหกรรมที่ก่อการทะเลาะวิวาท ที่มีต่อสภาพการณ์ภายใน
สถานศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร

ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมของ

ดร.คทา ชื่นตา

ประธาน

ศศ.ฉลวย หิระเผ่าพงษ์

กรรมการ

รศ.ชูชีพ อ่อนเรือกสูง

กรรมการ

สิ่งที่นิสิตได้ขอความอนุเคราะห์ คือ ขอเชิญ อ.เจษฎา ธีรฤทธาญา เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจ
แบบสอบถาม

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณในความ
ช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่นิสิตผู้ได้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวศิรินุภา พูลสุวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 2584119

แบบสอบถาม

เจตคติที่มีต่อสภาพภายในสถานศึกษา

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเจตคติซึ่งเป็นความรู้สึก ความคิดเห็น ที่มีต่อสภาพภายในสถานศึกษา ขอให้ท่านตอบให้ตรงกับความรู้สึก หรือความคิดเห็นของท่านให้มากที่สุด ผลการวิจัยไม่มีผลกระทบต่อตัวท่าน หรือสถานศึกษาของท่านแต่อย่างใด เพราะว่าการวิเคราะห์จะสรุปผลเป็นภาพรวม และคำตอบของท่าน จะเป็นประโยชน์ในการจัดสภาพภายในสถานศึกษาให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น

1. แบบสอบถามทั้งหมดมี 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเจตคติ ที่มีต่อสภาพภายในสถานศึกษา ซึ่งแบ่งออกเป็น 6 ด้านด้วยกัน คือ อาคารสถานที่ การบริหาร การบริการนักศึกษา การเรียนการสอนและครูอาจารย์ สังคมกลุ่มเพื่อน การจัดกิจกรรมนักศึกษา

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงเจตคติ ที่มีต่อสภาพภายในสถานศึกษาและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

คำตอบของท่านทุกข้อ จะถือเป็นความลับ จึงขอให้ท่านตอบแบบสอบถาม อย่างตรงไปตรงมามากที่สุด

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ลงใน ☐ หน้าข้อความที่เป็นจริง

ท่านศึกษาอยู่ในสถานศึกษา

☐ รัฐบาล

☐ เอกชน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเจตคติที่มีต่อสภาพภายในสถานศึกษา ซึ่งแบ่งออกเป็น 6 ด้าน ด้วยกันคือ ด้านอาคารสถานที่ ด้านการบริหาร ด้านการบริการนักศึกษา ด้านการเรียนการสอนและครูอาจารย์ ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน ด้านการจัดกิจกรรมนักศึกษา

คำชี้แจง จากการที่ท่านได้เข้ามาศึกษาในสถานศึกษาแห่งนี้ท่านมีความรู้สึก ความคิดเห็น ต่อสภาพภายในสถานศึกษาอย่างไร โปรดประเมินให้ตรงกับความรู้สึก ความคิดเห็นที่เป็นจริงของท่าน ดังต่อไปนี้

1. สภาพภายในสถานศึกษาข้อใด ที่ท่านมีความรู้สึก ความคิดเห็นว่า อยู่ในระดับดี
โปรดเขียนเครื่องหมาย ลงในช่อง ดี
2. สภาพภายในสถานศึกษาข้อใด ที่ท่านมีความรู้สึก ความคิดเห็นว่า อยู่ในระดับค่อนข้างดี
โปรดเขียนเครื่องหมาย ลงในช่อง ค่อนข้างดี
3. สภาพภายในสถานศึกษาข้อใด ที่ท่านมีความรู้สึกความคิดเห็นว่า อยู่ในระดับค่อนข้างไม่ดี
โปรดเขียนเครื่องหมาย ลงในช่อง ค่อนข้างไม่ดี
4. สภาพภายในสถานศึกษาข้อใด ที่ท่านมีความรู้สึก ความคิดเห็นว่า อยู่ในระดับไม่ดี
โปรดเขียนเครื่องหมาย ลงในช่อง ไม่ดี

สภาพภายในสถานศึกษา	เจตคติอยู่ในระดับ			
	ดี	ค่อนข้างดี	ค่อนข้างไม่ดี	ไม่ดี
<u>ด้านอาคารสถานที่</u>				
1. สถานที่พักผ่อนหย่อนใจเพียงพอ.....				
2. บริเวณโดยรอบสถานศึกษาสะอาด.....				
3. การตกแต่งบริเวณอาคารเรียนสวยงาม ร่มรื่น.....				
4. ขนาดของห้องเรียนพอเหมาะต่อจำนวน นักเรียนนักศึกษา.....				
5. จำนวนนักเรียนนักศึกษาพอเหมาะต่อพื้นที่ ของสถานศึกษา.....				
6. ที่นั่งพักให้นักเรียนนักศึกษาได้ทำงานหรือ สังสรรค์กับเพื่อน ๆ นอกเวลาเรียน เพียงพอ.....				
7. สภาพโรงอาหารเหมาะสม เช่น ความ สะอาด ที่นั่งเพียงพอ.....				
8. สถานที่เล่นกีฬาและออกกำลังกาย เพียงพอ.....				
9. จำนวนห้องน้ำ ห้องสุขา เพียงพอ.....				
10. ห้องน้ำ ห้องสุขา สะอาดถูกหลัก อนามัย.....				
11. สภาพโรงฝึกงานเหมาะสม เช่น มีความ ปลอดภัย อากาศถ่ายเทดี.....				
12. สภาพอาคารสถานที่มีความปลอดภัยดี.....				
13. สิ่งอำนวยความสะดวกภายในอาคาร เช่น โต๊ะเก้าอี้มีเพียงพอ.....				

สภาพภายในสถานศึกษา	เจตคติอยู่ในระดับ			
	ดี	ค่อนข้างดี	ค่อนข้าง ไม่ดี	ไม่ดี
ด้านการบริหาร				
14. กฎ ระเบียบของสถานศึกษาสอดคล้อง กับสภาพสังคมที่เป็นจริง.....				
15. นักเรียนนักศึกษามีโอกาสแสดงความคิด เห็นเกี่ยวกับการบริหารงานของสถาน ศึกษาอย่างอิสระ.....				
16. นักเรียนนักศึกษามีโอกาสเข้าพบผู้บริหาร เพื่อปรึกษาหารืออยู่เสมอ.....				
17. ผู้บริหารรับฟังความคิดเห็นของนักเรียน นักศึกษา.....				
18. สถานศึกษาให้ความสำคัญในกรณีที ก่อเหตุทะเลาะวิวาท				
19. สถานศึกษายกย่องผู้ที่กระทำความ.....				
20. มีการเคร่งครัดในการใช้กฎระเบียบ ต่างๆ.....				

สภาพภายในสถานศึกษา	เจตคติอยู่ในระดับ			
	ดี	ค่อนข้างดี	ค่อนข้าง ไม่ดี	ไม่ดี
<u>ด้านการบริการนักศึกษา</u>				
21. ห้องสมุดมีความสะดวกในการค้นคว้า.....				
22. ห้องสมุดมีหนังสือที่ทันสมัยอย่างเพียงพอ.....				
23. ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับเรื่องราวและ เหตุการณ์ต่าง ๆ ในสถานศึกษาได้ทัน เหตุการณ์.....				
24. มีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการดำเนิน งานต่าง ๆ อย่างทั่วถึง.....				
25. บริการด้านงานทะเบียนนักศึกษามี ประสิทธิภาพ.....				
26. ได้รับความสะดวกในการใช้บริการ อุปกรณ์การกีฬาอย่างเพียงพอ.....				
27. อาหารที่จัดจำหน่ายมีคุณภาพดี และ เพียงพอ.....				
28. จัดบริการแนะแนวด้านการให้คำปรึกษา อย่างมีประสิทธิภาพ.....				
29. จัดบริการแนะแนวด้านการศึกษาต่ออย่าง มีประสิทธิภาพ.....				
30. จัดบริการแนะแนวด้านการอาชีพอย่าง เหมาะสม.....				
31. จัดบริการให้ทุนอุดหนุนการศึกษาอย่าง เหมาะสม.....				
32. ให้ความสะดวกด้านสวัสดิการสุขภาพ และอนามัยอย่างมีประสิทธิภาพ.....				
33. มีบริการน้ำดื่มที่สะอาดเพียงพอ.....				

สภาพภายในสถานศึกษา	เจตคติอยู่ในระดับ			
	ดี	ค่อนข้างดี	ค่อนข้าง ไม่ดี	ไม่ดี
<u>ด้านการเรียนการสอนและครูอาจารย์</u>				
34. มีความความยุติธรรมในการประเมินผล...				
36. ให้มีส่วนร่วมในการเรียนการสอนเป็น อย่างดี.....				
37. เตรียมการสอนดี.....				
38. ให้คำปรึกษาหรือคำแนะนำในเรื่อง ต่าง ๆ เป็นอย่างดี.....				
39. ครูอาจารย์เป็นคนมีเหตุผล.....				
40. ให้ทำงานหรือทำแบบฝึกหัดเหมาะสม....				
41. ให้โอกาสในการแสดงความคิดเห็นอย่าง เต็มที่.....				
42. สนใจถามทุกข์สุขของนักเรียนนักศึกษา อยู่เสมอ.....				
43. สร้างบรรยากาศการเรียนการสอนให้เกิด ความเป็นกันเอง.....				
44. ลงโทษในกรณีที่ทำผิดอย่างเหมาะสม.....				
45. มีวุฒิทางอารมณ์ในการสอน ควบคุม อารมณ์ได้.....				
46. เป็นตัวอย่างที่ดีในเรื่องจริยธรรมและ คุณธรรม.....				
47. อบรมสั่งสอนจริยธรรมสอดแทรกในขณะ ที่สอนวิชาอื่น ๆ.....				
48. เข้าใจในตัวนักเรียนนักศึกษาแต่ละคน เป็นอย่างดี.....				

สภาพภายในสถานศึกษา	เจตคติอยู่ในระดับ			
	ดี	ค่อนข้างดี	ค่อนข้าง ไม่ดี	ไม่ดี
<u>ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน</u>				
49. นักเรียนนักศึกษารุ่นพี่ และรุ่นน้องมีความสัมพันธ์กันดี.....				
50. นักเรียนนักศึกษามีความไว้วางใจในการปรึกษาปัญหาต่าง ๆ กับเพื่อน.....				
51. มีการทบทวนบทเรียนก่อนสอบในกลุ่มเพื่อนนักเรียนนักศึกษา.....				
52. นักเรียนนักศึกษาที่เรียนดีมักให้ความช่วยเหลือนักศึกษาที่เรียนอ่อน.....				
53. นักเรียนนักศึกษาได้รับคำแนะนำในเรื่องการเรียนจากรุ่นพี่.....				
54. นักเรียนนักศึกษามีการช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน.....				
55. นักศึกษาใช้เวลาสังสรรค์นอกเวลาเรียนกับเพื่อนต่างแผนก.....				
56. มีกิจกรรมและพบปะสังสรรค์ระหว่างนักเรียนนักศึกษาต่างชั้นปี.....				

สภาพภายในสถานศึกษา	เจตคติอยู่ในระดับ			
	ดี	ค่อนข้างดี	ค่อนข้าง ไม่ดี	ไม่ดี
<u>ด้านการจัดกิจกรรมนักศึกษา</u>				
57. สถานศึกษาเปิดโอกาสให้นักเรียน นักศึกษาจัดกิจกรรมต่าง ๆ ตามวิถีทาง ประชาธิปไตย.....				
58. สถาบันให้เงินอุดหนุนในการจัดกิจกรรม นักศึกษาอย่างเหมาะสม.....				
59. ให้ความสำคัญต่อการจัดกิจกรรมภายใน สถานศึกษาของนักเรียนนักศึกษา เช่น กีฬาภายใน, การรับน้องใหม่เป็นอย่างไรดี....				
60. ส่งเสริมกิจกรรมของนักเรียนนักศึกษา ภายนอกสถานศึกษา เช่น กีฬาระหว่าง สถาบัน เป็นอย่างไรดี.....				
61. ให้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรม เป็นอย่างมาก.....				
62. ให้ความสำคัญต่อกิจกรรมที่ส่งเสริมการ อยู่ร่วมกันของคนในสังคม เช่น ค่าย เยาวชนสัมพันธ์				
63. จัดให้มีการทำกิจกรรม การบำเพ็ญ ประโยชน์ เช่น การออกค่ายอาสาพัฒนา การทำความสะอาดสาธารณะสมบัติ อยู่เสมอ.....				
64. เข้าร่วมกิจกรรมทางด้านศาสนา ต่าง ๆ เสมอ.....				
65. กิจกรรมต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอก สถานศึกษาช่วยพัฒนาตนเอง.....				

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงเจตคติที่มีต่อ

สภาพภายในสถานศึกษา หรือข้อเสนอแนะอื่น ๆ

คำชี้แจง จากการที่ท่านได้เข้ามาศึกษาในสถานศึกษาแห่งนี้ท่าน มีความรู้สึก ความคิดเห็น ต่อ
สภาพภายในสถานศึกษาในด้านต่าง ๆ อย่างไร หรือต้องการเสนอแนะข้อมูลเพิ่มเติม
โปรดกรอกข้อความลงในช่องว่างตามหัวข้อต่อไปนี้

1.ด้านอาคารสถานที่.....

.....

2.ด้านการบริหาร.....

.....

3.ด้านการบริการนักศึกษา.....

.....

4.ด้านการเรียนการสอนและครูอาจารย์.....

.....

5.ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน.....

.....

6.ด้านการจัดกิจกรรมนักศึกษา.....

.....

ภาคผนวก ข
ตารางค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ตารางค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

1. ตารางค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเป็นรายข้อ ของสภาพภายในสถานศึกษา

ด้านอาคารสถานที่		ด้านการบริหาร		ด้านการบริการนักศึกษา		ด้านการเรียนการสอนและครูอาจารย์		ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน		ด้านการจัดกิจกรรมนักศึกษา	
ข้อ	t	ข้อ	t	ข้อ	t	ข้อ	t	ข้อ	t	ข้อ	t
1	7.53	14	9.49	21	10.39	34	12.04	49	4.46	57	6.14
2	11.57	15	9.14	22	13.01	35	9.85	50	6.36	58	13.15
3	10.57	16	8.15	23	12.84	36	15.44	51	5.85	59	6.77
4	8.54	17	10.50	24	11.34	37	8.61	52	6.54	60	8.82
5	5.86	18	7.86	25	9.42	38	11.57	53	3.70	61	13.34
6	10.73	19	10.34	26	9.25	39	10.50	54	4.90	62	13.10
7	9.01	20	4.57	27	9.60	40	9.37	55	2.83	63	12.83
8	5.48			28	12.49	41	13.32	56	2.09	64	11.58
9	9.10			29	16.60	42	12.89			65	12.76
10	10.51			30	17.81	43	12.72				
11	10.95			31	13.00	44	11.80				
12	12.65			32	11.39	45	12.20				
13	10.83			33	8.17	46	14.47				
						47	10.46				
						48	11.44				

2. ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.92

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นายโกเมศ ชื่อสกุล กาบแก้ว

เกิดวันที่ 16 เดือนพฤศจิกายน พุทธศักราช 2513

สถานที่เกิด

อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี

สถานที่อยู่ปัจจุบัน

บ้านเลขที่ 514/1 ถนนสรรพาวุธ บางนา

พระโขนง กรุงเทพมหานคร 10260

ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน

นายช่างระดับ 4

สถานที่ทำงานปัจจุบัน

แผนกทดสอบฉนวนและวิเคราะห์ กองทดสอบ

ไฟฟ้าแรงสูง ฝ่ายบำรุงรักษาระบบส่ง

การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย

อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี 11000

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2529

สำเร็จมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียนกรรมสุดศึกษาลัย
จังหวัดสุพรรณบุรี

พ.ศ. 2532

สำเร็จประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) แผนกวิชาอิเล็กทรอนิกส์
จากวิทยาลัยเทคนิคสุพรรณบุรี

พ.ศ. 2534

สำเร็จประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) แผนกวิชาช่าง
เครื่องมือวัดและควบคุมในโรงงานอุตสาหกรรม
จากวิทยาลัยช่างกลปทุมวัน

พ.ศ. 2537

สำเร็จประกาศนียบัตรครุเทคนิคชั้นสูง (ปทส.)
สาขาครุเทคนิคไฟฟ้ากำลัง จากวิทยาลัยช่างกลปทุมวัน

พ.ศ. 2541

สำเร็จ กศม. (อุตสาหกรรมศึกษา) จากมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เจตคติของนักเรียนนักศึกษาช่วงอุตสาหกรรมที่ก่อการทะเลาะวิวาท
ที่มีต่อสภาพภายในสถานศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร

บทคัดย่อ
ของ
โกเมศ กาบแก้ว

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกอุตสาหกรรมศึกษา
กุมภาพันธ์ 2541

การวิจัยนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาเจตคติ ของนักเรียนนักศึกษาช่างอุตสาหกรรม ที่ก่อการทะเลาะวิวาท ที่มีต่อสภาพภายในสถานศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ในด้านอาคารสถานที่ ด้านการบริหาร ด้านการบริการนักศึกษา ด้านการเรียนการสอนและครูอาจารย์ ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน ด้านการจัดกิจกรรมนักศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นนักเรียนนักศึกษาช่างอุตสาหกรรมที่ก่อการทะเลาะวิวาท ได้จากการคัดเลือกจากทางสถานศึกษา ซึ่งมีประวัติการก่อเหตุ ในปี พ.ศ. 2539 และกำลังศึกษาอยู่ จากสถานศึกษาของรัฐบาล และสถานศึกษาของเอกชน จำนวน 540 คน ตอบแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่าสี่ระดับ ได้รับแบบสอบถามกลับคืนและสมบูรณ์ ร้อยละ 95.92 ของแบบสอบถามทั้งหมด การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เอส พี เอส-เอ็กซ์ (Statistical Package for Social Sciences- Version X) ในการหาเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

เจตคติของนักเรียนนักศึกษาช่างอุตสาหกรรมที่ก่อการทะเลาะวิวาท ที่มีต่อสภาพภายในสถานศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร

1. โดยรวมหกด้าน อยู่ในระดับค่อนข้างไม่ดี โดยเฉพาะในด้านการจัดกิจกรรมนักศึกษา
2. ด้านอาคารสถานที่ อยู่ในระดับค่อนข้างไม่ดี โดยเฉพาะในเรื่องความสะอาดของห้องน้ำ ห้องสุขา สถานที่เล่นกีฬาและออกกำลังกาย จำนวนห้องน้ำ ห้องสุขา และสภาพโรงอาหาร
3. ด้านการบริหาร อยู่ในระดับค่อนข้างไม่ดี โดยเฉพาะในเรื่องสถานศึกษาให้ความสำคัญในกรณีที่เกิดเหตุทะเลาะวิวาท นักเรียนนักศึกษามีโอกาสเข้าพบผู้บริหารเพื่อปรึกษาหารือ นักเรียนนักศึกษามีโอกาสแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานของสถานศึกษาอย่างอิสระ และผู้บริหารรับฟังความคิดเห็นของนักเรียนนักศึกษา
4. ด้านการบริการนักศึกษา อยู่ในระดับค่อนข้างไม่ดี โดยเฉพาะในเรื่องมีบริการน้ำดื่มที่สะอาด ห้องสมุดมีหนังสือที่ทันสมัย และได้รับความสะดวกในการใช้บริการอุปกรณ์การศึกษา
5. ด้านการเรียนการสอนและครูอาจารย์ อยู่ในระดับค่อนข้างไม่ดี โดยเฉพาะในเรื่องเปิดโอกาสให้นักเรียนนักศึกษาประเมินผลการสอนของอาจารย์ ความเข้าใจในตัวนักเรียนนักศึกษาแต่ละคน การอบรมสั่งสอนจริยธรรมสอดแทรกในขณะที่สอนวิชาอื่น ๆ และความสนใจถามทุกข์สุขของนักเรียนนักศึกษา
6. ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน อยู่ในระดับค่อนข้างดี โดยเฉพาะในเรื่องนักเรียนนักศึกษามีความไว้วางใจในการปรึกษาต่าง ๆ กับเพื่อน และนักเรียนนักศึกษารุ่นพี่ รุ่นน้องมีความสัมพันธ์กันดี

7. ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียนอยู่ในระดับค่อนข้างไม่ดี โดยเฉพาะในเรื่องส่งเสริมกิจกรรมของนักเรียนนักศึกษาภายนอกสถานศึกษา เช่น กีฬาระหว่างสถาบัน และให้ความสำคัญต่อการจัดกิจกรรมภายในสถานศึกษาของนักเรียนนักศึกษา เช่น กีฬาภายใน, การรับน้องใหม่

เพื่อเป็นการช่วยป้องกัน หรือแก้ไขปัญหาการทะเลาะวิวาทของนักเรียนนักศึกษาดังกล่าวนี้นี้ ควรมีมาตรการในการป้องกันหรือปรับเปลี่ยนเจตคติที่ไม่เหมาะสม ส่งเสริมและพัฒนาเจตคติที่ดี และมีการปรับปรุงสภาพภายในสถานศึกษาในด้านต่าง ๆ ให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น

THE ATTITUDE OF DELINQUENT STUDENTS TOWARDS THE CONDITION
IN INDUSTRIAL SCHOOLS WITHIN BANGKOK METROPOLIS

AN ABSTRACT
BY
KOMES KABKAEW

Presented in partial fulfillment of the requirements for the
Master of Education degree in Industrial Education
at Srinakharinwirot University
February 1998

The objective of this research was to study the attitude of Delinquent Students in the Industrial School towards the condition in their school in Bangkok. The condition were based on the buildings, management, management, student services, instruction and instructors, student social life and Student activities. This study used the delinquent industrial at students as a sample group by the selection of their school. This group of student (540 students) has had a record of altercation in 1996 and is studying in both government and civilian schools. The questionnaire that used had four ratio scales, and was complied by (95.92 %). The Statistical Package for the Social Sciences-Version x was used to analyze this feedback to find the mean and the standard deviation . The results of study has been sumerized as follows :

The Attitude of Delinquent Students towards the condition in Industrial Schools within Bangkok Metropolis

1. Most of the six conditions were not so good, especially in the condition of student's welfair.
2. The condition about buildings were not so good, especilly the rest rooms, sport complexes. Also the amout of thoses facilities and conteens were not fitted to the amount of the students.
3. The condition about the management was not so good, especially the dean and other administrators have done the mistaken justify about the delinquent students and they are not fair to those students. The administrators did not give the chance for the stuents to give them explanation.
4. The The condition about stuent services were not so good, especially there were not enough drinking water, modern library and sport facilities.
5. The condition about Instruction and Instructors were not so good, especially the students had no chance to evaluate the instruction of the instructors, the instructors did not understand the differences among students, they did not add the ethics during instructional and they have never asked the dialy life of students.
6. The condition about the Student Social life was really good. especially they have their discussion among them. Considered in detial the relationship between Senior and Junior was rather good.

7. The condition about Student Activities were not good, expecially the school did not emphasize student activities such as Sport Day and the good Freshy welcoming.

To prevent or solve the problem of altercation by the students, we should have prevention and changing of attitudes of the students in an appropriate way. Promoting and developing student's attitudes and building up or changing the appropriate condition was considered.